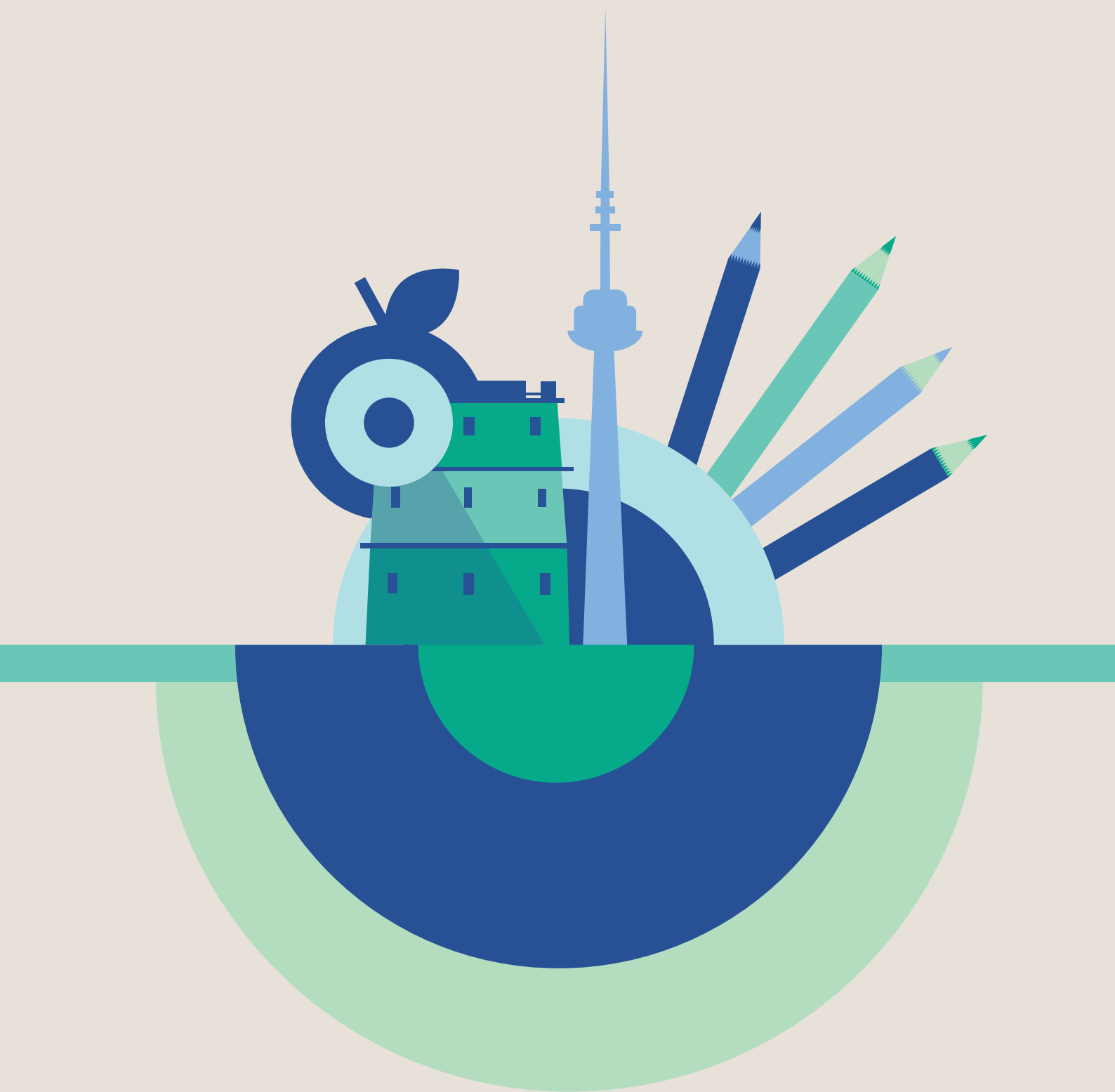

VILNIAUS MIESTO
SAVIVALDYBĖS
2024 METŲ ŠVIETIMO
PAŽANGOS ATASKAITA

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS 2024 METŲ ŠVIETIMO PAŽANGOS ATASKAITA

Vilniaus miesto savivaldybė ir jai pavaldžios institucijos, siekdamos švietimo pažangos miesto mastu, vadovaujasi Vilniaus miesto savivaldybės strateginiame plėtros plane 2024–2026 m. (toliau – VSPP) numatytais tikslais ir uždaviniais, strateginiais rodikliais.

Vilniaus miesto savivaldybės 2024 metų švietimo pažangos ataskaitoje (toliau – Ataskaita) pristatomi apibendrinti 2024–2025 m. m. švietimo veiklos rezultatai ir jų kaita.

Rengiant ataskaitą remtasi Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – VMS) ir jai pavaldžių institucijų kaupiamais duomenimis, nacionalinio lygio švietimo informacija (pvz., Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) pateikiamais duomenimis) ir kitais šių institucijų dokumentais. Ataskaitos rengimą koordinavo „Edu Vilnius“. Duomenis ir informaciją pateikė VMS Bendrojo ugdymo, Ikimokyklinio ugdymo, Švietimo aplinkos, Sporto ir sveikatingumo bei Jaunimo skyriai, Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba ir „Vilnius sveikiau“.

Ataskaitos rengėjai atkreipia dėmesį, kad kai kuriais atvejais pastebėta

- ◆ ŠVIS ir VMS duomenų neatitiktis (pvz., mokinių ar pedagoginių darbuotojų skaičius) taip pat žinoma, kad kai kurie ŠVIS pateikiami rodikliai yra netikslūs, nes mokyklos ne visada pateikia tikslius duomenis (rengiant ataskaitą ir interpretuojant duomenis daroma prielaida, kad tokie neatitikimai būdingi visai šaliai, todėl laikoma, kad tendencijos vis tiek išlieka tokios pačios);

- ◆ neatitikimai pačiame ŠVIS (pvz., dviejose ŠVIS vietose pateikiamas skirtingas mokinių skaičius pagal mokyklos mokomąją kalbą).

Tokiais atvejais remtasi naujausiais nacionalinio lygmens duomenimis. Pažymėtina ir tai, kad dalis ataskaitai parengti reikalingų 2024–2025 m. m. duomenų ŠVIS dar nebuvo paskelbti, todėl rengėjai naudojo 2023–2024 m. m. duomenimis. Kai kurie ŠVIS pateikiami rodikliai yra netikslūs, nes mokyklos ŠVIS pateikia netikslius duomenis.

Ataskaita suskirstyta į penkias dalis, atitinkančias VSPP iškeltus penkis strateginius tikslus. Kiekvienoje dalyje pateikiami aptariamo strateginio tikslo ataskaitinio laikotarpio rodikliai ir situacijos analizė.

Vilniaus miesto 2024–2026 m. strateginiame plėtros plane švietimo vizijai įgyvendinti keliama šie strateginiai tikslai:

1. Sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui pasiekti aukščiausią savo mąstymo ir kompetencijų lygį.
2. Visiems vaikams užtikrinti kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumą.
3. Sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui ugdytis emocines kompetencijas ir užtikrinti palankią ugdymo įstaigų emocinę aplinką.
4. Skatinti sąmoningą sveikos gyvensenos pasirinkimą.
5. Sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti papildomų kompetencijų, įtraukiant juos į kokybišką ir prieinamą neformalųjį ugdymą.

TURINYS

PAGRINDINIAI VILNIAUS RODIKLIAI APIBENDRINIMAS IR REKOMENDACIJOS

I TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM MOKINIUI PASIEKTI AUKŠČIAUSIĄ SAVO MĄSTYMO IR KOMPETENCIJŲ LYGĮ

1.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

- 1.1.1. Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (NMPP) 4 klasėje
- 1.1.2. Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (NMPP) 8 klasėje
- 1.1.3. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas (PUPP)
- 1.1.4. Tarpiniai patikrinimai (VBE I dalis nuo 2024 m. spalio 28 d.)
- 1.1.5. Valstybiniai brandos egzaminai (VBE)
- 1.1.6. Pedagogai
- 1.1.7. Mokyklos darbuotojų emocinė gerovė
- 1.2. REKOMENDACIJOS

II TIKSLAS: VISIEMS VAIKAMS UŽTIKRINTI KOKYBIŠKŲ ŠVIETIMO PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ

2.1 SITUACIJOS ANALIZĖ

- 2.1.1. Vilniaus miesto ugdymo įstaigų tinklas
- 2.1.2. Švietimo įstaigų rezultatų tolygumas
- 2.1.3. Bendrojo ugdymo įstaigų vadovai
- 2.1.4. STEAM ugdymo aplinkų plėtra
- 2.1.5. Mokinių, mokyklos personalo ir tėvų mokyklos vertinimas
- 2.2. REKOMENDACIJOS

III TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI UGDYTIS
EMOCINES KOMPETENCIJAS IR UŽTIKRINTI PALANKIĄ
UGDYMO ĮSTAIGŲ EMOCINĘ APLINKĄ

3.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

3.1.1. Mokinių savijauta, patyčios ir santykiai su tėvais

3.1.2. Prevencinių programų įgyvendinimas

3.1.3. Pagalbos mokiniui specialistai ir mokyklų aplinkos pritaikymas
mokinams su specialiaisiais ugdymosi poreikiais

3.2. REKOMENDACIJOS

IV TIKSLAS: SKATINTI SĄMONINGĄ
SVEIKOS GYVENSENOS PASIRINKIMĄ

4.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

4.1.1. Mokinių sveikatos įsivertinimas

4.1.2. Mokinių gyvensenos įpročiai

4.1.3. Mokyklų aplinkos pritaikymas sveikai gyvensenai

4.2. REKOMENDACIJOS

V TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI
ĮGYTI PAPILDOMŲ KOMPETENCIJŲ, ĮTRAUKIANT JUOS
Į KOKYBIŠKĄ IR PRIEINAMĄ NEFORMALŲJĮ UGDYMĄ

5.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

5.1.1. Vilniaus mieste siūlomos NVŠ veiklos

5.1.2. Vilniaus miesto mokinių dalyvavimas NVŠ veiklose

5.2. REKOMENDACIJOS

Švietimo kontekstas Vilniuje 2022–2024 m.

Savivaldybės
pavaldumo
bendrojo ugdymo
mokyklų skaičius

116

Mokyklos lietuvių
mokomąja kalba

76

Mokyklos lenkų
mokomąja kalba

9

Mokyklų rusų
mokomąja kalba

17

Kitų tautinių mažumų mokyklų
(įskaitant ir dvikalbes, trikalbes mokyklas)

14

50

Privatų bendrojo
ugdymo mokyklų
skaičius

5

Valstybinių
bendrojo ugdymo
mokyklų skaičius

5,47 %

Mokinių, besimokančių mokyklose kitomis
mokomosiomis kalbomis, dalis Vilniuje

5,30 %

Mokinių, besimokančių mokyklose
lenkų mokomąja kalba, dalis Vilniuje

12,84 %

Mokinių, besimokančių
mokyklose rusų mokomąja
kalba, dalis Vilniuje

76,38 %

Mokinių, besimokančių
mokyklose lietuvių mokomąja
kalba, dalis Vilniuje

125

Savivaldybės pavaldumo
ikimokyklinio ugdymo
įstaigų skaičius

118

darželių, turinčių
grupių lietuvių
ugdomąja kalba

19

darželių, turinčių
grupių lenkų
ugdomąja kalba

31

darželis, turintis
grupių rusų
ugdomąja kalba

105

Privatų
ikimokyklinio
ugdymo įstaigų
skaičius

88,44 %

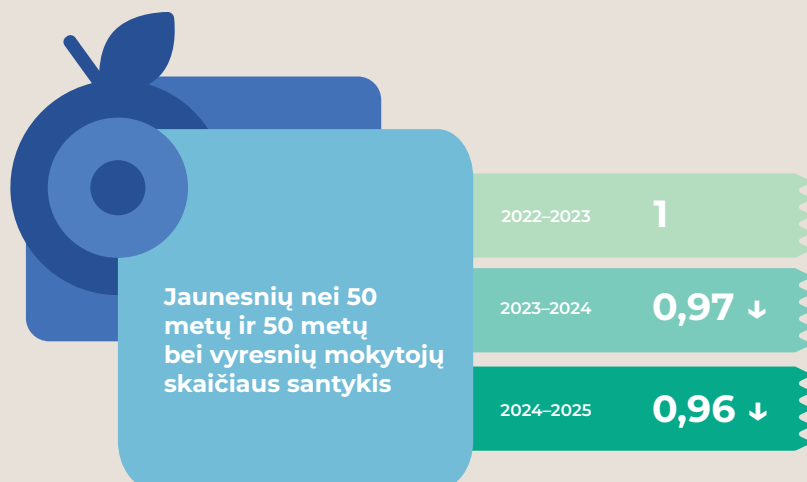
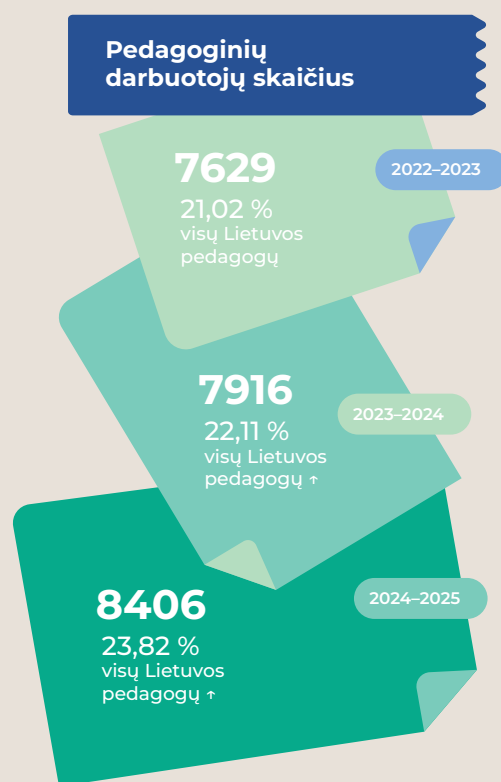
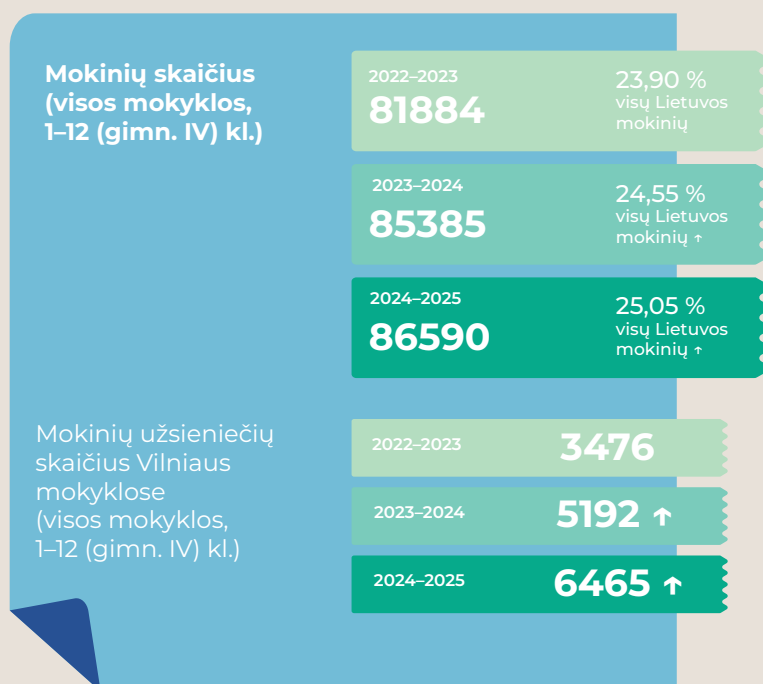
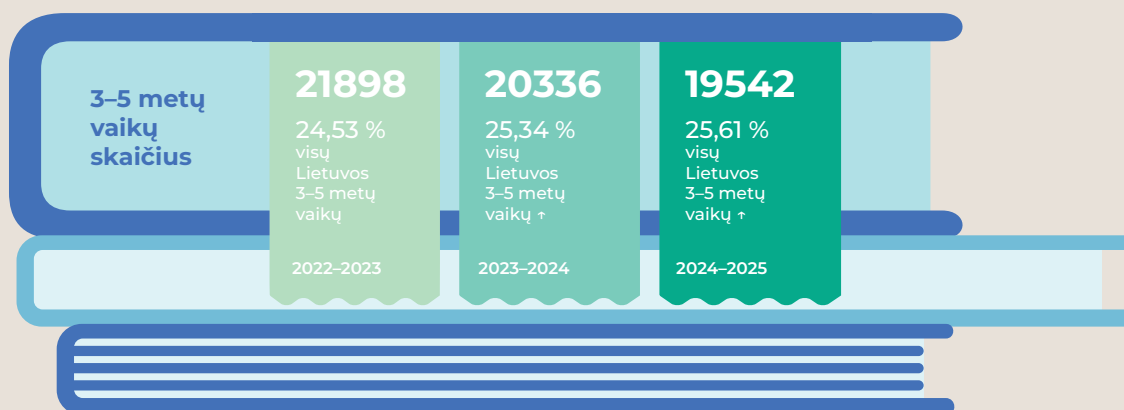
Vaikų, lankančių
Vilniaus m. sav.
lopšėlius-darželius
lietuvių ugdomąja kalba, dalis

8,69 %

Vaikų, lankančių
Vilniaus m. sav.
lopšėlius-darželius rusų
ugdomąja kalba, dalis

2,87 %

Vaikų, lankančių
Vilniaus m. sav.
lopšėlius-darželius lenkų
ugdomąja kalba, dalis

Švietimo
srities
rezultatai
Vilniuje 2024 m.

Ugdymo pasiekimai

	2021–2022	2022–2023	2023–2024
Per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą (PUPP) bent pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	72,7	81,8 ↑	77,9 ↓
Per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą (PUPP) bent pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	59,4	65,5 ↑	62,9 ↓
Abiturientų, išlaikiusių tris ir daugiau valstybinių brandos egzaminų (VBE), dalis (proc.)	65,52	69,4 ↑	73,18 ↑

Ugdymo įstaigų tinklas

Bendri
pasitenkinimo
rodikliai¹

	2022–2023	2022–2023	2022–2023
Bendras mokinių pasitenkinimas	7,5	7,4 ↓	7,4 ↓
Bendras personalo pasitenkinimas	8,5	8,5 ↓	8,6 ↑
Bendras tėvų pasitenkinimas	8,1	8,0 ↓	8,1 ↑

¹ Pastaba: Vilniaus m. sav. mokyklų rekomendacijos rodiklis nurodo mokinių, kurie atsakydami į klausimą „Jeigu giminaičiai ar draugai rinktųsi mokyklą ir prašytų Tavo patarimo, kiek tikėtina, kad Tu rekomenduotum x mokyklą?“ įvertino nuo 9 iki 10 balų Likerto skalėje (0–10), ir mokinių, kurie įvertino nuo 0 iki 6 balų, procentinių dalių skirtumą.

Švietimo įstaigų rezultatų netolygumas; ICC reikšmės*

2023–2024

4 kl., matematika	0,13 ↑
4 kl., skaitymas	0,09 ↑
8 kl., matematika	0,12 ↑
8 kl., skaitymas	0,23 ↑
10 (gimn. II) kl., matematika	0,33 ↑
10 (gimn. II) kl., lietuvių k.	0,32 ↓
12 (gimn. IV) kl., matematika	0,35 ↓
12 (gimn. IV) kl., lietuvių k.	0,29 ↓

* Norint įvertinti švietimo sistemos teisingumą yra skaičiuojamas ICC koeficientas. Jei ICC koeficientas yra mažesnis už 0,2, manoma, kad lygių galimybių užtikrinimas švietimo sistemoje yra patenkinamas. Jei ICC yra mažesnis už 0,05, tai yra požymis, kad lygios mokymosi galimybės švietime yra užtikrinamos puikiai. Didesnis nei 0,2 koeficientas reiškia, kad mokykla daro didesnę nei 20 procentų įtaką mokinio rezultatams.

Įtrauktis ir palanki emocinė aplinka

Bendra savijauta mokyklose
(apibendrintas mokinių
vertinimo rodiklis,
remiantis stebėsenos
sistemos duomenimis)

2023 m.

6,7

2024 m.

6,7 ↓

Švietimo pagalbą
gaunančių mokinių
dalis nuo visų,
kuriems nustatytas
pagalbos poreikis

2023 m.

66,8

2024 m.

70,9 ↑

Sveika gyvensena

„Subjektyvaus sveikatos
vertinimo rodiklis“, kuriuo
matuojama mokyklinio amžiaus
vaikų, savo sveikatą vertinančių
kaip labai gerą ar gerą, dalis²

2023 m.

77,4*

2024 m.

73,4 ↓

Mokinių fizinio aktyvumo
įpročių rodiklis

2023 m.

34,3*

2024 m.

41,4 ↑

* Rodiklių reikšmės iš 2020 m. Vilniaus miesto
mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos
tyrimo, vykdomo kartą per 4 metus.

² Pastaba. Tai subjektyvus rodiklis,
parodantis mokinio nuomonę apie
savo bendrą savijautą.

Neformalusis ugdymas

Neformaliojo švietimo veikloje
dalyvaujančių mokinių dalis (proc.)

2021–2022 m. m.

48

2022–2023 m. m.

48,5 ↑

2023–2024 m. m.

57,0 ↑

APIBENDRINIMAS IR REKOMENDACIJOS

I TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM MOKINIUI PASIEKTI AUKŠČIAUSIĄ SAVO MĄSTYMO IR KOMPETENCIJŲ LYGĮ

Vilniaus miesto mokinių akademiniai pasiekimai 2023–2024 m. m. buvo aukštesni už šalies vidurkį, fiksuotas bendras pasiekimų pagerėjimas (išskyrus NMPP 4 kl.) nuo praėjusių mokslo metų.

♦ 2024 m. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 4 klasių NMPP skaitymo ir matematikos užduočių rezultatai buvo aukštesni už kitų šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų mokinių rezultatus. Lyginant 2024 m. 4 klasių NMPP rezultatus su ankstesnių – 2022 ir 2023 – metų rezultatais, paaiškėjo, kad Vilniuje ir šalyje skaitymo užduoties rezultatai buvo žemesni nei 2023 m. ir beveik grįžo į 2022 m. lygį.

♦ 2024 m. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos užduočių rezultatai buvo aukštesni už kitų šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų 8 kl. mokinių rezultatus. Palyginti su 2022 ir 2023 metų rezultatais, 2024 m. Vilniuje ir visoje šalyje pagerėjo lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) užduoties rezultatai.

♦ Vilniaus m. sav. mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rodo nepakankamą pažangą – pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, lyginant su 2023 m., šiek tiek sumažėjo, o aukštesnįjį pasiekimų lygį pasiekusiųjų dalis nepakito.

♦ Vilniaus m. sav. mokyklų matematikos PUPP rodo nepakankamą pažangą – pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, lyginant su 2023 m., šiek tiek sumažėjo, o aukštesnįjį pasiekimų lygį pasiekusiųjų dalis irgi mažėjo.

♦ Vilniaus mieste stebima dalinė laikančiųjų VBE pažanga. Bent vieno VBE išlaikymo rodiklis 2024 m. yra aukštas ir pagerėjo, lyginant su 2023 m. Abiturientų, išlaikiusių tris ir daugiau valstybinių brandos egzaminų, dalis didėjo, tačiau tempas yra nepakankamas siekiant 2025–2026 m. numatytų tikslinių reikšmių.

♦ 2024 m. didesnės dalies dalykų VBE įvertinimų vidurkiai Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų buvo aukštesni nei kitų šalies didžiųjų miestų savivaldybių mokyklų abiturientų. Lyginant su 2023 m., Vilniuje pagerėjo matematikos, chemijos, fizikos, istorijos, geografijos VBE įvertinimų vidurkiai, o likusių dalykų – pablogėjo.

Vilniaus pedagogų bendruomenė – auganti ir senstanti.

♦ Toliau auga Vilniaus m. sav. pedagogų bendruomenė: 2024–2025 m. m. Vilniuje buvo fiksuoti 8406 pedagoginiai darbuotojai (5,8 proc. augimas nuo praėjusių m. m.).

♦ Stebima senėjimo tendencija: jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų bei vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis keičiasi ir kelia iššūkių siekiant 2025–2026 m. numatytų tikslinių reikšmių.

REKOMENDACIJA:

Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui pasiekti aukščiausią savo mąstymo ir kompetencijų lygį rekomenduojama:

♦ Svarstyti naujas tikslines priemones, kurios padėtų pagerinti Vilniaus m. sav. mokyklų NMPP, PUPP, VBE rezultatus. Ypatingą dėmesį skirti ugdymo kokybės gerinimui tautinių mažumų mokyklose, kurių NMPP, PUPP, VBE rezultatai yra vidutiniškai žemesni nei mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba.

- ◆ Pirmiausia rekomenduotina stiprinti lietuvių kalbos ir literatūros žinias bei gebėjimus, nes būtent šio dalyko nacionaliniai patikrinimai atskleidžia didžiausius skirtumus pagal mokomąją kalbą. Silpni kalbiniai gebėjimai aukštesnėse klasėse, tikėtina, lemia ir kitų dalykų VBE žemesnius rezultatus nei mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba.
- ◆ Jaunesnių nei 50 metų bei 50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis kasmet vis dar blogėja – daugiau jaunesnių pedagogų iš mokyklų išeina nei ateina dirbti. Ši tendencija, kartu su augančiu mokinių skaičiumi, rodo, kad būtina ne tik tęsti, bet ir plėtoti priemones, skirtas naujiems pedagogams pritraukti, juos palaikyti, tobulinti jų kompetencijas.
- ◆ Tęsti „Edu Vilnius“ mokymų programą „Atspari mokykla 2024–2025“, orientuotą į mokytojų savijautos gerinimą ir perdegimo prevenciją, svarstyti papildomas tikslines priemones.

II TIKSLAS: VISIEMS VAIKAMS UŽTIKRINTI KOKYBIŠKŲ ŠVIETIMO PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ

Pasiekimų skirtumai tarp Vilniaus miesto mokyklų išlieka netolygūs.

- ◆ Stebimas nuosaikus Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų 4 ir 8 klasių mokinių NMPP skaitymo užduoties rezultatų netolygumo mažėjimas – rodikliai jau dabar viršija 2024–2026 m. numatytas tikslines reikšmes. 2024 m. pagerėjo ir matematikos rezultatai: 4 ir 8 klasių NMPP rodikliai taip pat buvo aukštesni nei planuotos 2024–2026 m. siektinos reikšmės.
- ◆ Stebimas Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų lietuvių k. ir literatūros bei matematikos PUPP, VBE ir anglų k. VBE rezultatų netolygumo didėjimas arba sąlyginė stagnacija. Istorijos VBE rezultatų netolygumas mažėja. 2024 m. pasiekti rodikliai nepakankamai priartėjo prie 2024–2026 m. planuotų tikslinių reikšmių.
- ◆ Vilniaus m. savivaldybės švietimo įstaigose rezultatų netolygumo rodikliai gimnazijos klasėse yra aukštesni nei pradinėse ar progimnazijos

klasėse. Tačiau neįskaičiavus atranką vykdančių Vilniaus m. sav. mokyklų, bendras rezultatų netolygumas sumažėja.

- ◆ Vidutiniai PUPP ir VBE rezultatai gimnazijos klasėse skiriasi tarp savivaldybės pavaldumo ir privačių mokyklų. Savivaldybės pavaldumo mokyklų, kuriose mokoma ne lietuvių mokomąja kalba, vidutiniai rezultatai yra žemesni nei mokyklų, kuriose mokoma lietuvių kalba.
- ◆ Lyginant su praėjusiais mokslo metais, Vilniuje sumažėjo ikimokyklinio amžiaus vaikų ir ikimokyklinių įstaigų skaičius, tačiau padidėjo mokinių skaičius. Bendrojo ugdymo įstaigų skaičius sostinėje liko nepakitęs.
- ◆ Vaikų dalyvavimas ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme toliau nuosaikiai augo.
- ◆ Užfiksuotas padidėjęs mokinių, atvykusių iš ne Europos Sąjungos šalių, skaičius.

REKOMENDACIJA:

Siekiant užtikrinti kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumą visiems vaikams, rekomenduojama:

- ◆ Didinti investicijas į naujų mokyklų statybas. Nuo 2018 metų nuosekliai didėja nevalstybinėse mokyklose besimokančių Vilniaus mokinių dalis. Viena iš galimų šio reiškinių priežasčių – nepakankamas savivaldybės pavaldumo mokyklų steigimo tempas vietovėse, kuriose jų poreikis yra didžiausias. Tokia situacija prisideda prie segregacijos ir ugdymo įstaigų tinklo netolygumų mieste didėjimo.
- ◆ Planuojant naujų mokyklų statybas, svarbu įvertinti demografinės tendencijas: per artimiausius ketverius metus šiuo metu gimnazijose besimokanti gausesnė mokinių karta baigs mokyklą, todėl, jei neįvyks naujų demografinių pokyčių, bendras Vilniaus miesto mokinių skaičius turėtų ne tik stabilizuotis, bet ir pradėti mažėti.
- ◆ Atsižvelgiant į žymų užsieniečių mokinių skaičiaus augimą, peržiūrėti

ti Vilniaus mieste taikomas užsieniečių mokinių integracijos į bendrąjį ugdymą priemonės, pagal poreikį inicijuoti naujas ar tobulinti esamas. Spartinti bendrą užsieniečių mokinių integraciją į Vilniaus miesto švietimo sistemą. Nustatyti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikius ir organizuoti tikslinius mokymus.

- ◆ Įgalinti mokyklų vadovus naudotis Vilniaus miesto švietimo dalyvių stebėsenos informacinės sistemos duomenimis vertinant savo mokyklos situaciją ir identifikuojant nepakankamos ugdymo kokybės priežastis. Ypatingą dėmesį skirti mokykloms, kuriose ugdymas vyksta tautinių mažumų kalba ir kuriose fiksuojami dideli ugdymo kokybės iššūkiai.

- ◆ Siekiant sumažinti ugdymo kokybės netolygumus tarp mokyklų, peržiūrėti Vilniaus m. sav. ugdymo įstaigų tinklą, ypatingą dėmesį skiriant lietuvių kalbos mokymo stiprinimui nuo ankstyvo amžiaus per visus mokomuosius dalykus.

- ◆ Investuoti į STEAM ugdymo aplinką, įskaitant laboratorijų, prieigos prie modernių kompiuterių bei greito ir patikimo interneto ryšio plėtrą.

III TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM MOKINIUI UGDYTI EMOCINES KOMPETENCIJAS IR UŽTIKRINTI PALANKIĄ UGDYMO ĮSTAIGŲ EMOCINĘ APLINKĄ

Nemaža dalis Vilniaus mokinių mokyklose jaučiasi prastai ir nesaugiai, nesulaukia pakankamos paramos iš mokyklų darbuotojų, patiria patyčias. Ypač nerimą kelia neigiamas berniukų požiūris į mokymąsi ir prasta mergaičių emocinė savijauta.

- ◆ 2024 m. du iš trijų Vilniaus mokyklų mokinių jautėsi laimingi arba labai laimingi. Lyginant su 2020 m., šio rodiklio reikšmė nepakito. Laimingų mergaičių dalis buvo 9,5 proc. mažesnė nei berniukų.

- ◆ 2024 m. bendra mokinių savijauta mokyklose buvo nepatenkinama (6,7 balo), nepasiekė numatytos tikslinės 7,0 balo reikšmės ir iš esmės

nepakito, lyginant su 2023 m. Didžiausią įtaką savijautai mokykloje turėjo požiūris į mokytojus: mokiniai, kurie pasitiki ir gerbia mokytojus, teigiamai vertina jų kompetenciją ir elgesį, mokykloje jaučiasi geriau nei tie, kurių požiūris į mokytojus yra neigiamas.

- ◆ Apie keturi penktadaliai mokinių teigė besijaučiantys atsakingi už savo mokymąsi, tačiau tik du trečdaliai mokydamiės pasitikėjo savo jėgomis. Pastebimas ir atotrūkis tarp 10 (gimn. II) klasių vaikinų ir merginų: 54 proc. merginų draugų mano, kad mokykloje reikia stengtis kiek įmanoma labiau, o taip manančių vaikinų draugų buvo tik 39 proc.

- ◆ Vilniaus mokyklose nepavyko sumažinti mokinių patyčių masto. 2024 m. beveik pusė mokinių bent kartą per paskutinius du mėnesius patyrė patyčias. Nors 2020 m. patyčių mastas buvo sumažėjęs, 2024 m. jis vėl pasiekė 2016 m. lygį. Patyčių rizika yra didesnė mokyklose, kuriose prastas mokymosi klimatas ir didelė dalis mokinių yra iš žemo socialinio bei ekonominio statuso šeimų.

- ◆ Nors dauguma 10 (gimn. II) klasių mokinių jaučia tėvų emocinę paramą, didžioji dalis mokinių nesulaukia pagalbos iš mokyklos darbuotojų. Trys iš keturių 10 (gimn. II) klasių mokinių teigė turintys mokykloje draugų, kuriems jie rūpi.

- ◆ Tarp 10 (gimn. II) klasių mokinių pastebimas didėjantis nesaugumo jausmas: tik 68 proc. vaikinų ir 59 proc. merginų teigė mokykloje besijaučiantys saugiai.

Nors Vilniaus mokyklose daugėja specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, mokyklų infrastruktūra vis dar nepritaikyta regėjimo ir judėjimo negalią turintiems asmenims.

- ◆ Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis per pastaruosius mokslo metus išaugo iki 70,9 proc. ir šiek tiek viršijo 2024 m. numatytą tikslinę reikšmę (70 proc.).

- ◆ Lyginant su 2023–2024 m. m., mokyklų be švietimo pagalbos specialistų dalis Vilniuje sumažėjo iki 13,3 proc., tačiau buvo dvigubai didesnė nei Lietuvoje (6,2 proc.).

♦ Stabiliai auga specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių įtrauktis: 2024–2025 m. m. 93,2 proc. šių mokinių ugdyti integruotai bendrosios ugdymo paskirties mokyklose ir šis rodiklis viršijo šalies vidurkį (92,7 proc.).

♦ Vos 15,7 proc. Vilniaus mokyklų yra pritaikytos asmenims, judantiems neįgaliojo vežimėliais, o 3,3 proc. ugdymo įstaigų – regėjimo negalią turintiems asmenims.

REKOMENDACIJA:

Siekiant ugdyti mokinių emocines kompetencijas, pagerinti mokyklų emocinę aplinką, padidinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų įtrauktį, rekomenduojama:

♦ Toliau įgyvendinti politikos priemones, skirtas mokinių emocinei savijautai gerinti, tarpusavio ryšiams stiprinti ir teigiamam požiūriui į mokymąsi puoselėti (įskaitant patyčių prevencijos programas). Ypatingą dėmesį skirti mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, mergaičių emocinei sveikatai bei berniukų požiūriui į mokymąsi.

♦ Skatinti mokyklas aktyviau įtraukti mokinius į mokyklos bendruomenės veiklą planavimą ir įgyvendinimą.

♦ Tęsti tikslinį finansavimą pagalbos mokiniui specialistų rengimui (studijoms) bei inicijuoti naujas priemones, padedančias pritraukti į ugdymo įstaigas esamus specialistus.

♦ Toliau įgyvendinti ir plėtoti pagalbos priemones mokykloms, neturinčioms pagalbos mokiniui specialistų.

♦ Plėsti kompetencijų tobulinimo programas ir tikslinius projektus, skirtus mokytojams ir jų padėjėjams, dirbantiems su skirtingų ugdymosi poreikių mokiniais.

♦ Skirti papildomų lėšų ugdymo įstaigų fizinei aplinkai pritaikyti specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims.

IV TIKSLAS: SKATINTI SĄMONINGĄ SVEIKOS GYVENSENOS PASIRINKIMĄ

Daugeliui Vilniaus mokyklų mokinių trūksta sveikos gyvensenos įpročių, savo sveikatą jie vertina neigiamai.

♦ 2024 m. apie 73,4 proc. Vilniaus mokinių teigiamai vertino savo sveikatą – tai 4 proc. punktais mažiau nei 2020 m. ir beveik atitiko šalies vidurkį (71,7 proc.). Mergaitės savo sveikatą vertino prasčiau nei berniukai (atitinkamai 69,0 proc. ir 77,8 proc.), o žemiausi rodikliai užfiksuoti tarp 9 (gimn. I) klasių mokinių (70,6 proc.).

♦ 2024 m. mokinių fizinis aktyvumas išaugo – 41,4 proc. Vilniaus mokyklų mokinių atitiko PSO rekomendacijas (ne mažiau kaip 60 min. aktyvumo 5 ar daugiau dienų per savaitę), tačiau tai vis dar žemas rodiklis. Aktyviausi buvo 5 klasių mokiniai (45,8 proc.), mažiausiai aktyvūs – 9 (gimn. I) klasių mokiniai (36,7 proc.). Mergaičių fizinis aktyvumas ne pamokų metu buvo gerokai mažesnis nei berniukų (atitinkamai 10,9 proc. ir 15,4 proc.).

♦ Psichoaktyvių medžiagų vartojimas tarp 10 (gimn. II) klasių mokinių mažėjo. Alkoholio per pastarąsias 30 dienų teigė vartoję 19 proc. mokinių (2022 m. – 27 proc.), apsvaigusių nuo alkoholio buvo 7 proc. (2022 m. – 12 proc.), kanapes rūkusių – 2 proc. (2022 m. – 5 proc.). Kasdien elektronines cigaretes rūkančių mokinių dalis sumažėjo nuo 19 proc. iki 9 proc.

♦ Mitybos įpročiai išliko stabilūs: apie 50 proc. mokinių kasdien valgė pusryčius, 45 proc. – daržoves, 40 proc. – vaisius. Mergaitės daržoves ir vaisius valgė dažniau nei berniukai. Gazuotų gėrimų ir energinių gėrimų vartojimo vidurkis Vilniuje buvo mažesnis nei šalies vidurkis.

♦ Ekranų naudojimo laikas augo – 2024 m. apie 30 proc. mokinių kasdien prie ekranų praleido 4 ir daugiau valandų. Mergaitės ekranams skyrė daugiau laiko nei berniukai. 83 proc. Vilniaus mokyklų jau buvo

pasitvirtinusios susitarimus dėl mobiliųjų telefonų naudojimo.

♦ Mokyklų aplinka sveikai gyvensenai dar nepakankamai pritaikyta: 41 proc. mokinių neigiamai vertino valgyklų patogumą, apie 30 proc. – persirengimo sąlygas. 77 proc. mokyklų turėjo atnaujintus sporto aikštynus.

REKOMENDACIJA:

Norint paskatinti sąmoningą mokinių sveikos gyvensenos pasirinkimą, rekomenduojama:

- ♦ Įgyvendinti politikos priemones, skirtas mokinių sveikatai ir fiziniam aktyvumui gerinti, ypatingą dėmesį skiriant mergaičių sveikatai.
- ♦ Vykdyti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją, plėsti programų apimtį, ypač ankstyvojoje paauglystėje.
- ♦ Skatinti mokyklas riboti prie ekranų per pamokas praleidžiamą laiką, užtikrinti, kad visos mokyklos įgyvendintų susitarimus dėl mobiliųjų telefonų naudojimo.
- ♦ Didinti mokyklų valgyklų patrauklumą: mažinti kainas, gerinti maisto kokybę, tinkamai valdyti valgančiųjų srautus.
- ♦ Tęsti sporto aikštynų atnaujinimą, ypatingą dėmesį skirti vidaus infrastruktūrai – sporto salėms ir persirengimo kambariams.

V TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM MOKINIUI ĮGYTI PAPILDOMŲ KOMPETENCIJŲ, ĮTRAUKIANT JUOS Į KOKYBIŠKĄ IR PRIEINAMĄ NEFORMALŲJĮ UGDYMĄ

Mokinių įtrauktis į neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) veiklas progresas išlieka sąlyginis, tačiau specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) turinčių mokinių įtrauktis į NVŠ veiklas didėja.

- ◆ 2024 m. neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) veiklose dalyvavo 57 proc. Vilniaus mokinių. Tai 8,5 proc. punkto daugiau nei 2023 m., tačiau vis dar mažiau nei šalies vidurkis (69,1 proc.). NVŠ veiklose savivaldybės mokyklų mokiniai dalyvavo aktyviau (59,5 proc.) nei nevalstybinių mokyklų mokiniai (45,8 proc.).
- ◆ Neformaliojo švietimo lėšas gavo 35 proc. mokinių, tačiau, tikėtina, šis rodiklis nepasieks 2025 m. numatytos tikslinės reikšmės (62 proc.). Kadangi rodiklis apskaičiuojamas tik pagal nacionalines lėšas, siūloma jį peržiūrėti.
- ◆ Vilniuje veikia 10 formalųjį švietimą papildančio ugdymo (FŠPU) mokyklų, kuriose mokosi apie 10 proc. visų mokyklinio amžiaus vaikų. 2025 m. akredituotos 1259 NVŠ programos, kurias įgyvendina 269 teikėjai. NVŠ veiklą pasiūla per metus išaugo penktadaliu.
- ◆ NVŠ veiklą pasiūla pasiskirsčiusi netolygiai – dominuoja sporto veiklos, ypač privačių teikėjų. Stinga emocinės sveikatos, tvarumo, verslumo ir specializuotų STEM veiklų. Atokiose seniūnijose pasiūla yra skurdesnė.
- ◆ 2024–2025 m. visos dienos mokyklos (VDM) grupes lankė 84,1 proc. pradinukų. Tačiau vasaros laikotarpiu stinga nuoseklių programų – daugiausia siūlomos tik trumpalaikės stovyklos, skirtos 7–14 metų vaikams.
- ◆ Specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) mokinių įtrauktis auga – 2024 m. NVŠ ir FŠPU programose dalyvavo 42 proc. SUP mokinių. Iš visų NVŠ krepšelio lėšomis pasinaudojusių mokinių 7 proc. sudarė SUP mokiniai, o 3 proc. – socialiai jautresnėje situacijoje esantys mokiniai.

REKOMENDACIJA:

Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti papildomų kompetencijų, vaikus įtraukiant į kokybišką ir prieinamą neformalųjį švietimą, plečiant neformaliojo švietimo pasirinkimo galimybes, rekomenduojama:

- ◆ Skatinti formaliojo ir neformaliojo ugdymo integraciją ir didinti mo-

kinių motyvaciją įsitraukti tiek į formalųjį, tiek į neformalųjį ugdymą. Plėsti visos dienos mokyklos (VDM) modelio projektą, integruoti formaliojo ir neformaliojo ugdymo turinį.

- ◆ Remiantis mokinių neformaliojo švietimo poreikių vertinimu, peržiūrėti ir inicijuoti jų poreikius atitinkančių veiklų plėtrą, ypatingą dėmesį skirti gimnazijų ir ilgųjų gimnazijų mokiniams.

- ◆ Identifikuoti ir plėtoti gerąsias specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) mokinių įtraukimo į NVŠ ir FŠPU programas bei praktikas.

- ◆ Skirti papildomą finansavimą neformaliojo vaikų švietimo plėtrai Vilniaus mieste.

I TIKSLAS: SUDARYTI
SĄLYGAS KIEKVIENAM
MOKINIUI PASIEKTI
AUKŠČIAUSIĄ
SAVO MĄSTYMO IR
KOMPETENCIJŲ LYGĮ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie **uždaviniai**:

1. Subalansuoti dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymą.
2. Užtikrinti individualų požiūrį į kiekvieną vaiką padedant išmokti mokytis ir savarankiškai ieškoti sprendimų.
3. Sukurti tvarią, nuosekliai tobulėjančią, įkvepiančią pedagogų bendruomenę.
4. Ugdyti gerai informuotą ir sąmoningai savo karjeros kelią pasirenkantį mokinį.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

	Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė	
Rodiklio pavadinimas	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
Per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą (PUPP) bent pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	72,7	81,8	77,9	82	82
Per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą (PUPP) aukštesnįjį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	12	19	19,1	17	17
Per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą (PUPP) bent pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	59,4	65,5	62,9	82	82
Per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą (PUPP) aukštesnįjį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	24,7	22,6	20,7	19	19
Abiturientų, išlaikiusių tris ir daugiau valstybinių brandos egzaminų (VBE), dalis (proc.)	65,52	69,4	73,18	85	85
Jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų bei vyresnių mokytojų skaičiaus santykis	1,03	1	0,96	1,0	1,0

♦ Vilniaus m. sav. mokyklos nerodo pakankamaos pažangos per lietuvių kalbos ir literatūros PUPP – pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis lyginant su 2023 m. šiek tiek pablogėjo, o pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis nepakito.

♦ Vilniaus m. sav. mokyklos rodo nepakankamą pažangą per matematikos PUPP – pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis lyginant su 2023 m. šiek tiek pablogėjo, o pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis mažėjo.

♦ Vilniaus mieste stebima dalinė pažanga laikant VBE. Bent vieno VBE išlaikymo rodiklis 2024 m. yra aukštas ir pagerėjo lyginant su 2023 m. Abiturientų, išlaikiusių tris ir daugiau valstybinių brandos egzaminų, dalis didėja, tačiau augimo tempas yra nepakankamas siekiant 2025–2026 m. numatytų tikslų.

♦ Auga Vilniaus m. sav. pedagogų bendruomenė, tačiau kartu stebima senėjimo tendencija: jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų bei vyresnių mokytojų skaičiaus santykio pokytis kelia iššūkių siekiant 2025–2026 m. numatytų tikslų.

1.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

1.1.1. Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (NMPP) 4 klasėje

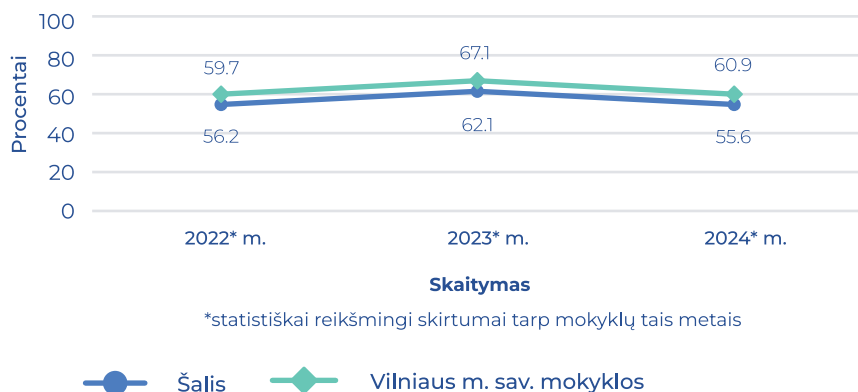
2024 m. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 4 klasių NMPP skaitymo¹ ir matematikos užduočių rezultatai buvo aukštesni už kitų šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų mokinių rezultatus. Skaitymo ir matematikos užduočių procentinio rodiklio vidurkiai buvo 3,4–5,3 proc. punktais aukštesni nei šalies mokyklų vidurkis. Skirtumai tarp sostinės ir šalies mokyklų rezultatų yra statistiškai reikšmingi.

¹ 4 klasių mokiniai NMPP skaitymo užduotį atlieka savo gimtąja kalba.

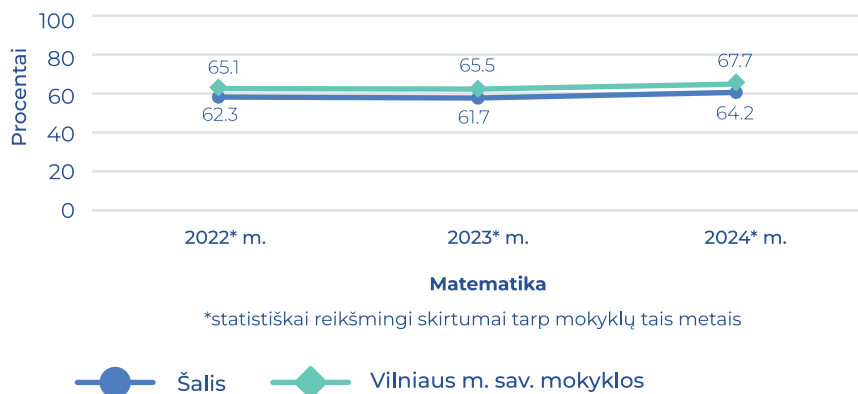
Lyginant 2024 m. 4 klasių NMPP rezultatus su ankstesnių – 2022 ir 2023 – metų rezultatais paaiškėjo, kad Vilniuje ir šalyje skaitymo užduoties rezultatai buvo žemesni nei 2023 m. ir beveik grįžo į 2022 m. lygį. 2024 m. Vilniuje 4 klasių NMPP skaitymo užduoties rezultatai, palyginti su 2023 m., suprastėjo 6,2 proc. punkto, Lietuvoje – 6,5 proc. punkto.

Po pakankamai stabilių 4 klasių NMPP matematikos užduoties rezultatų 2022 ir 2023 metais, 2024 m. tiek Vilniuje, tiek Lietuvoje matematikos užduoties rezultatų procentiniai rodikliai padidėjo: Vilniuje – iki 67,7 proc. punkto, o Lietuvoje – iki 64,2 proc. punkto.

Šalies savivaldybių mokyklų 4 kl. NMPP skaitymo
užduoties procentinio rodiklio vidurkiai 2022–2024 m.

Šalies savivaldybių mokyklų 4 kl. NMPP matematikos
užduoties procentinio rodiklio vidurkiai 2022–2024 m.

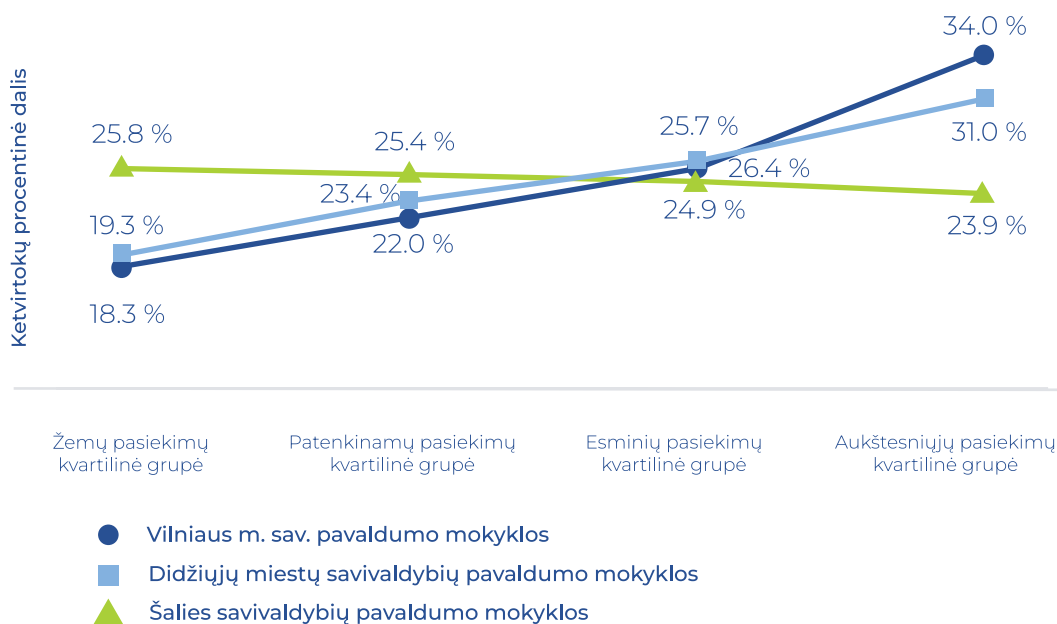
1 pav. Šalies savivaldybių mokyklų 4 klasių 2022–2024 m. NMPP skaitymo (savo gimtąja kalba) ir matematikos užduočių procentinio rodiklio vidurkiai (su 95 proc. pasikliautinaisiais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų 4 klasių NMPP skaitymo užduoties rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų kvartilines grupes pranoko šalies mokyklas. Jis yra kur kas geresnis negu šalies savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose ir geresnis negu šalies didžiųjų miestų mokyklose.

Vilniaus m. sav. mokyklose į skaitymo užduoties žemų pasiekimų kvartilinę grupę patenka 7,5 proc. punkto mažiau mokinių negu šalyje: 18,3 proc. sostinės ir 25,8 proc. šalies mokinių. Į skaitymo užduoties

aukštesniųjų pasiekimų kvartilinę grupę patenka 34 proc. sostinės mokinių, ir tai yra 10,1 proc. punkto daugiau nei šalies savivaldybių pavaldumo mokyklose. Pažymėtina, kad, palyginti su praėjusiais metais, šis rodiklis sostinėje padidėjo 2,4 proc. punkto.

2024 m. 4 kl. NMPP skaitymo užduoties rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes

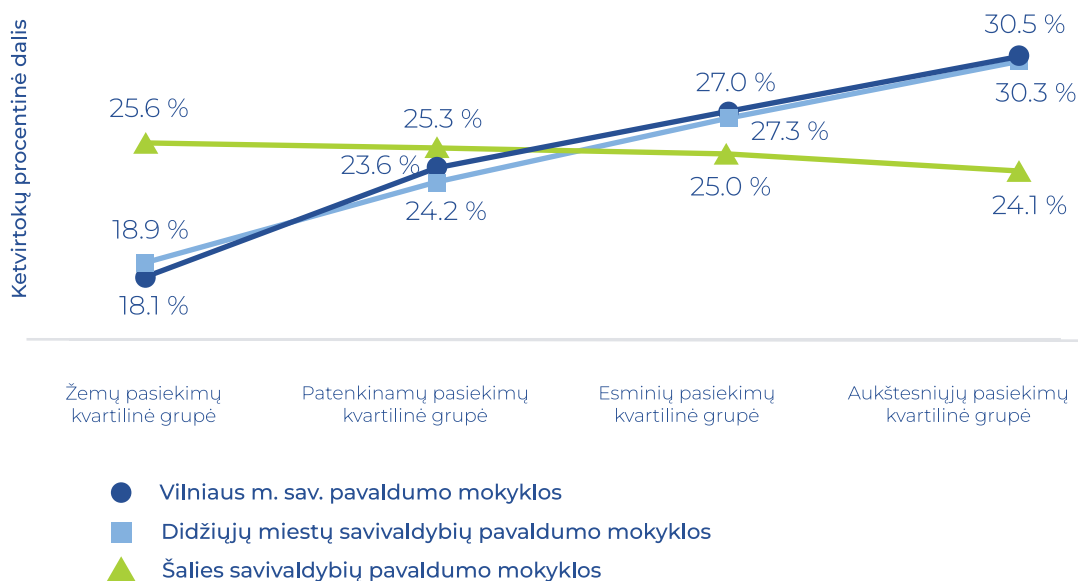

2 pav. Savivaldybių mokyklų 4 kl. mokinių 2023 m. NMPP skaitymo testo rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų 4 klasių NMPP matematikos užduoties rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes yra kur kas geresnis negu šalies savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose, tačiau išliko panašus kaip ir šalies didžiųjų miestų mokyklose.

Vilniaus m. sav. mokyklose į matematikos užduoties žemų pasiekimų kvartilinę grupę patenka beveik 7,5 proc. punkto mažiau negu šalyje (18,1 proc.), o į aukštesniųjų pasiekimų kvartilinę grupę patenkančių mokinių yra 6,2 proc. punkto daugiau (30,3 proc. mokinių). Pažymėtina, kad, palyginti su praėjusiais metais, šis sostinės rodiklis sumažėjo 1,3 proc. punkto.

2024 m. 4 kl. NMPP matematikos užduoties rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes

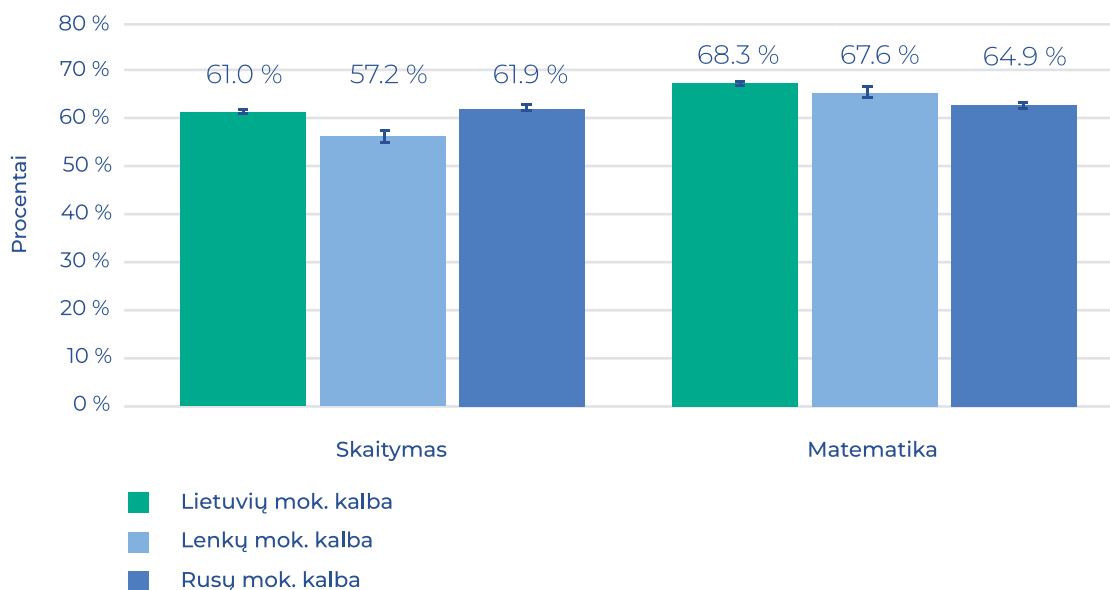
3 pav. Šalies savivaldybių mokyklų 4 klasių 2024 m. NMPP matematikos užduoties rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų 4 klasių NMPP skaitymo užduoties rezultatai statistiškai reikšmingai skiriasi pagal mokyklų mokomąsias kalbas.

4 klasių NMPP skaitymo užduoties (atliekamos mokyklos mokomąja kalba) aukščiausių rezultatų vidurkį pasiekė ketvirtokai, kurie mokosi lietuvių ir rusų kalbomis. Jų rezultatai 3,8 ir 4,7 proc. punktais pranoko rezultatus ketvirtokų, kurie mokosi lenkų kalba.

Pažymėtina, kad, palyginti su praėjusiais metais, 2024 m. 4 klasių NMPP skaitymo užduoties rezultatų rodikliai sumažėjo Vilniaus m. sav. mokyklose, kuriose mokoma rusų ir lenkų kalbomis.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų 4 kl. NMPP skaitymo ir matematikos užduočių procentinio rodiklio vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

4 pav. Vilniaus m. sav. pavaldomo mokyklų 4 klasių 2024 m. NMPP skaitymo ir matematikos užduočių procentinio rodiklio vidurkiai pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų 4 klasių NMPP matematikos užduoties procentinio rodiklio vidurkiai reikšmingai skiriasi tarp mokyklų, kuriose mokoma lietuvių ir rusų kalbomis. Ketvirtokų, kurie mokosi lietuvių ir lenkų kalbomis, rezultatų vidurkių skirtumas yra statistiškai nereikšmingas.

Aukščiausias rezultatų vidurkis užfiksuotas tarp mokinių, kurie mokosi lietuvių kalba (68,3 proc.), žemiausias – tarp besimokančiųjų rusų mokomąja kalba (64,9 proc.).

Pažymėtina, kad, palyginti su praėjusiais metais, 2024 m. 4 klasių NMPP matematikos užduoties rezultatų rodikliai pagerėjo visose mokyklose – nepriklausomai nuo mokomosios kalbos.

1.1.2. Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (NMPP) 8 klasėje

2024 m. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos užduočių rezultatai yra aukštesni už šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų 8 klasių mokinių rezultatus. Skirtumai yra statistiškai reikšmingi.

Lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) užduoties procentinio rodiklio vidurkis yra 1,4 proc. punkto aukštesnis, o matematikos užduoties – apie 5,7 proc. punkto aukštesnis nei šalies mokyklų rezultatų vidurkis.

Palyginti su 2022 ir 2023 metų rezultatais, 2024 m. Vilniuje ir visoje šalyje pagerėjo lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) užduoties rezultatai; sostinėje – net 2,2 proc. punkto. Pažymėtina, kad Vilniaus m. sav. mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) užduoties rezultatai gerėjo jau dvejus metus iš eilės.

8 klasių NMPP matematikos užduoties rezultatai 2022–2024 metais svyravo. Po pagerėjimo 2023 m., 2024 m. rezultatai pablogėjo tiek Vilniuje, tiek šalyje: Vilniuje – 5,9 proc. punkto, o šalyje – 6,2 proc. punkto.

Šalies savivaldybių mokyklų 8 kl. NMPP lietuvių k. ir literatūros (skaitymo) užduoties procentinio rodiklio vidurkliai 2022–2024 m.

**Šalies savivaldybių mokyklų 8 kl. NMPP matematikos
užduoties procentinio rodiklio vidurkiai 2022–2024 m.**

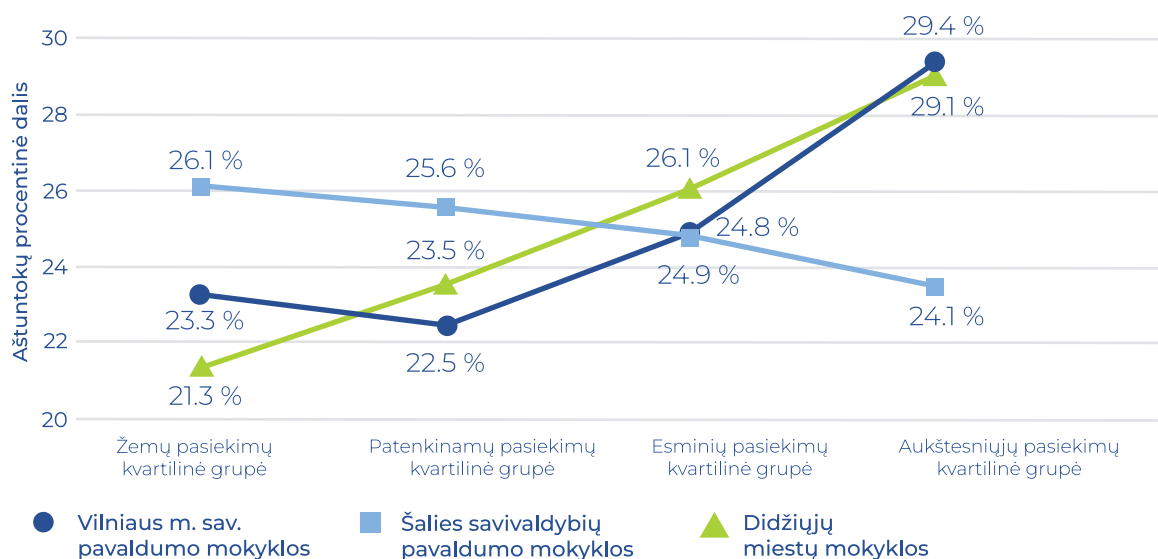

5 pav. Šalies savivaldybių mokyklų 8 kl. 2022–2024 m. NMPP skaitymo ir matematikos užduočių procentinio rodiklio vidurkiai (su 95 proc. pasikliautinaisiais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant su visa šalimi, 2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų 8 klasių NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos užduočių rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų kvartilines grupes pranašesnis nei šalies mokykloms. Jis yra geresnis nei šalies savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose. Lyginant su Lietuvos didžiųjų miestų bendrojo ugdymo mokyklomis, Vilniaus m. sav. mokyklų 8 klasių matematikos užduoties rezultatų pasiskirstymas yra geresnis, o skaitymo rezultatų – kiek prastesnis.

Į 8 klasių NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) žemų pasiekimų kvartilinę grupę patenka 23,3 proc. Vilniaus aštuntokų. Tai yra kiek daugiau nei didžiuosiuose šalies miestuose (21,3 proc.) ir 2,8 proc. mažiau nei šalies savivaldybių mokyklose. Į lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) aukštesniųjų pasiekimų kvartilinę grupę patenka beveik trečdalis Vilniaus aštuntokų. Ši dalis yra gerokai didesnė nei šalyje ir beveik tokia pat kaip didžiuosiuose miestuose. Palyginti su praėjusiais metais, šis rodiklis beveik nepakito.

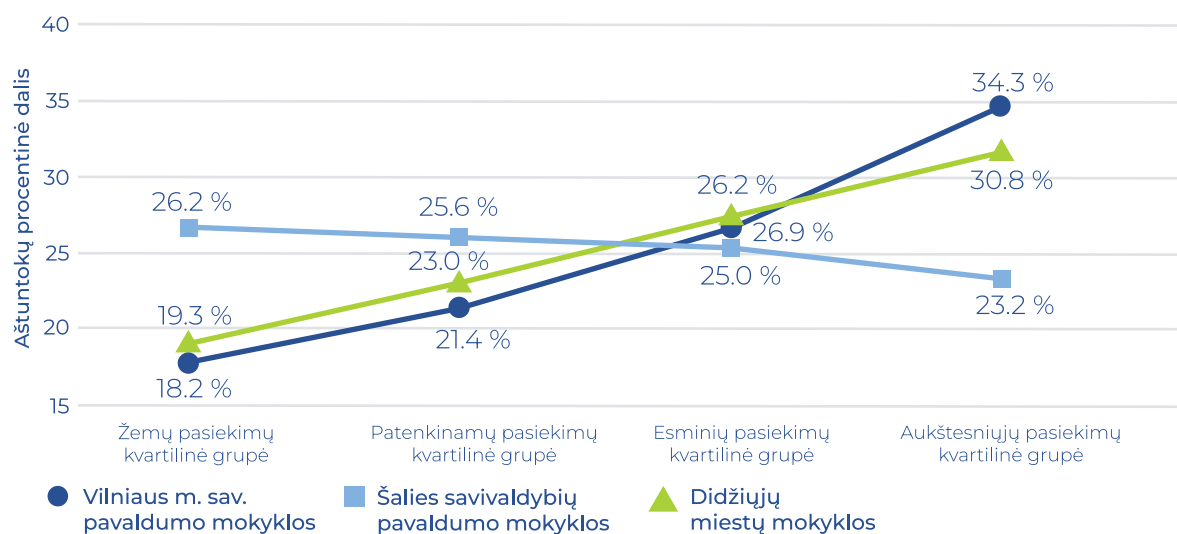
2024 m. 8 kl. NMPP lietuvių k. ir literatūros (skaitymo) rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes (tik savivaldybių mokyklos)

6 pav. Šalies savivaldybių mokyklų 8 kl. 2024 m. NMPP skaitymo užduoties rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų 8 klasių mokinių, patenkančių į žemų matematikos pasiekimų kvartilinę grupę, yra apie 8 proc. punktais mažiau negu šalyje (18,2 proc.), o į aukštesniųjų matematikos pasiekimų kvartilinę grupę patenkančių mokinių – per 11,1 proc. punkto daugiau (34,3 proc.). Palyginti su praėjusiais metais, šio rodiklio reikšmė šiek tiek sumažėjo.

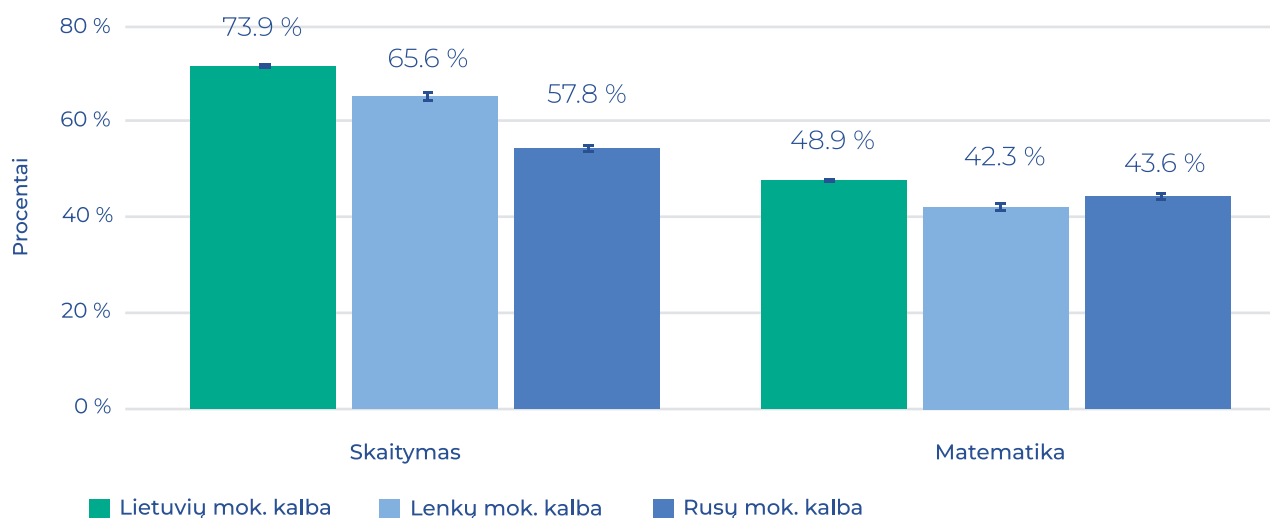
2024 m. 8 kl. NMPP matematikos užduoties rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes (tik savivaldybių mokyklos)

7 pav. Šalies savivaldybių mokyklų 8 kl. 2024 m. NMPP matematikos užduoties rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų 8 klasių NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) užduoties rezultatai statistiškai reikšmingai skiriasi pagal mokyklų mokomąsias kalbas. Aukščiausias procentinio rodiklio vidurkis (73,9 proc.) buvo pasiektas mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba, o žemiausias – mokyklose, kuriose mokoma rusų kalba (57,8 proc.). Pažymėtina, kad visų mokomųjų kalbų mokyklų rezultatų rodikliai, palyginti su praėjusiais metais, pagerėjo.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų 8 kl. NMPP lietuvių k. ir literatūros (skaitymo) ir matematikos užduočių procentinio rodiklio vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

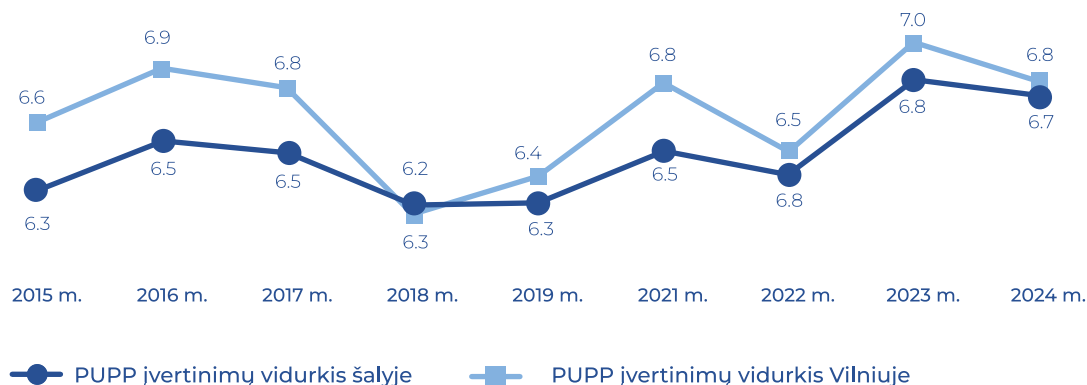
8 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 8 kl. 2024 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos užduočių procentinio rodiklio vidurkiai pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų aštuntokų NMPP matematikos užduoties procentinio rodiklio vidurkis mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba, statistiškai reikšmingai skiriasi nuo mokyklų, kuriose mokoma lenkų ir rusų kalbomis. Lietuvių kalba besimokančių mokinų rezultatas siekia 48,9 proc., o lenkų ir rusų kalbomis – atitinkamai 42,3 ir 43,6 proc. Pažymėtina, kad, palyginti su praėjusiais metais, visų mokomųjų kalbų mokyklose 8 klasių NMPP matematikos užduoties rodikliai sumažėjo.

1.1.3. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas (PUPP)

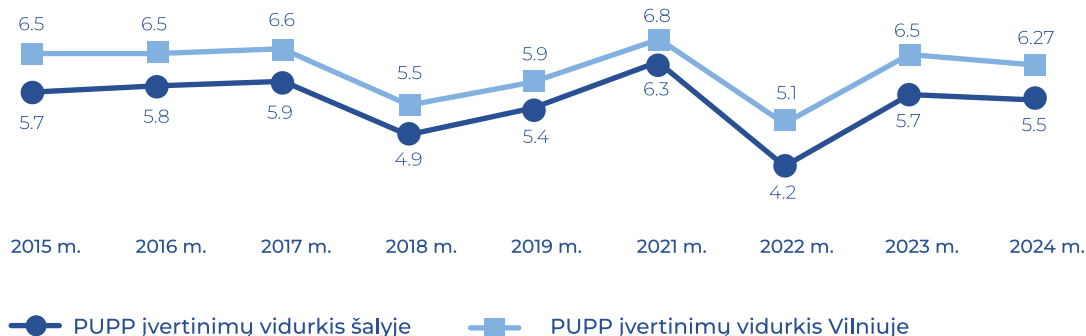
2024 m. Vilniaus m. sav. dešimtokų PUPP lietuvių kalbos ir literatūros užduoties įvertinimų vidurkis beveik susilygino su šalies vidurkiu – atitinkamai 6,8 ir 6,7 balo, o matematikos užduoties rezultatų vidurkis yra kur kas aukštesnis – 6,27, palyginti su 5,5 balo šalyje. Palyginti su ankstesniais metais, 2024 m. PUPP rezultatai tiek Vilniuje, tiek šalyje yra žemesni.

Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP įvertinimų vidurkio dinamika šalyje ir Vilniuje

9 pav. Lietuvių kalbos² PUPP įvertinimų vidurkio dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Matematikos PUPP įvertinimų vidurkio dinamika šalyje ir Vilniuje

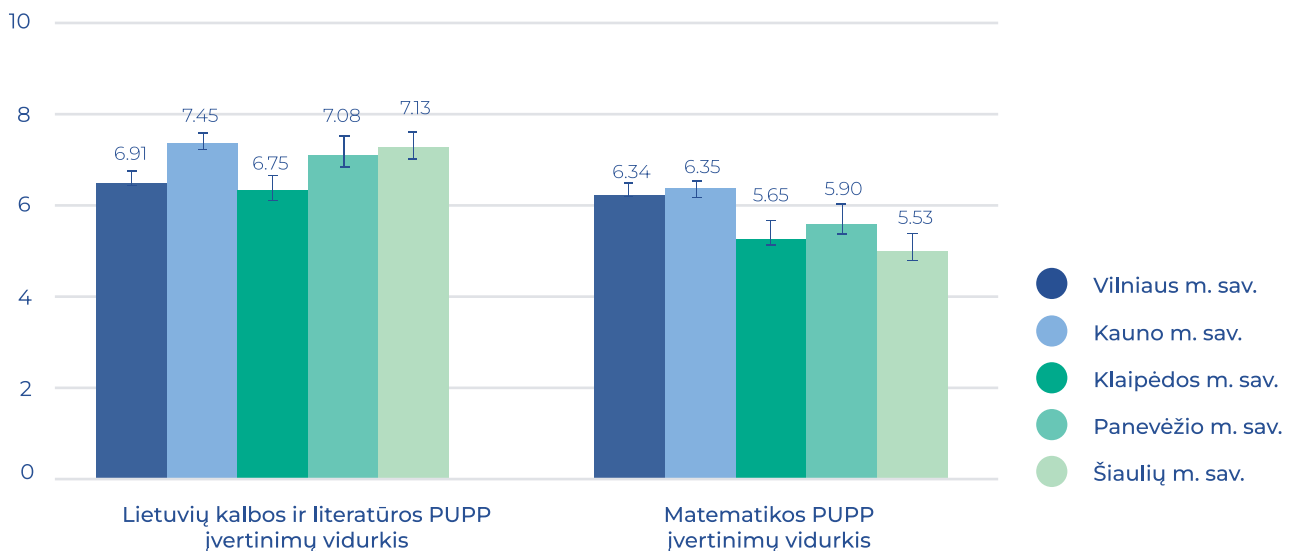

10 pav. Matematikos PUPP įvertinimų vidurkio dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

² Diagramose pateikti lietuvių kalbos (gimtosios) PUPP duomenys iki 2017 m. ir lietuvių kalbos ir literatūros PUPP duomenys nuo 2018 m. Lietuvių gimtosios kalbos PUPP, kuris buvo vykdomas iki 2017 m., laikė tik mokiniai, kurių mokomoji kalba buvo lietuvių. Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP laiko mokiniai, besimokantys visomis mokomosiomis kalbomis. Diagramose vaizduojami duomenys nuo 2021 m. ir vėliau apskaičiuoti tik pagal savivaldybių pavaldumo šalies ir Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklų mokinių lietuvių kalbos ir literatūros PUPP įvertinimus.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių PUPP lietuvių kalbos ir literatūros užduoties įvertinimų vidurkis yra statistiškai reikšmingai žemesnis už Kauno m. sav. mokyklų, bet aukštesnis už kitų didžiųjų miestų mokyklų vidurkį ir siekia 6,91 balo. 2024 m. Vilniaus ir Kauno m. sav. mokyklų mokinių matematikos PUPP įvertinimų vidurkis yra statistiškai reikšmingai aukštesnis už kitų didžiųjų miestų mokinių įvertinimų vidurkius ir siekia 6,34–6,35 balo. Pažymėtina, kad, palyginti su praėjusiais metais, Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos PUPP rezultatai šiek tiek sumažėjo, o kitų didžiųjų miestų – padidėjo.

2024 m. didžiųjų miestų sav. pavaldumo mokyklų mokinių PUPP įvertinimų vidurkių palyginimas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

11 pav. Didžiųjų miestų savivaldybių pavaldumo mokyklų 2024 m. PUPP įvertinimų vidurkių palyginimas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

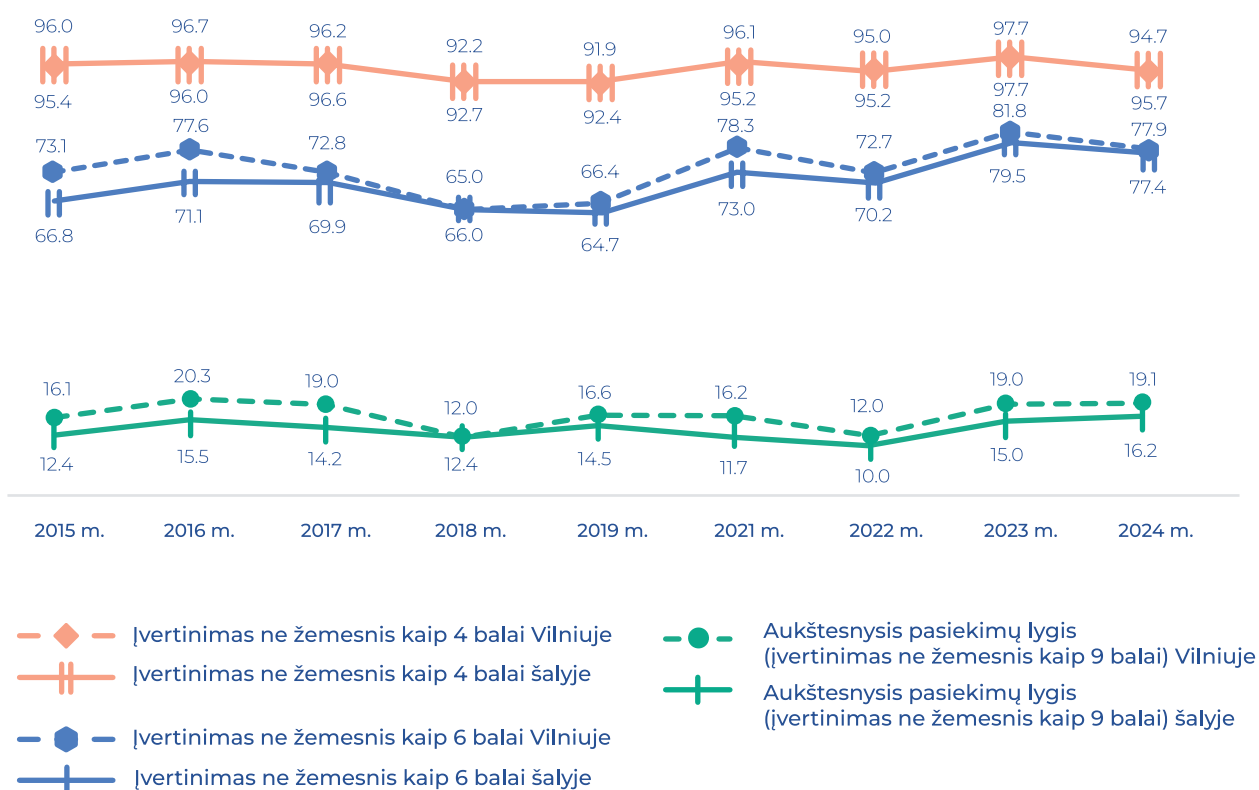
2024 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos užduočių rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų lygius Vilniaus m. sav. mokyklose yra geresnis nei šalies savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose. Ypač išsiskiria matematikos PUPP rezultatų pasiskirstymas – jis buvo reikšmingai geresnis nei šalies vidurkis.

Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rezultatai Vilniaus m. sav. mokyklose nuo 2015 m. iš esmės išlieka šiek tiek aukštesni nei šalies vidurkis.

Vis dėlto skirtumas tarp Vilniaus ir kitų šalies savivaldybių mokyklų rezultatų nėra didelis, o kai kuriais atvejais skirtumo visai nėra.

Per 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros PUPP ne žemesnį kaip 4 balų įvertinimą gavo 94,7 proc. Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių, o ne žemesnį kaip 6 balų įvertinimą – 77,9 proc. mokinių.

Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rodiklių dinamika pagal pasiekimų lygius: išlaikiusiųjų PUPP procentinė dalis šalyje ir Vilniuje

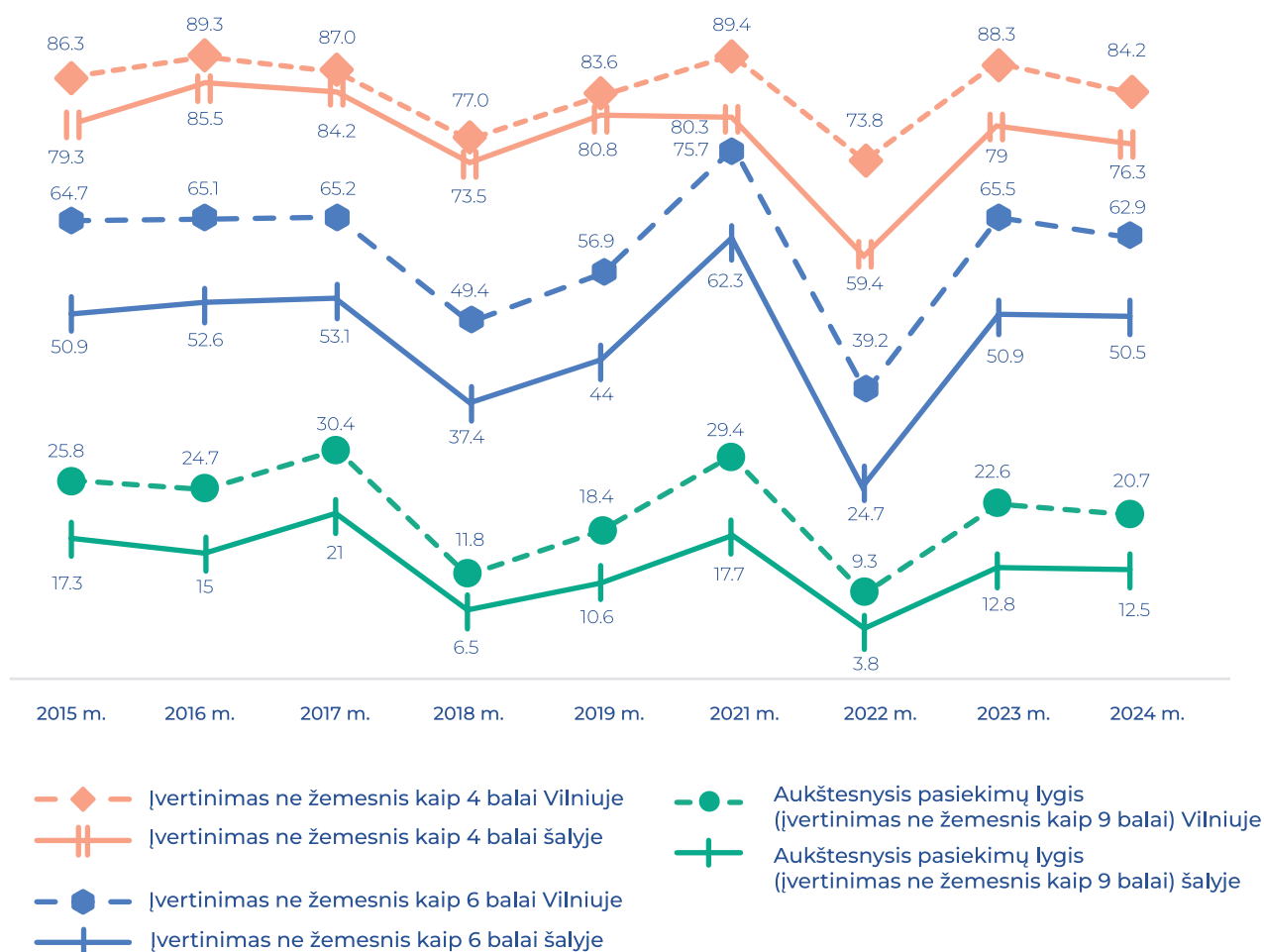

12 pav. Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP pasiekimų lygių rodiklių dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Matematikos PUPP rezultatai³ Vilniaus m. sav. mokyklose nuo 2015 m. išlieka gerokai aukštesni negu šalyje. Per 2024 m. matematikos PUPP ne žemesnį kaip 4 balų įvertinimą gavo 84,2 proc. Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių, o šalyje – 76,3 proc. mokinių. Gavusiųjų ne žemesnį kaip 6 balų PUPP įvertinimą Vilniuje buvo 62,9 proc., o šalyje – 50,5 proc.

³ Diagramose vaizduojami duomenys nuo 2021 m. ir vėliau apskaičiuoti tik pagal savivaldybių pavaldumo šalies ir Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklų mokinių matematikos PUPP įvertinimus.

**Matematikos PUPP rodiklių dinamika pagal pasiekimų lygius:
išlaikiusiųjų PUPP procentinė dalis šalyje ir Vilniuje**

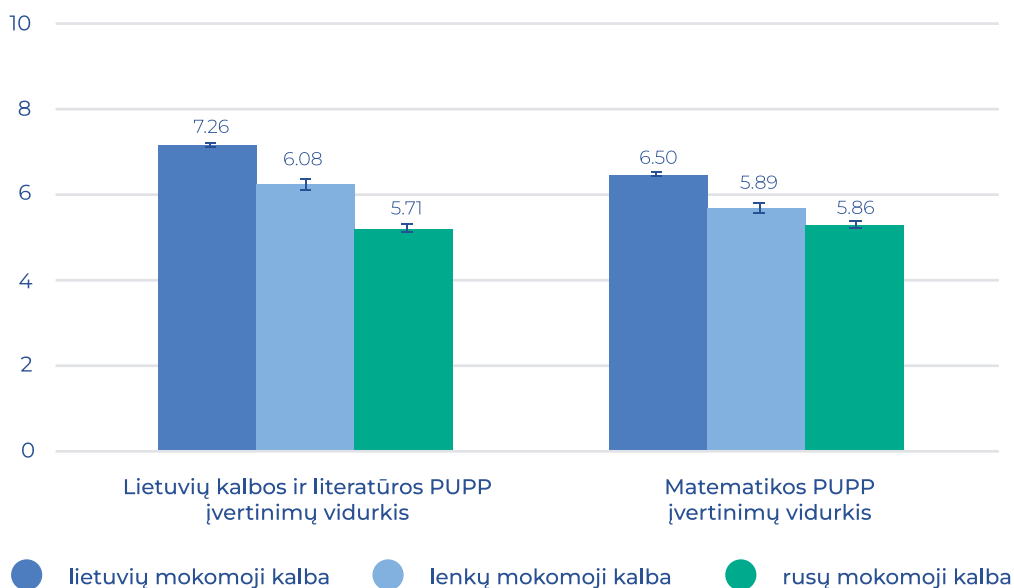
13 pav. Matematikos PUPP pasiekimų lygių rodiklių dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniuje 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos PUPP užduočių vidutiniai įvertinimai skiriasi pagal mokyklų mokomąją kalbą. Aukščiausi rezultatai buvo pasiekti mokyklose, kuriose ugdymas vykdomas lietuvių kalba, o žemiausi – mokyklose su rusų mokomąja kalba.

Mokinių, besimokančių lietuvių mokomąja kalba, įvertinimų vidurkiai yra statistiškai reikšmingai aukštesni nei tų, kurie mokosi kitomis mokomosiomis kalbomis. Lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis besimokančių mokinių rezultatų vidurkiai tarpusavyje reikšmingai nesiskiria.

Pažymėtina, kad, palyginti su 2023 m., 2024 m. PUPP rezultatų vidurkiai sumažėjo visų mokomųjų kalbų mokyklose, išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rezultatus mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba, – šiose mokyklose rezultatai liko stabilūs.

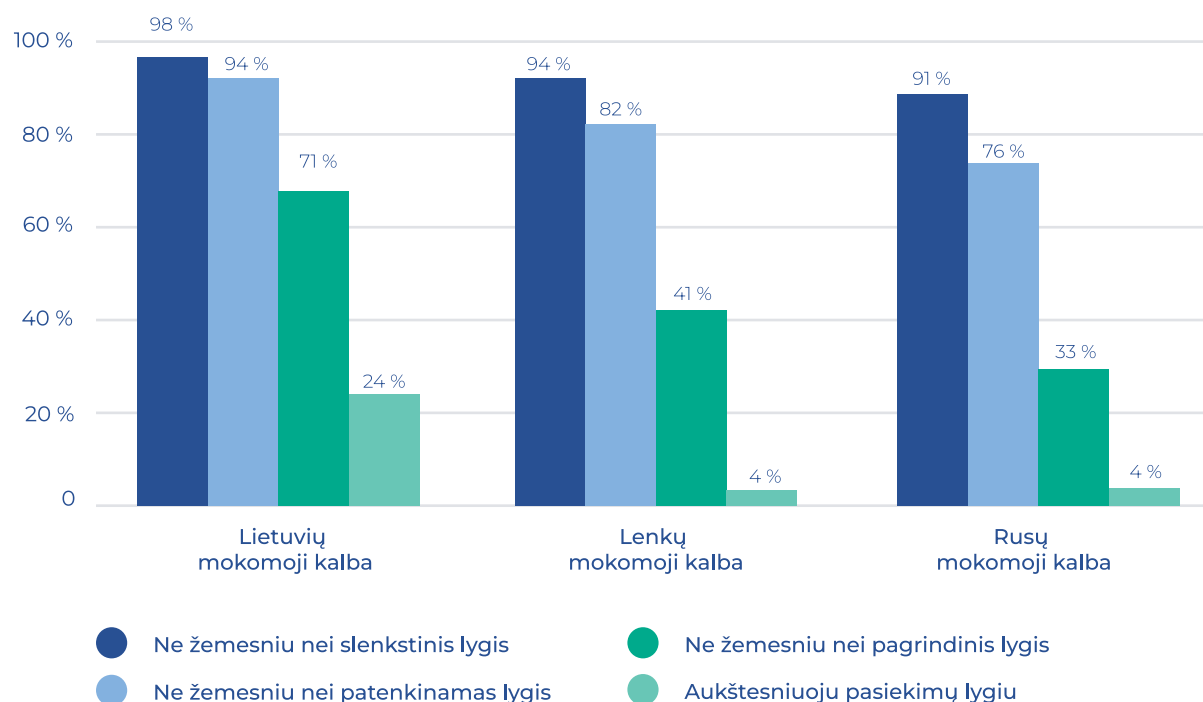
2024 m. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų PUPP įvertinimų vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

14 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 2024 m. PUPP įvertinimų vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros PUPP pasiekimų lygių pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas yra nevienodas. Išryškėjo nemaži skirtumai tarp lietuvių, lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis besimokančių mokinių rezultatų. Mokyklose, kuriose ugdymas vyksta lietuvių kalba, ne žemesnį nei pagrindinis pasiekimų lygis pasiekė 71 proc. mokinių, o mokyklose lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis – tik 33–41 proc. mokinių. Aukštesnįjį pasiekimų lygį pasiekė 24 proc. mokinių, besimokančių lietuvių kalba, o mokyklose, kuriose ugdymas vyksta lenkų ar rusų kalbomis, – tik po 4 proc. mokinių. Šie rezultatai rodo akivaizdų pasiekimų netolygumą ir kelia pagrįstą susirūpinimą.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rodikliai pagal mokomąsias kalbas. Procentinė dalis išlaikiusiųjų PUPP:

15 pav. Vilniaus m. sav. mokyklų 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros PUPP pasiekimų lygių pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

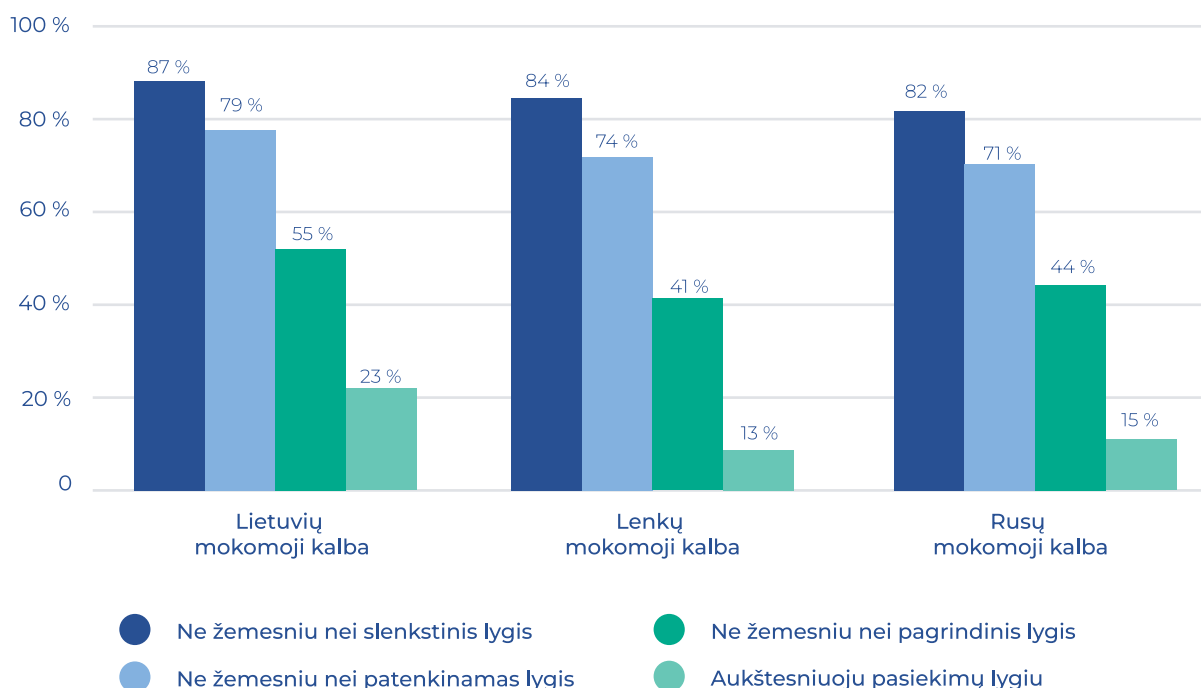
2024 m. matematikos PUPP pasiekimų lygių pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas yra šiek tiek tolygesnis, tačiau prastesnis nei lietuvių kalbos ir literatūros.

Lyginant su lietuvių kalba besimokančiais mokiniais, mažesnė dalis mokinių, kurie mokosi lenkų arba rusų mokomosiomis kalbomis, pasiekė ne žemesnį nei pagrindinis lygis arba aukštesnįjį pasiekimų lygį.

Mokyklose, kuriose ugdymas vyksta lietuvių kalba, ne žemesnį nei pagrindinį pasiekimų lygį pasiekė 55 proc. mokinių, o mokyklose lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis pasiekė 41–44 proc. mokinių.

Aukštesnįjį pasiekimų lygį lietuvių mokomąja kalba besimokančių mokinių grupėje pasiekė 23 proc., o mokinių, besimokančių lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis – 13–15 proc.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų matematikos PUPP rodikliai pagal mokomąsias kalbas. Procentinė dalis išlaikiusiųjų PUPP:

16 pav. Vilniaus m. sav. mokyklų 2024 m. matematikos PUPP pasiekimų lygių pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

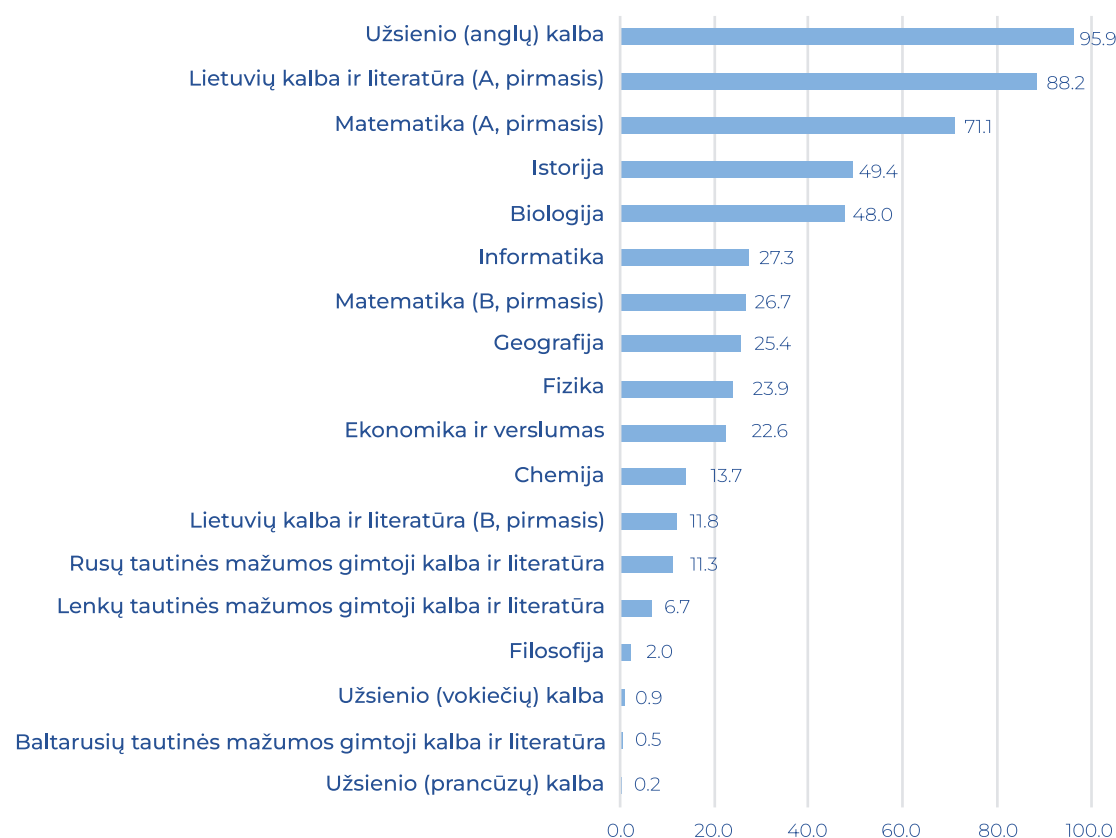
1.1.4. Tarpiniai patikrinimai (VBE I dalis nuo 2024 m. spalio 28 d.)

2024 m. Lietuvoje pirmą kartą buvo organizuoti kai kurių mokomųjų dalykų tarpiniai patikrinimai, kurie nuo 2024 m. spalio 28 d. prilyginti pirmajai atitinkamų VBE daliai. Tarpinis pasiekimų patikrinimas buvo numatytas kaip valstybinio brandos egzamino sudėtinė dalis. Jo metu galima gauti iki 40 proc. maksimalaus galutinio egzamino įvertinimo taškų. Tarpiniuose patikrinimuose dalyvavo 11 (III gimnazijos) klasių mokiniai. Vykdomi privalomų ir privalomai pasirenkamų dalykų tarpiniai patikrinimai.

Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tarpinį lietuvių kalbos ir literatūros patikrinimą laikė visi 11 (III gimnazijos) klasių mokiniai: 88,2

proc. išplėstinio kurso (A) patikrinimą ir 11,8 proc. bendrojo kurso (B) patikrinimą. Matematikos pirmąjį patikrinimą iš viso laikė 97,8 proc. 11 (III gimnazijos) klasių mokinių: 71,1 proc. išplėstinio kurso (A) ir 26,7 proc. bendrojo kurso (B) patikrinimą. 95,9 proc. 11 (III gimnazijos) klasių mokinių laikė užsienio kalbos (anglų) patikrinimą, beveik pusė – istorijos ir biologijos. Nuo 22,6 iki 27,3 proc. 11 (III gimnazijos) klasių mokinių rinkosi informatiką, geografiją, fiziką, ekonomiką ir verslumą. Chemijos tarpinį patikrinimą laikė tik 13,7 proc. Vilniaus 11 (III gimnazijos) klasių mokinių.

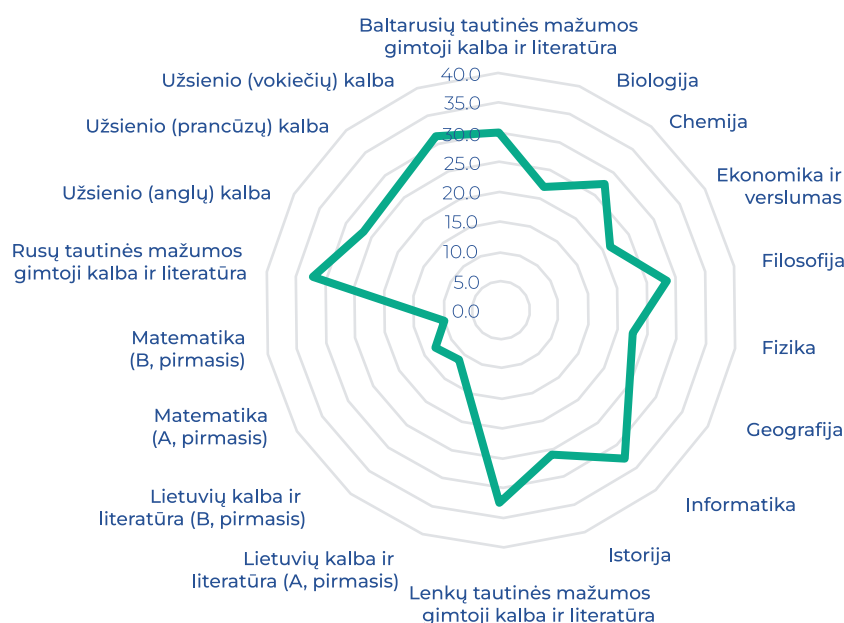
Tarpinius patikrinimus 2024 m. laikusių visų Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų mokinių procentinė dalis pagal dalykus ir tarpinius patikrinimus

17 pav. Tarpinius patikrinimus 2024 m. laikusių visų Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų mokinių procentinė dalis pagal dalykus ir tarpinius patikrinimus. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų 11 (III gimnazijos) klasių mokiniams geriausiai sekėsi laikyti visų tautinių mažumų gimtosios kalbos ir literatūros, filosofijos bei informatikos dalykų tarpinius patikrinimus. Šių dalykų vidutinis įvertinimas buvo nuo 28,6 iki 32,7. Žemiausi vidutiniai tarpinių patikrinimų rezultatai buvo matematikos (bendrasis ir išplėstinis kursas) ir lietuvių kalbos ir literatūros (bendrasis ir išplėstinis kursas) dalykų. Vidutinis šių dalykų tarpinių patikrinimų įvertinimas buvo nuo 9,3 iki 15,2.

**Tarpinių patikrinimų 2024 m. įvertinimų vidurkiai
Vilniaus m. sav. mokyklose (visos bendrojo ugdymo mokyklos)**

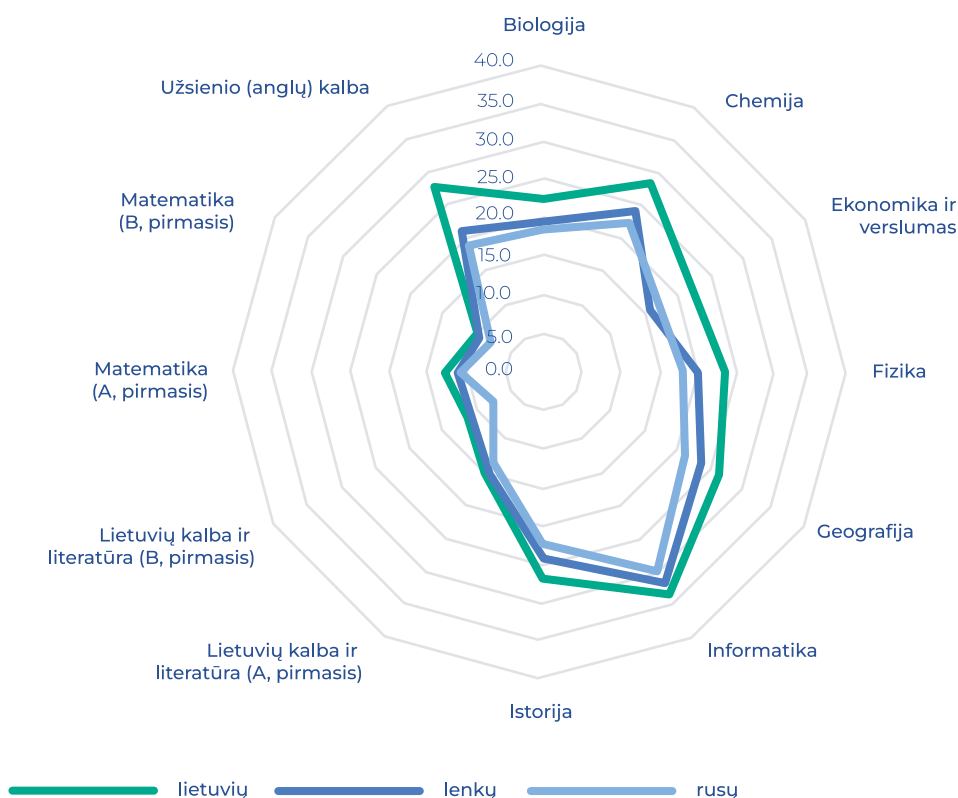

18 pav. Tarpinių patikrinimų 2024 m. įvertinimų vidurkiai Vilniaus m. sav. mokyklose (visos bendrojo ugdymo mokyklos). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Visų Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų 2024 m. tarpinių patikrinimų rezultatai skiriasi priklausomai nuo mokyklų mokomosios kalbas. Visais atvejais mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba, atskirų dalykų tarpinių patikrinimų įvertinimų vidurkiai yra aukštesni nei mokyklose kitomis mokomosiomis kalbomis. Ypač išsiskiria užsienio kalbos (anglų), ekonomikos ir verslumo, taip pat chemijos, fizikos bei

biologijos rezultatų skirtumai. Mažiausiai pagal mokomąją kalbą skiriasi matematikos, lietuvių kalbos ir literatūros bei informatikos tarpinių patikrinimų rezultatų vidurkiai.

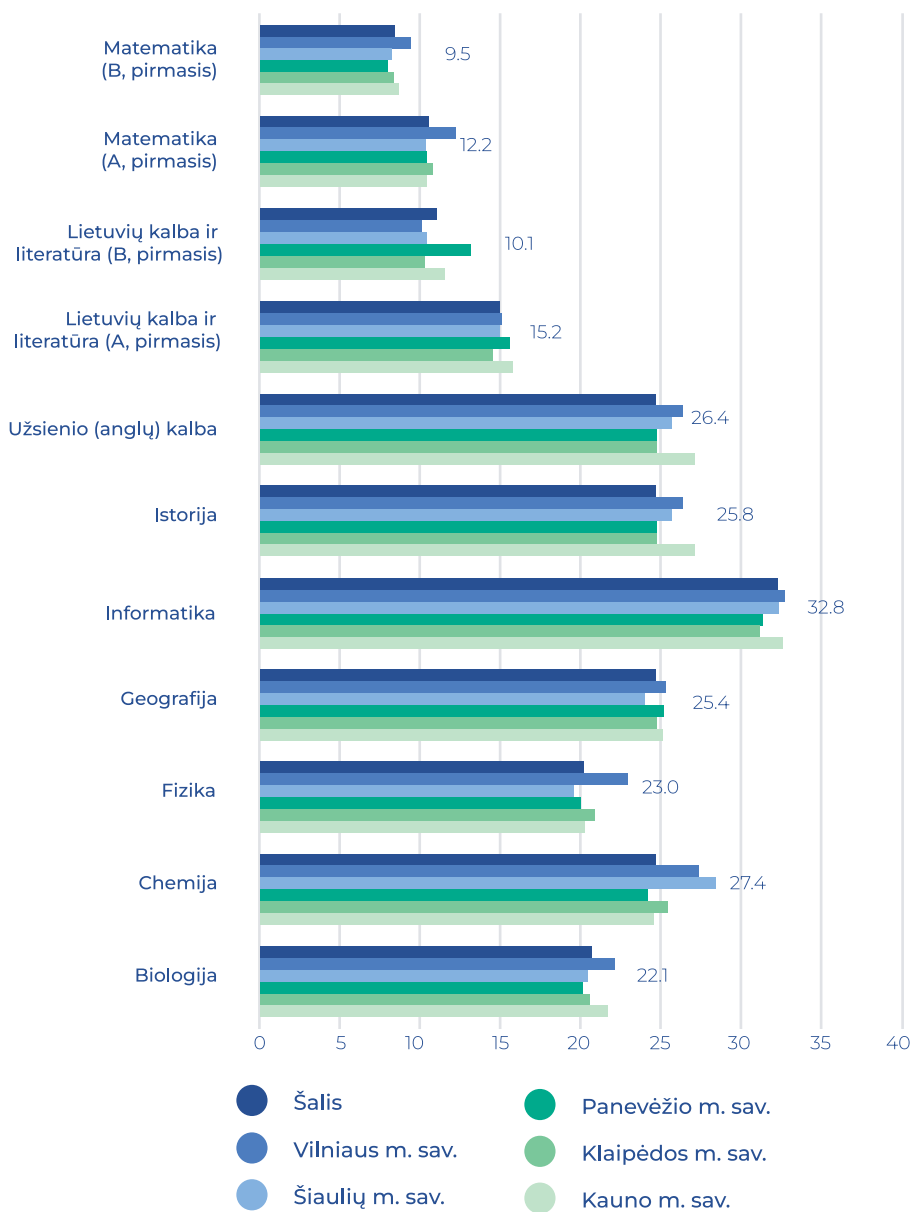
Tarpinių patikrinimų 2024 m. įvertinimų vidurkiai Vilniaus m. sav. mokyklose (visos bendrojo ugdymo mokyklos) pagal mokomąsias kalbas

19 pav. Tarpinių patikrinimų 2024 m. įvertinimų vidurkiai Vilniaus m. sav. mokyklose (visos bendrojo ugdymo mokyklos) pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Daugumos dalykų tarpinių patikrinimų įvertinimai yra didesni Vilniaus m. sav. mokyklose, išskyrus pirmuosius lietuvių kalbos ir literatūros išplėstinio ir bendrojo kurso patikrinimus. Šiuos patikrinimus laikyti geriau sekėsi Panevėžio m. sav. mokyklų 11 (III gimnazijos) klasių mokiniams. Vilniaus m. sav. bei didžiuosiuose miestuose aukščiau tarpinių patikrinimų vidurkiai užfiksuoti informatikos, užsienio kalbos (anglų), chemijos, istorijos ir geografijos dalykų.

2024 m. tarpinių patikrinimų įvertinimų vidurkiai Vilniaus m. sav.,
didžiųjų Lietuvos miestų ir šalies mokyklose

20 pav. 2024 m. tarpinių patikrinimų įvertinimų vidurkiai Vilniaus m. sav., didžiųjų Lietuvos miestų ir šalies mokyklose. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Apibendrinant Vilniaus m. sav. mokyklų tarpinių patikrinimų rezultatus, galima konstatuoti, kad jie yra vieni iš geriausių tarp šalies didžiųjų miestų mokyklų. Skirtumai tarp dalykų tarpinių patikrinimų įvertinimų yra reikšmingi. Tai iš dalies galima sieti su dar ne iki galo apibrėžta ir išbandyta tarpinių patikrinimų koncepcija, turiniu ir užduočių rengimo metodika.

1.1.5. Valstybiniai brandos egzaminai (VBE)

2024 m. VBE išlaikiusių Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų dalis ir VBE įvertinimų vidurkiai yra aukšti ir didžiąja dalimi aukštesni nei šalies bei didžiųjų miestų mokyklų abiturientų. Skaičiuojant procentinę dalį nuo abiturientų, kurie gavo brandos atestatus, bent vieną 2024 m. VBE išlaikė 99,4 proc. (pernai – 97,1 proc.) Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų. Šis rodiklis yra šiek tiek žemesnis tik už Panevėžio ir Kauno m. sav. mokyklų rodiklius, kurie siekia 97,7–99,9 proc. 2024 m. bent 3 VBE išlaikė 87,8 proc. (pernai – 77,4 proc.) Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų. Šis rodiklis yra aukščiausias tarp didžiųjų šalies miestų mokyklų.

VBE 2024 rodiklis	Kauno m. sav.	Klaipėdos m. sav.	Panevėžio m. sav.	Šiaulių m. sav.	Vilniaus m. sav.
Bent 1 VBE išlaikiusių abiturientų abiturientų dalis (proc.)	99.7 % 	97.9 % 	99.9 % 	98.6 % 	99.4 %
3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis (proc.)	80.9 % 	72.1 % 	82.6 % 	76.4 % 	87.8 %

1 lentelė. Didžiųjų miestų sav. mokyklų rezultatų palyginimas pagal 2024 m. VBE išlaikiusių mokinių dalį.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybių pavaldumo mokyklų abiturientų 2024 m. VBE įvertinimų vidurkius, matyti, kad didesnės dalies dalykų VBE įvertinimų vidurkiai yra aukštesni Vilniaus m. sav. mokyklose. Išsiskiria tik chemijos (Šiaulių m. sav.) ir informacinių technologijų (Kauno ir Klaipėdos m. sav.) VBE įvertinimų vidurkiai. Lyginant su 2023 m., Vilniuje pagerėjo matematikos, chemijos, fizikos, istorijos, geografijos VBE įvertinimų vidurkiai, o likusių dalykų – pablogėjo.

Dalykas	Savivaldybių mokyklų abiturientų 2024 m. VBE įvertinimų vidurkių palyginimas									
	Kauno m. sav.		Klaipėdos m. sav.		Panevėžio m. sav.		Šiaulių m. sav.		Vilniaus m. sav.	
Lietuvių k. ir literatūra	53.7	●	48.7	●	50.2	●	55.4	●	54.7	●
Matematika	47.8	●	45.4	●	45.6	●	47.7	●	53.3	●
Anglų k.	69.2	●	64.5	●	65.2	●	66.4	●	68.8	●
Istorija	56.7	●	52.0	●	49.2	●	52.4	●	57.3	●
Biologija	51.8	●	48.8	●	53.5	●	53.1	●	56.3	●
Chemija	58.1	●	58.6	●	62.0	●	66.8	●	63.0	●
Fizika	51.4	●	52.4	●	52.0	●	59.2	●	62.2	●
Geografija	63.2	●	58.6	●	53.4	●	59.4	●	61.4	●
Informacinės technologijos	53.2	●	51.4	●	39.0	●	44.4	●	46.5	●

2 lentelė. 2024 m. VBE dalykų įvertinimų vidurkiai šalies didžiųjų miestų mokyklose.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklos pranoko didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybių mokyklas pagal 2024 m. lietuvių k. ir literatūros, matematikos ir chemijos VBE išlaikiusių abiturientų procentinę dalį (skaičiuojama nuo egzaminą laikyti pasirinkusiųjų skaičiaus). Kitų dalykų 2024 m. VBE išlaikiusių abiturientų dalies rodikliai yra aukščiausi dažniausiai Panevėžio m. sav. mokyklų. Lyginant su praėjusiais metais, Vilniaus m. sav. mokyklose padidėjo kai kurių VBE išlaikiusių abiturientų dalis, išskyrus biologijos VBE.

Dalykas	Procentinė dalis savivaldybių mokyklų abiturientų, išlaikiusių 2024 m. VBE									
	Kauno m. sav.		Klaipėdos m. sav.		Panevėžio m. sav.		Šiaulių m. sav.		Vilniaus m. sav.	
Lietuvių k. ir literatūra	83.9 %	●	74.2 %	●	81.9 %	●	84.0 %	●	86.0 %	●
Matematika	74.2 %	●	68.6 %	●	69.0 %	●	68.2 %	●	83.3 %	●
Anglų k.	90.4 %	●	87.6 %	●	90.0 %	●	85.6 %	●	86.9 %	●
Istorija	31.0 %	●	25.4 %	●	39.5 %	●	36.4 %	●	36.2 %	●
Biologija	29.2 %	●	24.8 %	●	26.0 %	●	27.2 %	●	24.1 %	●
Chemija	8.4 %	●	6.4 %	●	6.2 %	●	7.6 %	●	7.9 %	●
Fizika	9.0 %	●	11.2 %	●	12.2 %	●	11.2 %	●	11.2 %	●
Geografija	11.3 %	●	15.9 %	●	19.5 %	●	11.8 %	●	17.2 %	●
Informacinės technologijos	9.4 %	●	10.1 %	●	13.3 %	●	8.5 %	●	12.8 %	●

3 lentelė. 2024 m. VBE išlaikiusių abiturientų (kurie rinkosi laikyti to dalyko egzaminą) procentinė dalis didžiuosiuose miestuose pagal dalykus. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Šalies ir Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų pastarųjų metų duomenys rodo, kad lietuvių kalbos ir literatūros VBE rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų lygius keitėsi nežymiai. Lyginant su 2023 m., 2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklose šiek tiek sumažėjo abiturientų, pasiekusių aukštesnį nei patenkinamas lygis. Panaši tendencija stebima ir šalies mastu. Vis dėlto Vilniaus m. sav. mokyklose, palyginti su šalies vidurkiu, vis dar yra didesnė dalis abiturientų, pasiekusių ne žemesnį kaip pagrindinis ar aukštesnysis pasiekimų lygis.

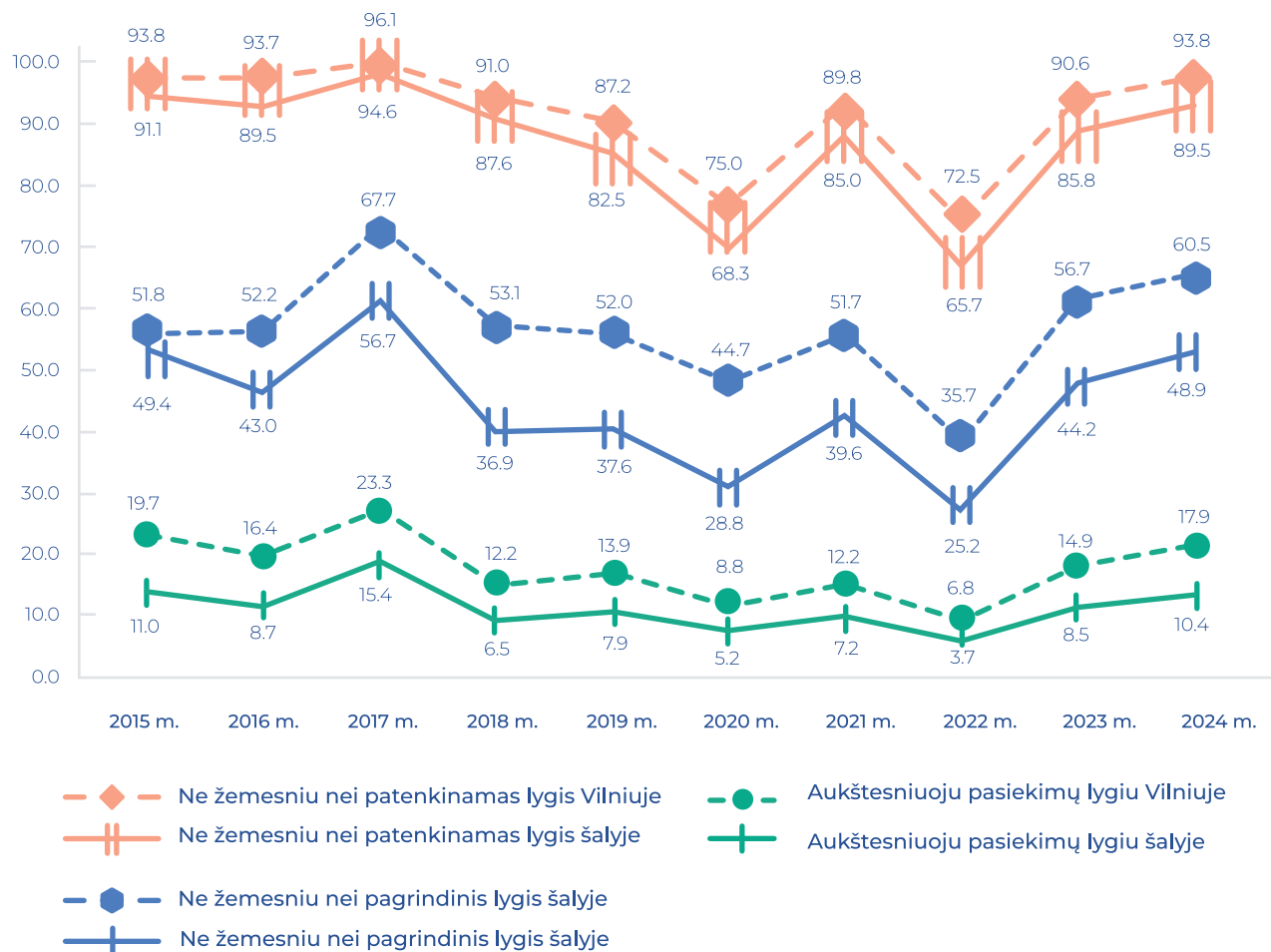
**Lietuvių kalbos ir literatūros VBE rodiklių dinamika pagal pasiekimų lygius.
Procentinė dalis išlaikiusiųjų VBE (lyginant su išlaikiusiųjų skaičiumi) šalyje ir Vilniuje**

21 pav. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pasiekimų lygių rodiklių dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų matematikos VBE rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų lygius, kaip ir visoje šalyje, gerėjo dvejus metus iš eilės. Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų rezultatai pagal pasiekimų lygius ir toliau yra aukštesni nei šalies vidurkis.

**Matematikos VBE rodiklių dinamika pagal pasiekimų lygius.
Procentinė dalis išlaikiusių VBE (lyginant su išlaikiusiųjų skaičiumi) šalyje ir Vilniuje**

22 pav. Matematikos VBE pasiekimų lygių rodiklių dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklose atskirų dalykų 2024 m. VBE rezultatai ir VBE išlaikiusių abiturientų dalis skiriasi pagal mokyklų mokomąsias kalbas. Atskirų 2024 m. VBE įvertinimų vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas rodo, kad daugumos VBE aukščiausi įvertinimų vidurkiai yra abiturientų, kurie mokyklose mokosi lietuvių kalba. Dažniausiai žemiausi VBE įvertinimų vidurkiai yra abiturientų, kurie mokosi rusų mokomąja kalba, išskyrus istorijos ir fizikos VBE.

Lyginant su 2023 m. rezultatais, visų mokomųjų kalbų mokyklose VBE vidurkiai yra aukštesni visų dalykų, išskyrus lietuvių k. ir literatūrą, anglų k., biologiją ir informacines technologijas.

Dalykas	Lietuvių mok. kalba	Lenkų mok. kalba	Rusų mok. kalba
Lietuvių k. ir literatūra	57.3 	42.0 	40.3
Anglų k.	55.0 	46.4 	45.7
Matematika	72.0 	53.9 	52.2
Biologija	58.5 	53.4 	46.2
Chemija	57.7 	50.0 	47.2
Fizika	63.6 	59.0 	61.3
Istorija	63.3 	52.2 	55.5
Geografija	62.9 	51.9 	48.6
Informacinės technologijos	47.1 	44.8 	43.4

4 lentelė. Vilniaus m. sav. mokyklų 2024 m. VBE dalykų įvertinimų vidurkiai pagal mokomąsias kalbas.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant 2024 m. kiekvieno dalyko VBE išlaikiusių abiturientų procentinę dalį pagal mokyklos mokomąją kalbą, matyti, kad aukščiaušią išlaikymo procentą pasiekė abiturientai, mokęsi lietuvių mokomąja kalba. Lyginant rezultatus abiturientų, besimokančių lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis, matyti, kad vienus VBE rezultatus yra aukštesni lenkų, kitų – rusų mokomąja kalba besimokančių abiturientų.

Lyginant su 2023 m. rezultatais, mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba, VBE išlaikiusių abiturientų procentinė dalis yra didesnė visų dalykų, išskyrus anglų kalbą, fiziką, istoriją ir informacines technologijas. Mokyklose, kuriose mokoma lenkų kalba, didesnė išlaikiusiųjų VBE dalis, palyginti su praėjusiais metais, fiksuota visų dalykų, išskyrus lietuvių k. ir literatūrą, istoriją bei geografiją. Mokyklose, kuriose mokoma rusų kalba, išlaikiusiųjų dalis yra didesnė visų dalykų, išskyrus istoriją ir informacines technologijas.

Atskirus 2024 m. VBE išlaikiusių abiturientų procentinių dalių (lyginant su abiturientų skaičiumi grupėje) palyginimas pagal mokomąsias kalbas			
Dalykas	Lietuvių mok. kalba	Lenkų mok. kalba	Rusų mok. kalba
Lietuvių k. ir literatūra	91.8 % 	68.5 % 	63.1 %
Anglų k.	86.7 % 	71.1 % 	71.1 %
Matematika	92.3 % 	65.9 % 	69.6 %
Biologija	40.9 % 	15.4 % 	21.1 %
Chemija	26.2 % 	17.0 % 	16.0 %
Fizika	8.4 % 	6.8 % 	6.3 %
Istorija	12.6 % 	6.4 % 	6.3 %
Geografija	19.4 % 	8.0 % 	10.8 %
Informacinės technologijos	14.0 % 	6.8 % 	9.7 %

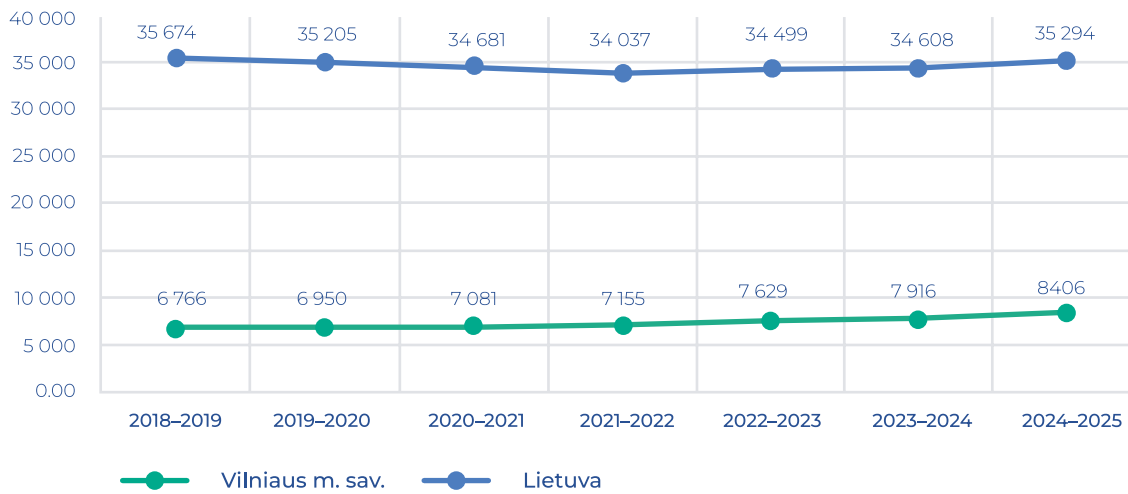
5 lentelė. 2024 m. VBE išlaikiusių abiturientų procentinė dalis Vilniaus m. sav. pagal dalykus.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

1.1.6. Pedagogai

Vilniaus mieste 2024–2025 mokslo metais daugėjo pedagoginių darbuotojų, t. y. asmenų, užimančių pareigybes, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, pvz., mokytojas, direktorius, pavaduotojas ugdymui, psichologas, socialinis pedagogas ir kt.⁴ – tęsiasi pastarųjų kelerių metų nuosaikaus augimo tendencija. 2023–2024 mokslo metais Vilniuje buvo fiksuoti 8406 pedagoginiai darbuotojai.

⁴ Lietuvos Respublikos švietimo, sporto ir mokslo ministras (2003 10 09). ĮSAK-1407 Dėl Pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąrašo patvirtinimo. Prieiga per internetą < <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.219282/asr> >

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus dinamika šalyje ir Vilniuje

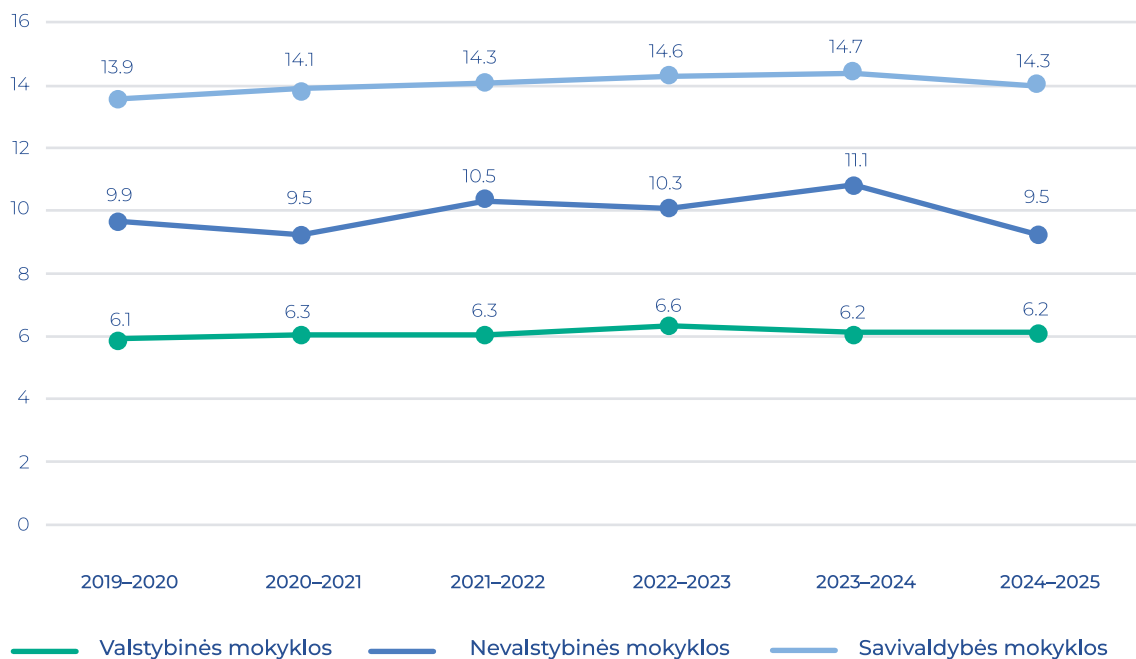

23 pav. Pedagoginių darbuotojų skaičiaus dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Mokinių, tenkančių vienam mokytojui, skaičius parodo mokyklų pripildymo lygį. Perpildytose mokyklose mokytojai patiria daugiau streso, kuris susijęs su didesne išėjimo iš darbo mokykloje rizika⁵. Remiantis ŠVIS duomenimis, savivaldybės mokyklose vienam mokytojui tenka daugiausia mokinių – vidutiniškai 14,3, o nevalstybinėse bei valstybinėse mokyklose – atitinkamai po 9,5 ir 6,2 mokinio. Lyginant su praėjusiais metais, reikšmingas pokytis fiksuotas tik nevalstybinėse mokyklose, kur rodiklis sumažėjo 1,6 punkto.

⁵ Remiantis Vilniaus švietimo stebėsenos duomenų analize, tyrimo priklausomas kintamasis – mokyklos personalo patiriamas streso lygis. Nepriklausomieji kintamieji apima demografinius personalo rodiklius, mokymosi įstaigų charakteristikas bei įvairius mokyklos veiklos aspektų vertinimus.

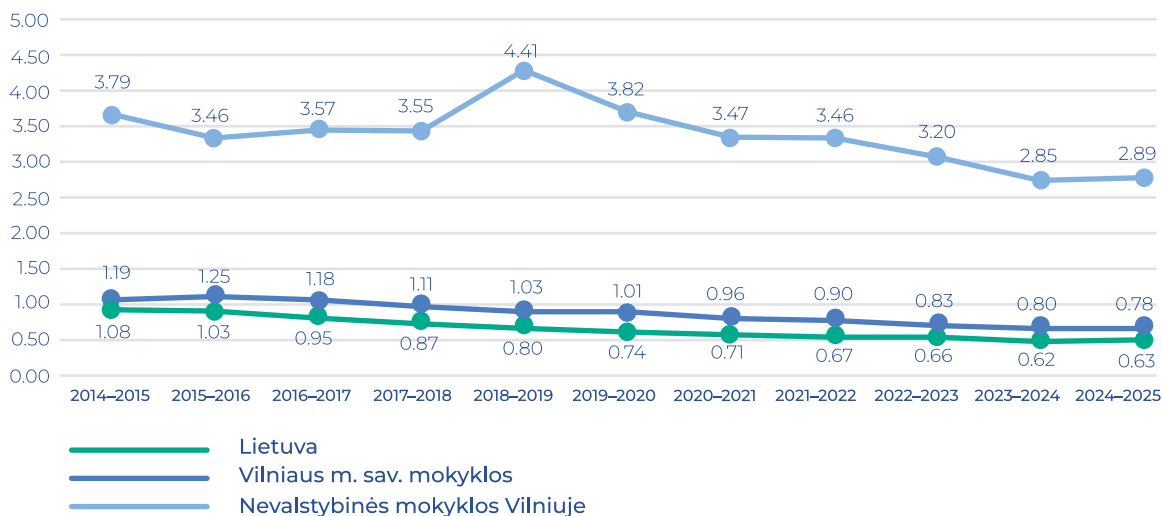
Mokinių, tenkančių vienam mokytojui, skaičius

24 pav. Mokinių, tenkančių vienam mokytojui, skaičius priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Visame Vilniaus mieste tolydžiai mažėja jaunesnių nei 50 metų mokytojų, o atitinkamai didėja 50 metų ir vyresnių mokytojų santykinė dalis. 2024–2025 mokslo metais Vilniuje 50 metų ir vyresnių mokytojų dalis buvo didesnė (0,96). Lyginant Vilniaus m. sav. ir privačių mokyklų rodiklius, matyti ryškus skirtumas. Vilniaus m. sav. mokyklose didėja 50 metų ir vyresnių mokytojų dalis – 2024–2025 mokslo metais ji siekė 0,78 ir išliko palankesnė už šalies vidurkį (0,63). Privačiose mokyklose dominuoja jaunesni nei 50 metų mokytojai. Nors šis rodiklis nuo 2018–2019 mokslo metų šiek tiek mažėja, tačiau 2024–2025 mokslo metais jis vis dar buvo aukštas – 2,89.

Jaunesnių nei 50 metų bei 50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykio rodiklio dinamika šalyje ir Vilniuje

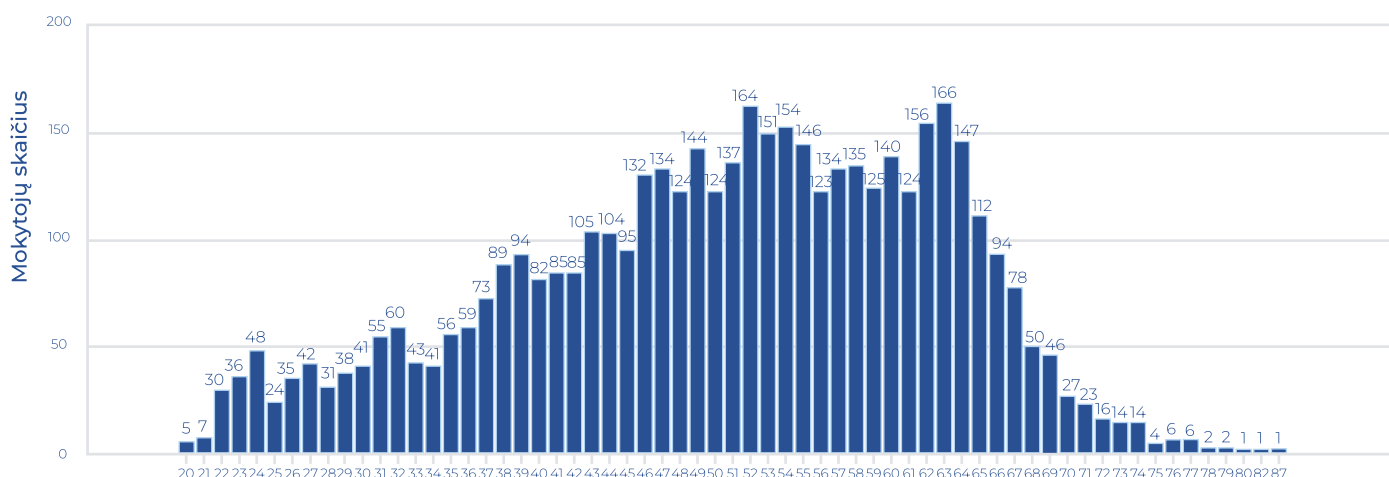

25 pav. Jaunesnių nei 50 metų bei 50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykio rodiklio dinamika šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis 2024 m. „Edu Vilnius“ ataskaita⁶, Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų mokytojų, dirbančių mokykloje pagrindinėse pareigose, pasiskirstymo pagal amžių statistika kelia susirūpinimą mokytojų rezervo atsinaujinimo aspektu. 2024 m. pusė mokytojų buvo vyresni nei 52 metų amžiaus, o bendras amžiaus vidurkis siekė 50,5 metų.

6 Mazgelytė R. (2025). Vilniaus miesto mokytojai 2024: situacija ir tendencijos. EDU Vilnius: Vilnius. Prieiga per internetą < <https://drive.google.com/file/d/1foVGiPZpskmUbtinK-dilGsxXLOjhtKEI/view> >

Vilniaus m. sav. mokytojų pasiskirstymas pagal amžių (2024 05 01)

26 pav. Vilniaus m. sav. mokytojų (dirbančių mokykloje pagrindinėse pareigose) pasiskirstymas pagal amžių (2024 05 01). Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklose dirbančių mokytojų amžiaus pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas rodo netolygumus ir išryškina iššūkių įvairovę. Mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba, mokytojų vidutinis amžius yra mažiausias – 49,8 metų, o pusė mokytojų yra vyresni nei 51 metų. Šiek tiek vyresni mokytojai dirba mokyklose, kuriose ugdomas vyksta mišriomis ir kitomis mokomosiomis kalbomis bei lenkų mokomąja kalba. Šiose mokyklose dirbančių mokytojų vidutinis amžius siekia atitinkamai 50,2 metų ir 51,9 metų, o pusė mokytojų yra 51 ir 52 metų amžiaus. Mokyklose, kuriose mokoma rusų kalba, mokytojų vidutinis amžius yra didžiausias – 53,6 metų, pusė mokytojų yra 55 metų amžiaus. Šiose bei kitose tautinių mažumų mokyklose dirba itin mažai jaunesnio amžiaus mokytojų ir nemažai priešpensinio amžiaus mokytojų. Toks mokytojų amžiaus pasiskirstymas šiose mokyklose yra labai nepalankus pedagogų rezervo atsinaujinimui ilguoju laikotarpiu.

Mokyklos mokomoji kalba (kuria mokoma)		Amžius	Mokytojų skaičius
Lenkų	Vidurkis	51,9	258
	Mediana	52,0	
Lietuvių	Vidurkis	49,8	3207
	Mediana	51,0	
Mišrios ir kitos mokomosios kalbos ⁷	Vidurkis	50,2	558
	Mediana	51,0	
Rusų	Vidurkis	53,6	597
	Mediana	55,0	
Bendros rodiklių reikšmės	Vidurkis	50,5	4620
	Mediana	52,0	

6 lentelė. Vilniaus m. sav. mokyklų mokytojų amžiaus vidurkis, mediana pagal mokyklos mokomąsias kalbas (pagal 2024 05 01 duomenis). Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

7 Analizės tikslais šiai kategorijai buvo priskirtos daugiau nei vieną mokomąją kalbą turinčios Vilniaus m. sav. mokyklos ir mokyklos, kurių mokomoji kalba yra kita nei lietuvių, lenkų ar rusų.

2024 m. beveik trečdalis Vilniaus m. sav. mokyklose dirbančių mokytojų buvo priešpensinio (59–64 m.) arba pensinio (65 m. ir vyresni) amžiaus, o kas dešimtas – pensinio amžiaus. Didžiausia priešpensinio ir pensinio amžiaus mokytojų dalis yra mokyklose, kuriose ugdymas vyksta rusų mokomąja kalba⁸.

Daugiausia priešpensinio ir pensinio amžiaus mokytojų yra šiose dalykinėse grupėse: STEM (chemija, fizika, matematika, technologijos), istorija, užsienio kalba (rusų), gimtoji kalba (rusų). Pažymėtina, kad gimtosios kalbos (rusų) mokytojų grupėje priešpensinio ir pensinio amžiaus mokytojai sudaro 52,8 proc., užsienio kalbos (rusų) – 44,6 proc., chemijos – 44,2 proc., fizikos – 42,7 proc., matematikos – 40,1 proc. tų dalykų mokytojų. Kitose mokytojų grupėse priešpensinio ir pensinio amžiaus mokytojų skaičius svyruoja nuo 15,3 proc. iki 20,8 proc.⁹

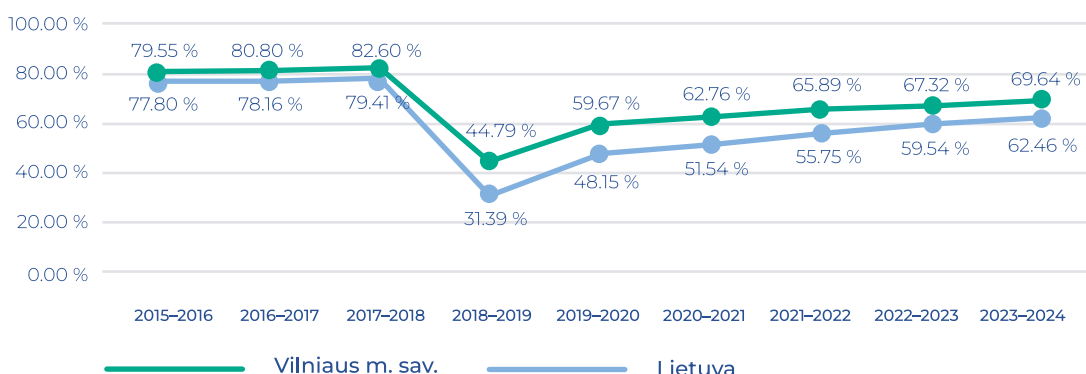
Pastaruosius kelerius metus Vilniaus mieste daugėja pedagogų, dirbančių pilnu etatu ar didesniu nei pilno etato krūviu. 2023–2024 mokslo metais mokytojų, turinčių 1 etato arba didesnę krūvį, dalis sudarė 69,64 proc. Didėjanti mokytojų, turinčių pilno etato ir didesnio nei vienas etatas krūvį, dalis rodo ne vien dalies mokytojų krūvio subalansavimą, bet ir papildomo krūvio augimą dėl mokytojų trūkumo. Vilniaus m. sav. mokyklose šis rodiklis siekė net 71,8 proc., o valstybinėse ir nevalstybinėse mokyklose – atitinkamai 42,7 proc. ir 61,5 proc. Lyginant su kitų didžiųjų miestų savivaldybių mokyklomis, Vilniaus m. sav. mokytojų etatinis krūvis yra pats didžiausias¹⁰.

8 Mazgelytė R. (2025). Vilniaus miesto mokytojai 2024: situacija ir tendencijos, EDU Vilnius: Vilnius. Prieiga per internetą < <https://drive.google.com/file/d/1foVGiPZpskmUbtinKdiiGsxXLOjhtKEI/view> >

9 Mazgelytė R. (2025). Vilniaus miesto mokytojai 2024: situacija ir tendencijos, p. 39. EDU Vilnius: Vilnius. Prieiga per internetą < <https://drive.google.com/file/d/1foVGiPZpskmUbtinKdiiGsxXLOjhtKEI/view> >

10 ŠVIS. Pedagogai: Mokytojų, turinčių 1 arba didesnę etatą, dalis (proc.). Prieiga per internetą <<https://www.svis.smm.lt/pedagogai/>>

Mokytojų, turinčių 1 arba didesnę etatą, dalies (proc.) rodiklio dinamika šalyje ir Vilniuje

27 pav. Mokytojų, turinčių 1 arba didesnę etatą, dalies (proc.) rodiklio dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

„Edu Vilnius“ ataskaitoje¹¹ nurodoma, kad lyginant Vilniaus m. sav. miesto mokyklose pagrindinėse pareigose dirbančių mokytojų rodiklius pagal mokomuosius dalykus, didesniu nei bendras vidutinis visų mokytojų krūvis 2024 metais dirbo STEM dalykų (biologija, chemija, fizika, informacinės technologijos, matematika), istorijos, geografijos, pradinio ugdymo, lietuvių kalbos ir literatūros, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų), užsienio kalbos (anglų), fizinio bei neformalaus ugdymo mokytojai. Gausiausios mokytojų dalykininkų grupės dėl padidinto krūvio užpildė 99,73 pradinio ugdymo etato, 95,22 lietuvių kalbos ir literatūros etato, 58,95 matematikos etato, 58,21 užsienio kalbos (anglų) etato bei 47,80 neformalaus ugdymo etato.

11 Mazgelytė R. (2025). Vilniaus miesto mokytojai 2024: situacija ir tendencijos. EDU Vilnius: Vilnius. Prieiga per internetą < <https://drive.google.com/file/d/1foVGiPZpskmUb-tinKdiiGsxXLOjhtKEI/view> >

12 Etato perviršio rodiklis – mokytojų užimamų etatų sumos ir mokytojų skaičiaus skirtumas, kuris leidžia įvertinti, kiek trūkstamų asmenų padengia tuo metu dirbančių mokytojų užimami etatai.

Dalykas	Pagrindinio etato užimtumo vidurkis	Mokytojų skaičius	Užimamų etatų suma	Etato perviršio rodiklis ¹²
Gimtoji kalba (lenkų)	1,26	26	32,82	6,82
Lietuvių kalba ir literatūra	1,23	429	525,51	96,51
Matematika	1,2	294	352,95	58,95
Gimtoji kalba (rusų)	1,19	48	57,26	9,26
Istorija	1,14	132	150,84	18,84
Geografija	1,14	86	98	12
Užsienio kalba (anglų)	1,14	421	479,21	58,21
Bendros rodiklių reikšmės (visi mokytojai)	1,06	4620	4908,42	288,42

7 lentelė. Vilniaus m. sav. mokyklų mokytojų pagrindinio etato užimtumo vidurkiai, užimamų etatų suma, etato perviršio rodiklis pagal dalykus (pagal 2024 05 01 duomenis). Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

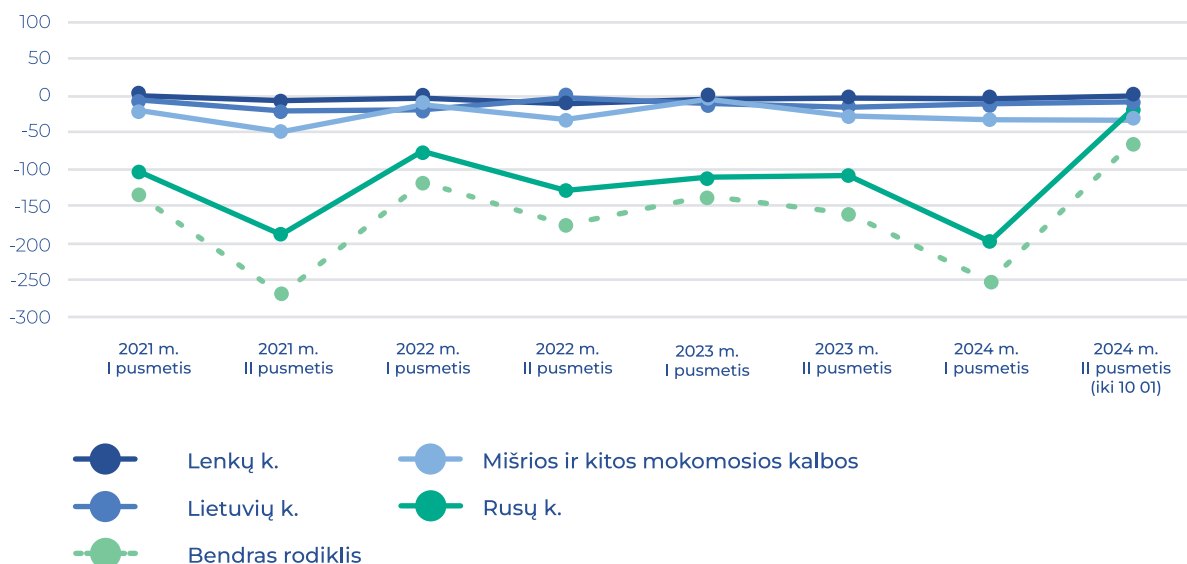
2024 m. Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose pagrindinėse pareigose dirbantys mokytojai, turintys didesnę dalį nei vienas etatas, užpildė iš viso 288,42 etato. Tai 149,79 etato daugiau nei 2023 m. Pensinio amžiaus mokytojai, kurie 2024 m. dažniausiai dirbo kiek mažesniu nei pilnu etatu (0,9 etato), Vilniaus mokyklose padėjo užpildyti 449,29 etato.

Per pastaruosius trejus metus Vilniaus m. sav. mokyklose užfiksuotas didesnis nutrauktų darbo sutarčių skaičius nei sudarytų. Vidutinis pusmečio rodiklis¹³ siekia 165. Darbo sutartis paprastai nutraukia kvalifikuoti darbuotojai: apie 80 proc. sutartis nutraukusių mokytojų turėjo pedagoginę kvalifikaciją, o penktadalis jų neturėjo pedagogo profesinės kvalifikacijos.

Pastaraisiais metais bent ketvirtadalis nutrauktų darbo sutarčių buvo su pensinio amžiaus sulaukusiais mokytojais. Tai sudaro 24,7 proc. visų su pedagogais nutrauktų darbo sutarčių. Likusios darbo sutartys buvo nutrauktos su darbingo amžiaus mokytojais, kurių amžiaus grupių pasiskirstymas gana tolygus. Ypač didelė pensinio amžiaus mokytojų dalis tarp visų sutartis nutraukusiųjų fiksuota mokyklose, kuriose ugdoma rusų mokomąja kalba (41,1 proc.) ir lenkų mokomąja kalba (28,6 proc.).

13 Rodiklis apskaičiuojamas iš kiekvieno pusmečio sudarytų unikalių darbo sutarčių skaičiaus atėmus unikalių to pusmečio nutrauktų darbo sutarčių skaičių ir išvedus bendrą viso stebimo laikotarpio (t. y. 2021 01 01–2024 10 01) vidurkį. Teigiama rodiklio reikšmė rodo didesnę priimtų mokytojų skaičių ir yra palanki pedagogų rezervo užpildymui. Neigiama rodiklio reikšmė rodo didesnę atleistų mokytojų skaičių ir yra nepalanki pedagogų rezervo užpildymui.

2021 01 01–2024 10 01 laikotarpiu Vilniaus m. sav. mokyklose sudarytų ir nutrauktų darbo sutarčių balanso dinamika pagal mokyklų mokomąsias kalbas

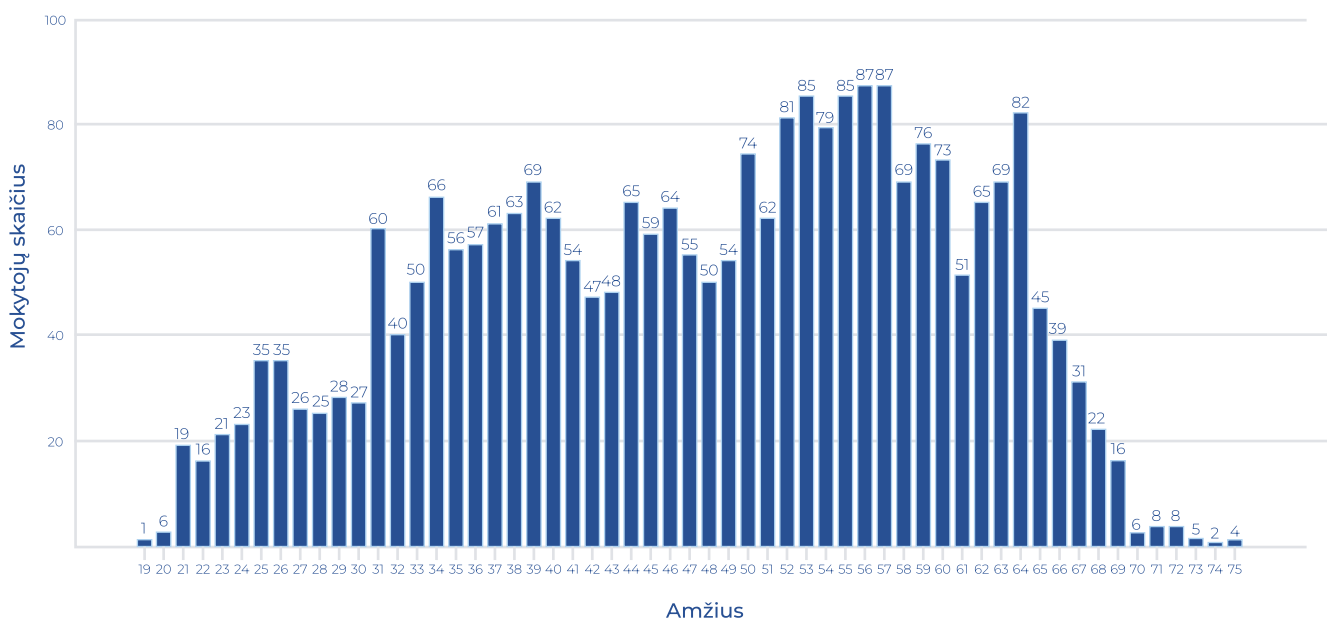
28 pav. 2021 01 01–2024 10 01 laikotarpiu Vilniaus m. sav. mokyklose sudarytų ir nutrauktų darbo sutarčių balanso dinamika pagal mokyklų mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Dažniausiai darbo sutartys buvo sudaromos su pedagogo profesinę kvalifikaciją turinčiais asmenimis, tačiau per pastaruosius metus daugėjo ir sutarčių su tokios kvalifikacijos neturinčiais asmenimis. 2021–2024 m. laikotarpiu jie sudarė daugiau nei 23 proc. visų naujai priimtų mokytojų.

Naujai sutartis sudariusių mokytojų amžiaus rodiklis skiriasi pagal mokyklų mokomąsias kalbas. Mokyklose, kuriose ugdoma lietuvių kalba, didesnę priimtų mokytojų dalį sudaro 33–43 metų amžiaus asmenys, dažniausiai jau sukaupę pedagoginės ar kitos profesinės patirties. O mokyklose, kuriose ugdoma rusų kalba, pensinio amžiaus mokytojų priimta daugiau nei kitose mokyklose.

Priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo segmentuose mokytojų atsinaujinimo prielaidos yra palankesnės: šiuose segmentuose amžiaus vidurkis yra žemesnis nei bendrojo ugdymo mokytojų, o pasiskirstymas amžiaus grupėse – tolygesnis. Nors vyresnių nei 50 metų mokytojų dalis išlieka reikšminga, tačiau ir jaunesnių mokytojų skaičius yra panašus. Ugdymo įstaigoms pavyksta pritraukti ir jaunesnius nei 30 metų pedagogus – jų dalis prilygsta pensinio amžiaus mokytojų grupei.

Vilniaus m. sav. priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų mokytojų pasiskirstymas pagal amžių (2024 05 01)

29 pav. Vilniaus m. sav. priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų mokytojų pasiskirstymas pagal amžių (2024 05 01). Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Mokyklose, kuriose ugdymas vykdomas rusų kalba, dirba vyriausi priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojai – jų vidutinis amžius siekia 50,8–53,9 metų. O mokyklose lenkų mokomąja kalba dirba jaunesni nei kitose mokyklose ikimokyklinio ugdymo mokytojai: 45,2–46,1 metų.

Mokymo kalba (kuria mokoma)		Amžiaus vidurkis	Amžiaus vidurkis
Lenkų	Vidurkis	45,5	68
	Mediana	46	
Lietuvių	Vidurkis	47,3	1722
	Mediana	49	
Mišrios ir kitos mokomosios kalbos	Vidurkis	48,1	782
	Mediana	49,5	
Rusų	Vidurkis	51,8	81
	Mediana	54	
Bendros rodiklių reikšmės	Vidurkis	47,7	2653
	Mediana	49	

8 lentelė. Vilniaus m. sav. priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų mokytojų amžiaus vidurkis, mediana pagal mokyklos mokomąsias kalbas (pagal 2024 05 01 duomenis). Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Mokyklose, kuriose ugdymas vykdomas lenkų kalba, priešpensinio ir pensinio amžiaus sulaukusių mokytojų dalis yra mažiausia – 13,2 proc. Didžiausia jų dalis fiksuojama mokyklose, kuriose ugdymas vyksta rusų mokomąja kalba, – 28,4 proc. Mokyklose, kuriose ugdoma lietuvių bei mišriomis ir kitomis mokomosiomis kalbomis, priešpensinio ir pensinio amžiaus sulaukę mokytojai sudaro po 20,5–23,8 proc. visų mokytojų, dirbančių pagrindinėse pareigose.

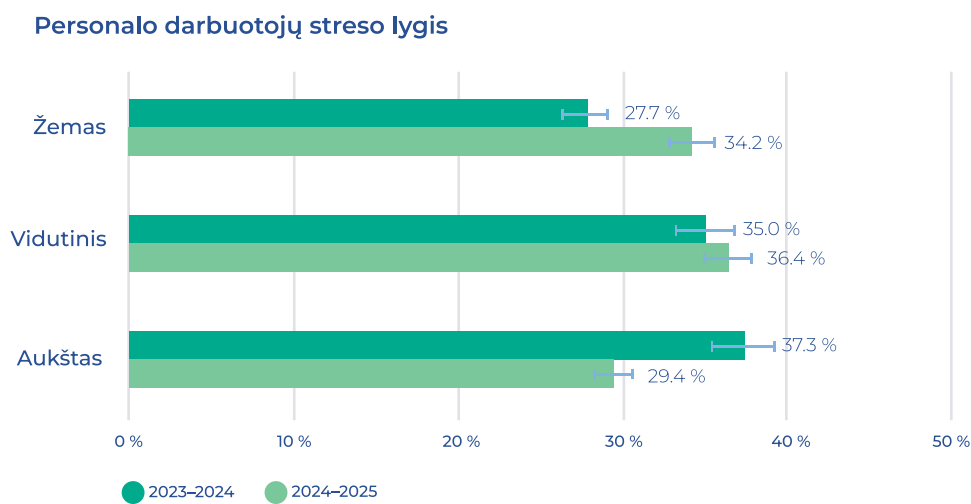
Ikimokyklinio ugdymo mokytojai dažniau dirba nepilnu etatu arba mažesniu nei pilnas etatas, o priešmokyklinio ugdymo mokytojai dažniausiai dirba pilnu etatu. Per metus šiek tiek sumažėjo pagrindinėse pareigose dirbančių priešmokyklinio ugdymo mokytojų, tačiau padaugėjo ikimokyklinio ugdymo mokytojų, dirbančių pagrindinėse pareigose.

1.1.7. Mokyklos darbuotojų emocinė gerovė

Verta atkreipti dėmesį į Vilniaus m. sav. mokyklų darbuotojų emocinę gerovę. Mokytojų emocinė gerovė yra ypač svarbi dėl įtakos ugdymo kokybei, mokinių emocinei savijautai bei mokytojų kaitai¹⁴. EBPO teigimu, Lietuvos mokytojai, patiriantys daug streso darbe, yra dukart labiau linkę mesti mokytojo profesiją per ateinančius penkerius metus¹⁵.

14 Viac, Carine, and Pablo Fraser. „Teachers' well-being: A framework for data collection and analysis.“ (2020). Prieiga per internetą <<https://doi.org/10.1787/c36fc9d3-en>>

15 OECD (2021), „Building teachers' well-being from primary to upper secondary education“, Teaching in Focus, No. 42, OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą <<https://doi.org/10.1787/722fe5cb-en>>

30 pav. Personalo darbuotojų dalis pagal streso lygį. Streso lygiai nustatyti pagal teiginio „Streso lygis darbe yra įveikiamas“ vertinimą (aukštas – nuo 1 iki 6, vidutinis – nuo 7 iki 8, žemas – nuo 9 iki 10). Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2025 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

2024–2025 m. m. maždaug 29 proc. Vilniaus m. sav. mokyklų darbuotojų darbe patyrė aukštą streso lygį. Lyginant su 2023–2024 m. m., darbuotojų, patiriančių aukštą streso lygį, sumažėjo 8 proc. punktais. Vidutinį streso lygį patiriančių darbuotojų dalis išliko stabili – apie 36 proc. Didžiausią įtaką mokyklos personalo patiriamam stresui turi:

- **Mokyklos vadyba ir kultūra.** Kuo personalas labiau teigiamai atsiliepia apie darbuotojų tarpusavio santykius, mokyklos vadybą, tuo patiriama mažiau streso.
- **Atlyginimas ir motyvavimo priemonės.** Kuo personalas yra labiau patenkintas atlyginimu ir motyvavimo priemonėmis, tuo patiriama mažiau streso.

• **Mokyklos perpildymo lygis.** Kuo labiau perpildyta mokykla, tuo personalas patiria daugiau streso.

Formuojant politikos priemones mokytojų patiriamam stresui mažinti, verta atkreipti dėmesį, kad pedagogai ir kiti personalo nariai, turintys nuo dvejų iki penkerių metų stažą ir dirbantys didesniu nei 1,5 etato krūviu¹⁷, dažniau neigiamai vertina įvairius, aukščiau išvardytus mokyklos veiklos aspektus. Tai rodo, kad darbo stažas gali turėti netiesioginę įtaką darbuotojų patiriamo streso lygiui. Pavyzdžiui, trečius metus dirbantiems mokytojams skiriama mažiau valandų pamokoms pasiruošti, ugdymui planuoti ir vertinti¹⁸, todėl, neįgijus aukštesnės kvalifikacijos, gali sumažėti jų valandinis atlyginimas.

Taip pat verta atkreipti dėmesį į prastesnes darbo sąlygas gimnazijose. Lyginant su kitais mokyklų tipais, gimnazijose dirbantys specialistai dažniau neigiamai vertina atlyginimą ir motyvavimo priemones, dažniau dirba didesniu krūviu bei yra labiau linkę teigti, kad mokykla yra perpildyta. Be to, gimnazijos darbuotojų sąlygas apsunkina papildoma atsakomybė už pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) ir valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatus.

17 Personalo nario turimas etato dydis neturi įtakos pasitenkinimui atlyginimu ir motyvavimo priemonėmis.

18 Dėl Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo.

1.2. REKOMENDACIJOS

Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui pasiekti aukščiausią savo mąstymo ir kompetencijų lygį, rekomenduojama:

1. Svarstyti naujas tikslines priemones, kurios padėtų pagerinti Vilniaus m. sav. mokyklų NMPP, PUPP, VBE rezultatus. Ypatinę dėmesį skirti ugdymo kokybės gerinimui tautinių mažumų mokyklose, kurių NMPP, PUPP, VBE rezultatai yra vidutiniškai žemesni nei mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba.

Pirmiausia rekomenduotina stiprinti lietuvių kalbos ir literatūros žinias bei gebėjimus, nes šio dalyko nacionaliniai patikrinimai atskleidžia didžiausius skirtumus pagal mokomąją kalbą. Silpni kalbiniai gebėjimai aukštesnėse klasėse, tikėtina, lemia ir kitų dalykų VBE žemesnius rezultatus nei mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba.

2. Nepaisant įvairių Vilniaus m. savivaldybės vykdomų priemonių, jaunesnių nei 50 metų bei 50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis kasmet vis dar blogėja –daugiau jaunesnių pedagogų iš mokyklų išsina nei ateina dirbti.

Ši tendencija, kartu su augančiu mokinių skaičiumi, rodo, kad būtina ne tik tęsti, bet ir plėtoti priemones, skirtas naujiems pedagogams pritraukti, juos palaikyti, tobulinti jų kompetencijas. Ypatingą dėmesį vertėtų skirti labiausiai trūkstamų dalykų mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų pritraukimui. Galima svarstyti papildomas kompleksines priemones, pavyzdžiui, skirti 300 eurų atlyginimo priedą pedagogams, naujai atėjusiems dirbti į Vilniaus m. sav. mokyklas ir tęsiantiems čia darbą ir antrus bei trečius metus iš eilės.

3. Tęsti „Edu Vilnius“ mokymų programą „Atspari mokykla 2024–2025“, orientuotą į mokytojų savijautos gerinimą ir perdegimo prevenciją, svarstyti papildomas tikslines priemones.

II TIKSLAS. VISIEMS
VAIKAMS UŽTIKRINTI
KOKYBIŠKŲ
ŠVIETIMO PASLAUGŲ
PRIEINAMUMĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie **uždaviniai**:

1. Kurti įkvepiančią edukacinę aplinką.
2. Sudaryti sąlygas rinktis ugdymo formą, darželį ir mokyklą pagal vaiko gyvenamąją vietą ir poreikius.
3. Sumaniai ir efektyviai valdyti Vilniaus miesto mokyklas ir darželius.
4. Siūlyti vienodai aukštą švietimo paslaugų kokybę visame Vilniaus miesto ugdymo įstaigų tinkle.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

		Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė	
Rodiklio pavadinimas		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
Vilniaus mokyklų rekomendacija	Mokinių rekomendacija	-	1,8	1,5	nenurodyta	nenurodyta
	Personalo rekomendacija	-	46,0	52,8	nenurodyta	nenurodyta
	Tėvų rekomendacija	-	24,7	27,3	nenurodyta	nenurodyta
Pastaba: Vilniaus mokyklų mokinių rekomendacijos rodiklis nurodo mokinių, atsakiusių į klausimą „Jeigu giminaičiai ar draugai rinktųsi mokyklą ir prašytų Tavo patarimo, kiek tikėtina, kad Tu rekomenduotum x mokyklą?“ (Likerto skalėje 0–10) nuo 9 iki 10 balų ir mokinių atsakiusių nuo 0 iki 6 balų, procentinių dalių skirtumą.						
Švietimo įstaigų rezultatų netolygumas; ICC reikšmės	4 kl. matematika	0,16	0,17	0,13	0,15	0,15
	4 kl. skaitymas	0,17	0,10	0,09	0,15	0,15
	8 kl. matematika	0,13	0,15	0,12	0,13	0,13
	8 kl. skaitymas	0,34	0,28	0,23	0,28	0,28
	10 kl. matematika	0,34	0,35	0,33	0,28	0,28
	10 kl. lietuvių k. ir literatūra	0,32	0,31	0,32	0,28	0,28
	12 kl. matematika	0,32	0,33	0,35	0,28	0,28
	12 kl. lietuvių k. ir literatūra	0,26	0,26	0,29	0,22	0,22
	12 kl. anglų k.	0,26	0,28	0,28	0,22	0,22
	12 kl. istorija	0,36	0,34	0,31	0,28	0,28

- ◆ Stebimas nuosaikus Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų rezultatų netolygumo mažėjimas 4 kl. ir 8 kl. NMPP skaitymo srityje – rodikliai šiuo metu yra aukštesni nei 2024–2026 m. siektinos reikšmės. 4 kl. ir 8 kl. NMPP matematikos rodikliai 2024 m. buvo pagerėję ir aukštesni nei 2024–2026 m. siektinos reikšmės.
- ◆ Stebimas Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų rezultatų netolygumo didėjimas arba sąlyginė stagnacija lietuvių k. ir literatūros, matematikos PUPP, VBE srityse bei anglų k. VBE srityje. Istorijos VBE rezultatų netolygumas mažėja. Atitinkami rodikliai 2024 m. nepakankamai priartėjo prie 2024–2026 m. siektinų reikšmių.
- ◆ Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų rezultatų netolygumo rodiklių reikšmės gimnazijos klasėse yra didesnės nei pradinėse ar progimnazijos klasėse. Neįskaičiavus atranką vykdančių Vilniaus m. sav. mokyklų, Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų rezultatų netolygumas yra mažesnis.
- ◆ Vidutiniai PUPP ir VBE rezultatai gimnazijos klasėse skiriasi savivaldybės pavaldumo ir privačiose mokyklose. Savivaldybės pavaldumo mokyklose ne lietuvių mokomosiomis kalbomis vidutiniai rezultatai yra žemesni nei mokyklose lietuvių mokomosiomis kalbomis.

2.1 SITUACIJOS ANALIZĖ

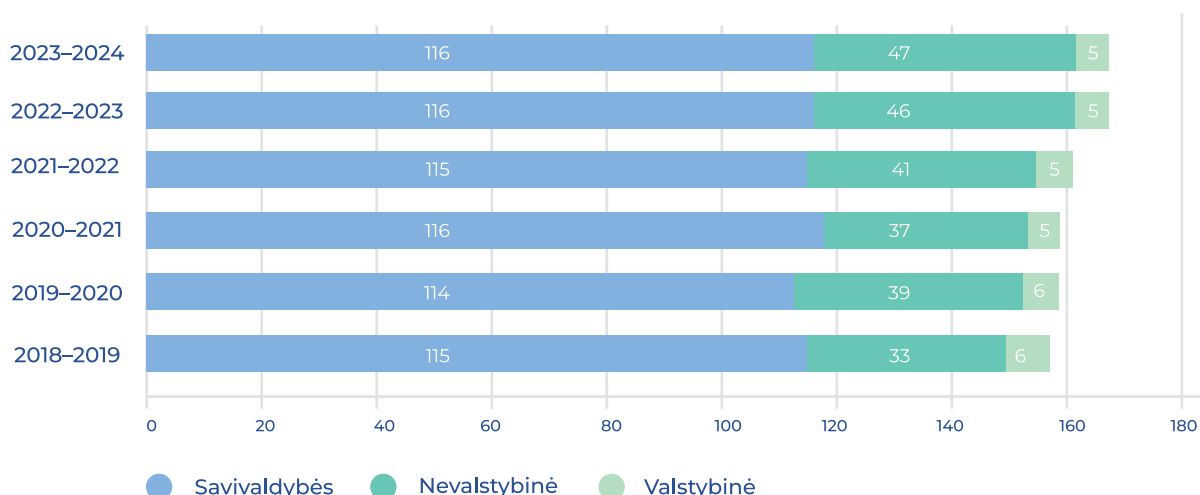
2.1.1. Vilniaus miesto ugdymo įstaigų tinklas

Pagal ŠVIS pateikiamus duomenis 2023–2024 m. m. Vilniaus mieste veikė 168 bendrojo ugdymo mokyklos, iš jų – 116 savivaldybės pavaldumo, 47 – nevalstybinės mokyklos ir 5 valstybinės mokyklos. Lyginant su praėjusiais metais, mokyklų skaičius išaugo, nes buvo atidaryta nauja nevalstybinė mokykla. Tendencija, kad Vilniuje mokyklų skaičius auga dėl naujai atidaromų nevalstybinių mokyklų, išlieka.

Nuo 2018 m. nevalstybinių mokyklų skaičius Vilniuje išaugo 29,8 proc. Šį augimą didžiaja dalimi lemia nevalstybinių pagrindinių mokyklų skaičiaus augimas.

Nuo 2018 m. sumažėjo Vilniaus m. sav. pagrindinių mokyklų skaičius, nes jos buvo pertvarkomos į progimnazijas.

Bendrojo ugdymo mokyklų skaičius Vilniuje pagal pavaldumą

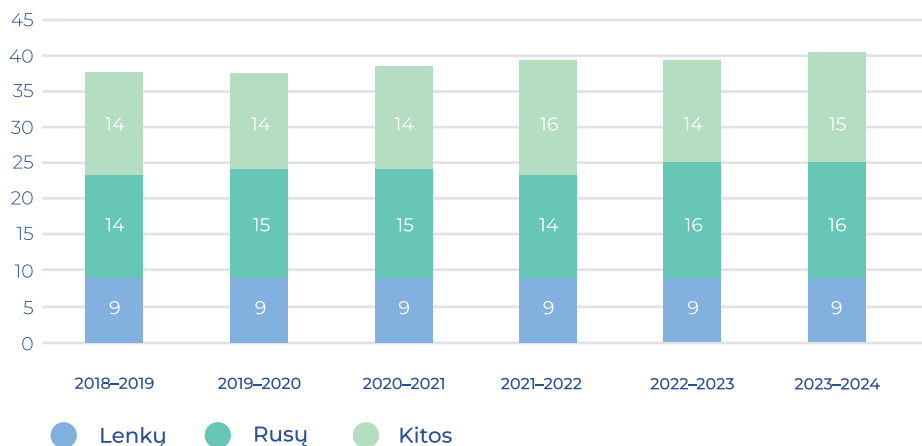

1 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų skaičius Vilniaus m. sav. pagal pavaldumą.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų, kuriose ugdoma tautinių mažumų mokomąja kalba, skaičius tuo pačiu laikotarpiu keitėsi nežymiai: papildomai 3 mokyklose atsirado ugdymas kita mokomąja kalba ir 2023–2024 m. m. jų buvo 40. Mokyklų, kuriose ugdymas vyksta lenkų mokomąja kalba, skaičius nekito, tačiau skaičiaus svyravimai vyko rusų ir kitų¹ tautinių mažumų mokyklų kategorijose. Bendras šioms abiem mokyklų kategorijoms priklausančių mokyklų skaičius beveik nekito, nes dalis mokyklų iš kelių kalbių tapo vienakalbėmis arba atvirkščiai.

¹ Kitoms tautinių mažumų mokykloms ŠVIS priskiria mokyklas baltarusių mokomąja kalba ir dvikalbes bei trikalbes mokyklas, kuriose bent viena iš mokomųjų kalbų – lenkų ar rusų (lietuvių-lenkų, lietuvių-rusų, rusų-lenkų, lietuvių-rusų-lenkų). Šiai grupei priskiriamos ir mokyklos, kuriose mokoma jidiš ar hebrajų kalba.

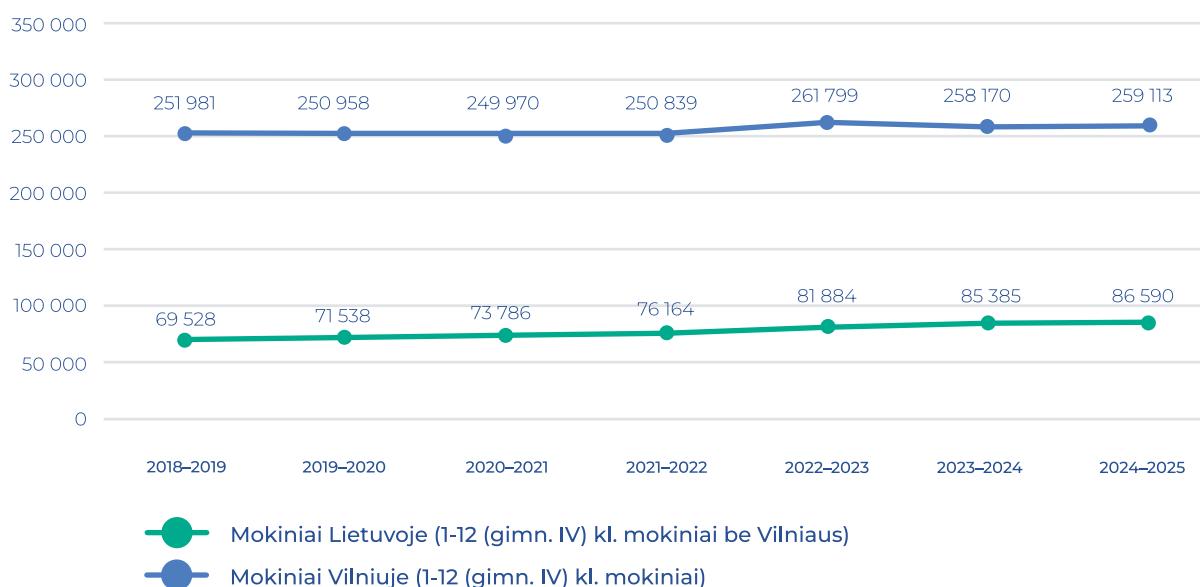
Bendrojo ugdymo mokyklų tautinių mažumų mokomąja kalba skaičius Vilniaus m. sav.

2 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų tautinių mažumų mokomąja kalba skaičius Vilniaus m. sav.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

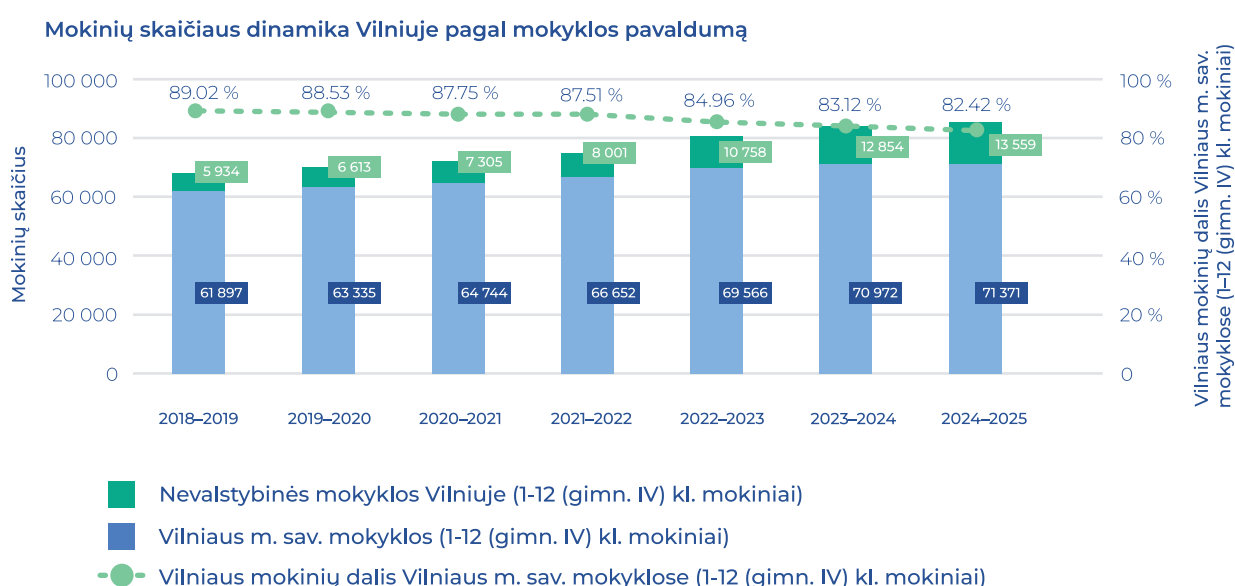
Bendras naujai steigiamų mokyklų skaičiaus augimas atspindi Vilniaus miesto demografines tendencijas. 2018–2025 metais Vilniaus mieste stebėtas 1–12 (gimn. IV) klasių mokinių skaičiaus nuoseklus augimas. 2024–2025 m. m. Vilniuje mokėsi 86,6 tūkst. mokinių, kurie sudarė ketvirtadalį šalies mokinių. Pažymėtina, kad 2024–2025 m. m. besimokančiųjų 1–12 (gimn. IV) klasėse skaičiaus augimas Vilniuje truputį sulėtėjo lyginant su pastaraisiais dvejais metais. Po pernykščio 1–12 (gimn. IV) klasių mokinių skaičiaus sumažėjimo šalyje, šis skaičius vėl padidėjo.

Mokinių skaičiaus dinamika šalyje ir Vilniuje (visos mokyklos)

3 pav. Mokinių skaičius Vilniuje ir Lietuvoje (be Vilniaus). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

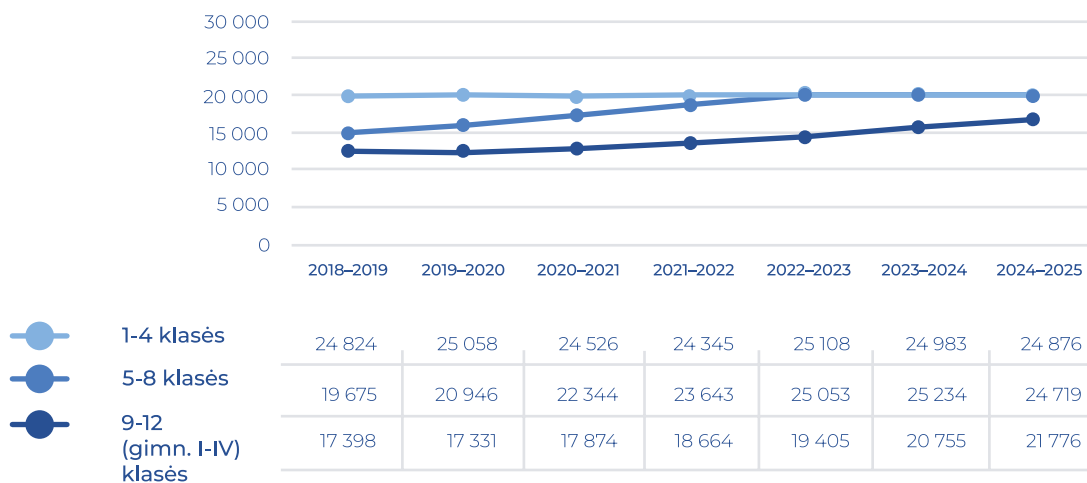
Papildomai steigiamos nevalstybinės ugdymo įstaigos rodo, kad savivaldybės pavaldumo mokyklų steigimo tempas vietovėse, kur jaučiamas jų poreikis, yra nepakankamas ir kad tėvai nepasitiki šių mokyklų ugdymo kokybe. Analizuojant 1–12 (gimn. IV) kl. mokinių skaičiaus dinamiką pagal mokyklos pavaldumą, matyti augimas tiek Vilniaus m. sav. mokyklose, tiek nevalstybinėse mokyklose. Pažymėtina, kad nuo 2018 metų nuosekliai mažėja mokinių, besimokančių Vilniaus m. sav. mokyklose, ir daugėja besimokančiųjų nevalstybinėse mokyklose. 2018–2019 m. m. savivaldybės mokyklose mokėsi 89,05 proc. mokinių, o 2024–2025 m.m. – jau 82,20 proc.

4 pav. Mokinių skaičiaus dinamika Vilniuje pagal mokyklos pavaldumą.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Skaičiavimus atliko: „Edu Vilnius“.

Nepaisant to, kad bendras Vilniaus m. sav. mokyklose besimokančių mokinių skaičius auga, jų pasiskirstymas pagal ugdymo pakopas rodo vykstančius pokyčius: lėtėja jaunesnio amžiaus mokinių prieaugis, o vyresniųjų dalis didėja. Pradinio ugdymo pakopoje (1–4 kl.) besimokančių mokinių dalis sumažėjo nuo 40,1 proc. 2018–2019 m. m. iki 34,9 proc. 2024–2025 m. m. Progimnazijų (5–8 kl.) pakopoje besimokančių mokinių dalis augo iki 2022–2023 m. m., tačiau nuo tų metų pradėjo mažėti: 2024–2025 m. m. ji sudarė 34,6 proc. (2022–2023 m. m. – 36,0 proc.). Gimnazijų (9–12 (gimn. IV) kl.) pakopoje besimokančių mokinių dalis nuo 2018–2019 m. m. buvo pakankamai stabili, o nuo 2022–2023 m. m. buvusio 27,9 proc. išaugo iki 30,5 proc. 2024–2025 m. m.

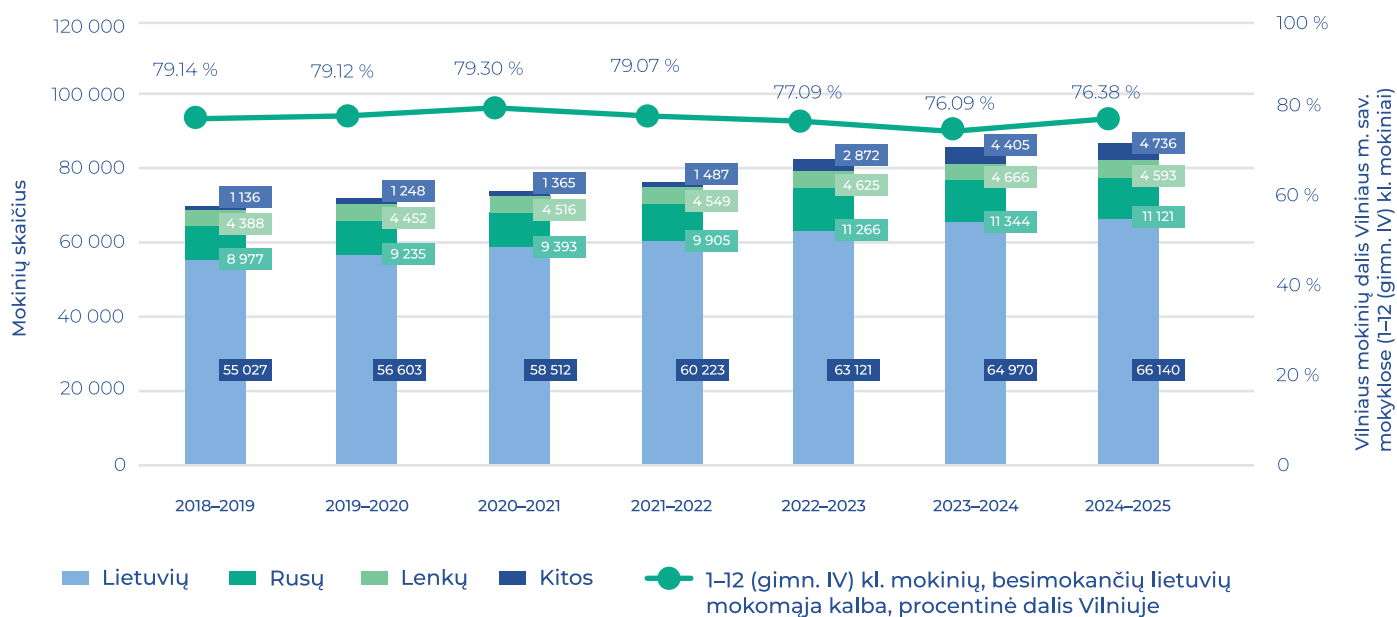
Vilniaus m. sav. mokyklose besimokančių mokinių skaičius pagal pakopą

5 pav. Vilniaus m. sav. mokyklose besimokančių mokinių skaičius pagal pakopą.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

2024–2025 m. m. 76,38 proc. Vilniaus miesto 1–12 (gimn. IV) kl. mokinių (66140) mokėsi lietuvių mokomąja kalba. Tautinių mažumų ir kitomis mokomosiomis kalbomis mokėsi 23,62 proc. Vilniaus miesto mokinių (20450). Iš jų beveik 13 proc. mokinių mokėsi rusų mokomąja kalba, o po kiek daugiau nei 5 proc. – lenkų arba kitomis kalbomis. Šis pasiskirstymas nedaug skiriasi nuo ankstesnių metų.

Bendrojo ugdymo mokyklų 1-12 (gimn. IV) kl. mokinių skaičius Vilniuje pagal kalbą, kuria mokosi (visos mokyklos)

6 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių pasiskirstymas pagal mokyklos mokomąją kalbą (nuo 2018 m.).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

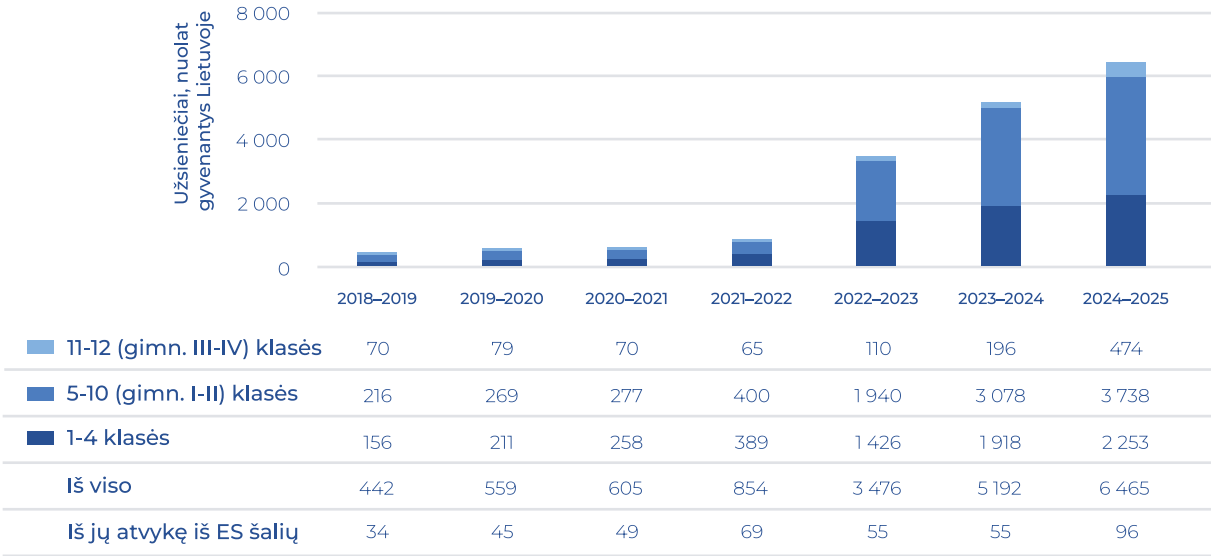
Analizuojant mokinių pasiskirstymą pagal mokyklos mokomąją kalbą ir šio pasiskirstymo dinamiką iki 2024–2025 m. m., matyti, kad reikšmingiausias mokinių skaičiaus prieaugis buvo 2022–2023 m. m. Tais mokslo metais mokinių skaičius išaugo visose mokyklose, išskyrus mokyklas lenkų mokomąja kalba. 2023–2024 m. m. mokinių skaičiaus augimas sulėtėjo: rusų mokomąja kalba besimokančiųjų skaičius sumažėjo, o lietuvių ir lenkų mokomąja kalba besimokančių mokinių skaičius grįžo į iki 2022–2023 m. m. buvusias augimo apimtis. Kitų mokomųjų kalbų mokyklose mokinių skaičiaus augimas išliko didelis.

2024–2025 m. m. mokinių skaičiaus augimo apimtys lėtėjo visose mokyklų grupėse. Palyginti su praėjusiais mokslo metais, sumažėjo mokinių, besimokančių lenkų ir rusų kalbomis (po beveik 2 proc.), o lietuvių kalba besimokančiųjų skaičius nežymiai padidėjo – 1,80 proc. Kitomis kalbomis besimokančių mokinių skaičius augo sparčiausiai – 7,51 proc., nuo 4 405 mokinių 2023–2024 m. m. iki 4 736 mokinių 2024–2025 m. m.

Žymus mokinių skaičiaus prieaugis pastaraisiais mokslo metais siejamas ir su nuolat Lietuvoje gyvenančių mokinių užsieniečių skaičiaus didėjimu. Tai yra vaikai asmenų, kurie turi leidimą dirbti Lietuvoje, atlieka diplomatinę misiją, yra imigrantai arba turi nuolatinio gyventojo statusą. Šių mokinių skaičius nuo 2022–2023 m. m. smarkiai išaugo ir 2024–2025 m. m. jau buvo 6465 mokiniai (7,47 proc. visų Vilniaus miesto 1–12 (gimn. IV) kl. mokinių; 2023–2024 mokslo metais jie sudarė 6,08 proc.).

Daugiausia užsieniečių mokinių mokosi Vilniaus m. sav. pradinėse ir progimnazijos klasėse: 1–4 kl. – 34,85 proc., 5–10 kl. – 57,82 proc. Tik labai maža dalis šių mokinių yra atvykę iš Europos Sąjungos šalių: 2024–2025 m. m. tokių mokinių buvo 96 (1,48 proc.), šis skaičius, palyginti su praėjusiais metais, taip pat augo.

Mokinių užsieniečių, nuolat gyvenančių Lietuvoje, skaičius Vilniuje ir atvykusių mokinių iš ES skaičius Vilniuje

7 pav. Mokinių užsieniečių, nuolat gyvenančių Lietuvoje (vaikai asmenų, kurie turi leidimą dirbti Lietuvoje, atlieka diplomatinę misiją, yra imigrantai arba turi nuolatinio gyventojo statusą), skaičius Vilniuje (2018–2025 m.). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Kadangi Vilniaus mieste auga mokinių ir mokyklų skaičius, 2024–2025 m. m. bendrojo ugdymo mokyklose, tiek savivaldybės pavaldumo, tiek nevalstybinėse, nebuvo nė vieno 1–8 jungtinių klasių komplekto. Tuo pat metu Lietuvoje šių klasių komplektų dalis sudarė 1,3 proc. (154 komplektai). Galima teigti, kad per pastaruosius kelerius metus Vilniaus mokyklų tinklas išsiplėtė ir jungtinių klasių poreikis gerokai sumažėjo.

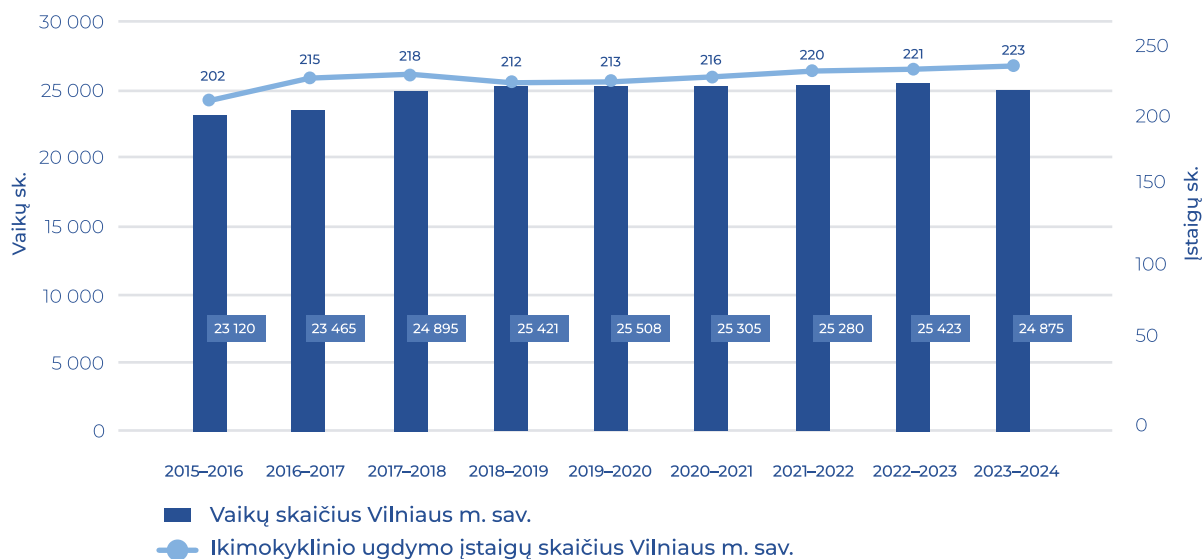
	Bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 jungtinių klasių komplektų dalis		
	Vilniaus m. sav. (visos mokyklos)	Vilniaus m. sav. (savivaldybės pavaldumo)	Lietuva (visos mokyklos)
2018–2019	1,0 %	0,9 %	6,4 %
2019–2020	0,6 %	0,6 %	5,2 %
2020–2021	0,5 %	0,5 %	4,0 %
2021–2022	0,6 %	0,2 %	3,5 %
2022–2023	0,6 %	0,1 %	1,9 %
2023–2024	0,3 %	0,2 %	1,6 %
2024–2025	0,0 %	0,0 %	1,3 %

1 lentelė. Bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 jungtinių klasių komplektų dalis šalyje ir Vilniuje (2018–2025 m.).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

2024–2025 m. m. Vilniaus miesto savivaldybėje veikė 223 ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Vilniaus mieste ir toliau stebimas šių įstaigų skaičiaus augimas. Pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas² jose buvo ugdomi 24875 vaikai – tai sudarė maždaug trečdalį visų ikimokyklinio amžiaus vaikų Lietuvoje. Lyginant su praėjusiais metais, bendras mokinių skaičius Vilniaus ikimokyklinio ugdymo įstaigose buvo šiek tiek mažesnis.

² ŠVIS skaičiuoja tik ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir jose ugdomus vaikus pagal ikimokyklinio ugdymo programą, bendrojo ugdymo mokyklos ir jose pagal ikimokyklinį ugdymą ugdomi vaikai neįskaičiuojami.

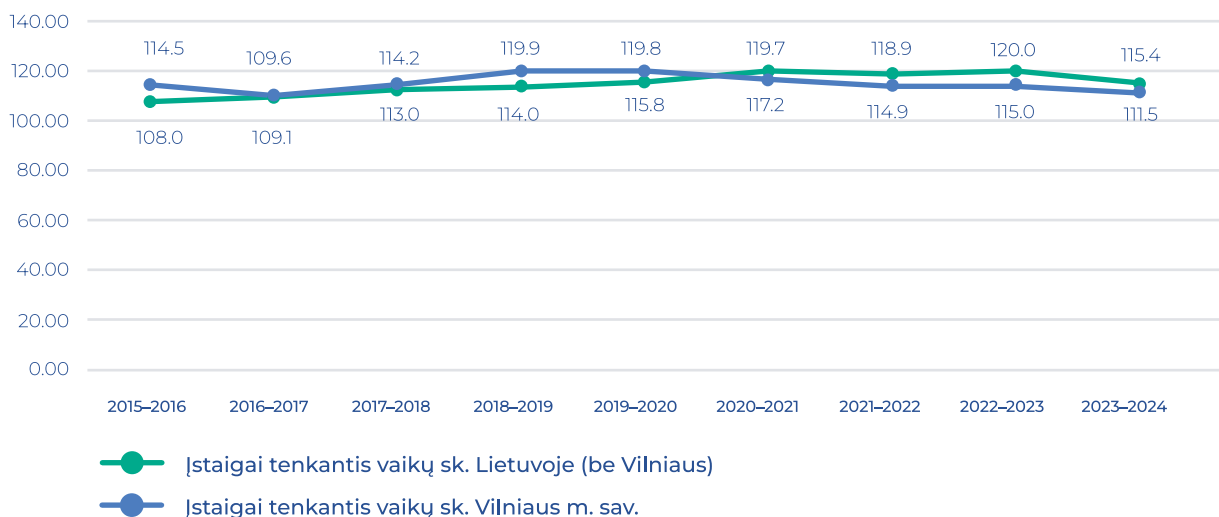
Ikimokyklinio ugdymo įstaigos Vilniaus m. sav. ir vaikų skaičius jose

8 pav. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos Vilniaus m. sav. ir vaikų skaičius jose.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Augantis ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius ir sulėtėjęs vaikų skaičiaus augimas atspindi rodiklyje, parodančiame, kiek vaikų vidutiniškai tenka vienai ikimokyklinio ugdymo įstaigai. Per pastaruosius trejus metus šis rodiklis šiek tiek sumažėjo ir 2023–2024 m. m. siekė vidutiniškai 111,5 vaiko vienai įstaigai. Jau trejus metus iš eilės šis rodiklis Vilniuje yra mažesnis nei šalies vidurkis.

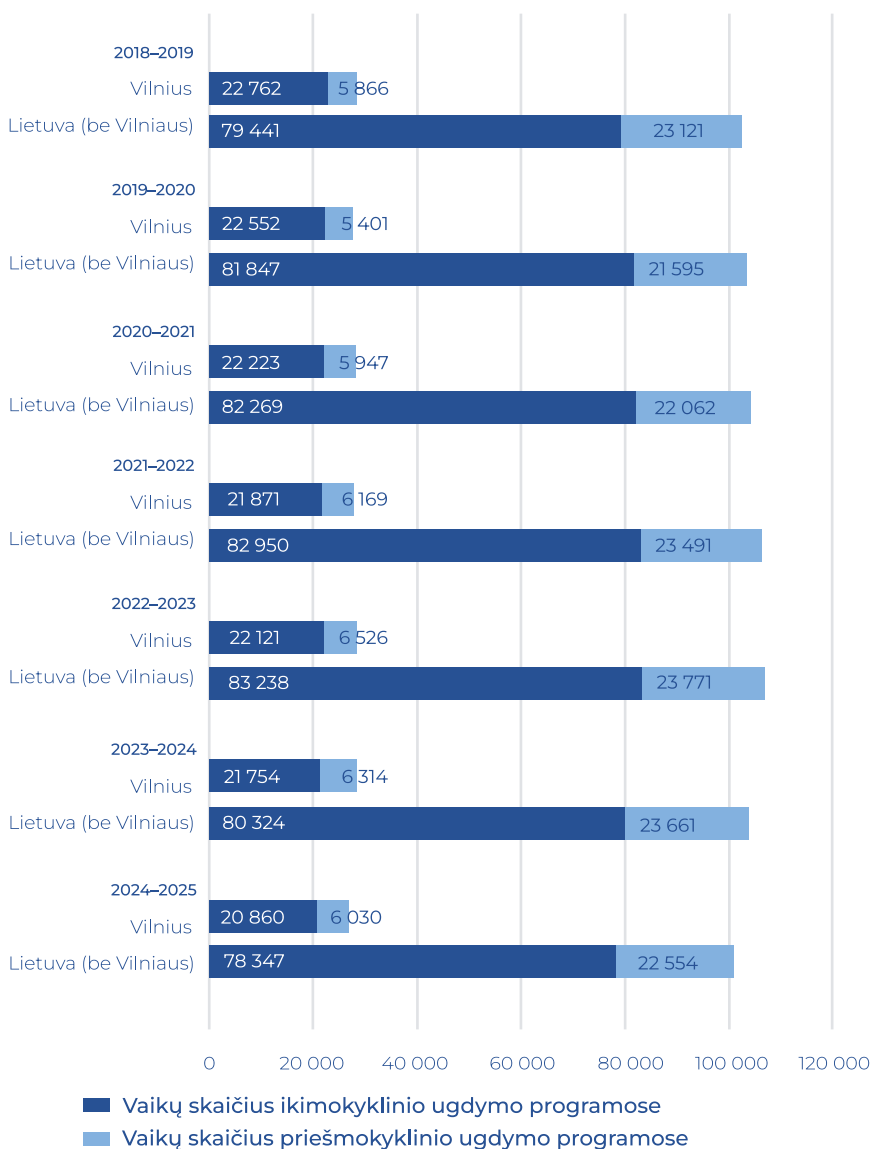
Ikimokyklinio ugdymo įstaigai tenkantis vaikų skaičius

9 pav. Ikimokyklinio ugdymo įstaigai tenkantis vaikų skaičius Vilniaus m. sav. ir šalyje.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus miesto ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose vaikų, besimokančių pagal ikimokyklinio ugdymo programas, skaičius mažėjo dvejus metus iš eilės (tiek priešmokyklinio, tiek ikimokyklinio ugdymo programose). Per šį laikotarpį vaikų skaičius sumažėjo 6,6 proc. Panaši tendencija stebima ir šalies mastu (be Vilniaus) – čia taip pat mažėjo vaikų, lankančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas.

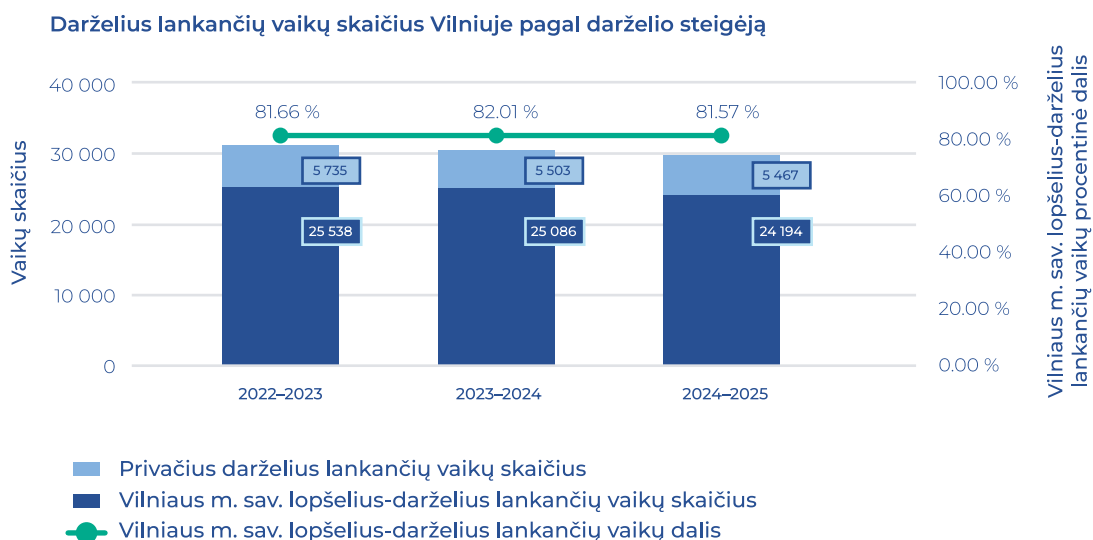
Mokinių, besimokančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius šalyje ir Vilniuje

10 pav. Mokinių, besimokančių pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. duomenimis, 2024–2025 m. m. Vilniuje veikė 125 savivaldybės įsteigti lopšeliai-darželiai ir 105 privatūs vaikų darželiai. Vaikų skaičius tiek savivaldybės, tiek privačiuose darželiuose, lyginant su 2022–2023 m. m., sumažėjo. Daugiau nei 80 proc. vaikų vis dar lanko savivaldybės lopšelių-darželių, ir ši proporcija pastaraisiais metais išlieka stabili.

Vilniaus mieste pastebimas privačių mokyklų, turinčių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio amžiaus vaikų grupių, skaičiaus augimas. 2022–2023 m. m. tokių mokyklų buvo 25, o 2024–2025 m. m. jų buvo jau 34. Vilniaus m. sav. mokyklose vaikų, lankančių ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio amžiaus grupes, skaičius sumažėjo nuo 3 014 iki 2 644, taip pat sumažėjo ir tokių grupių turinčių savivaldybės mokyklų skaičius – nuo 40 iki 38. Šie duomenys rodo, kad privatus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo sektorius plečiasi ir vis labiau persidengia su privačiu bendrojo ugdymu, o Vilniaus m. sav. mokyklų ir darželių tinklas tampa labiau specializuotas ir funkciškai atskirtas.

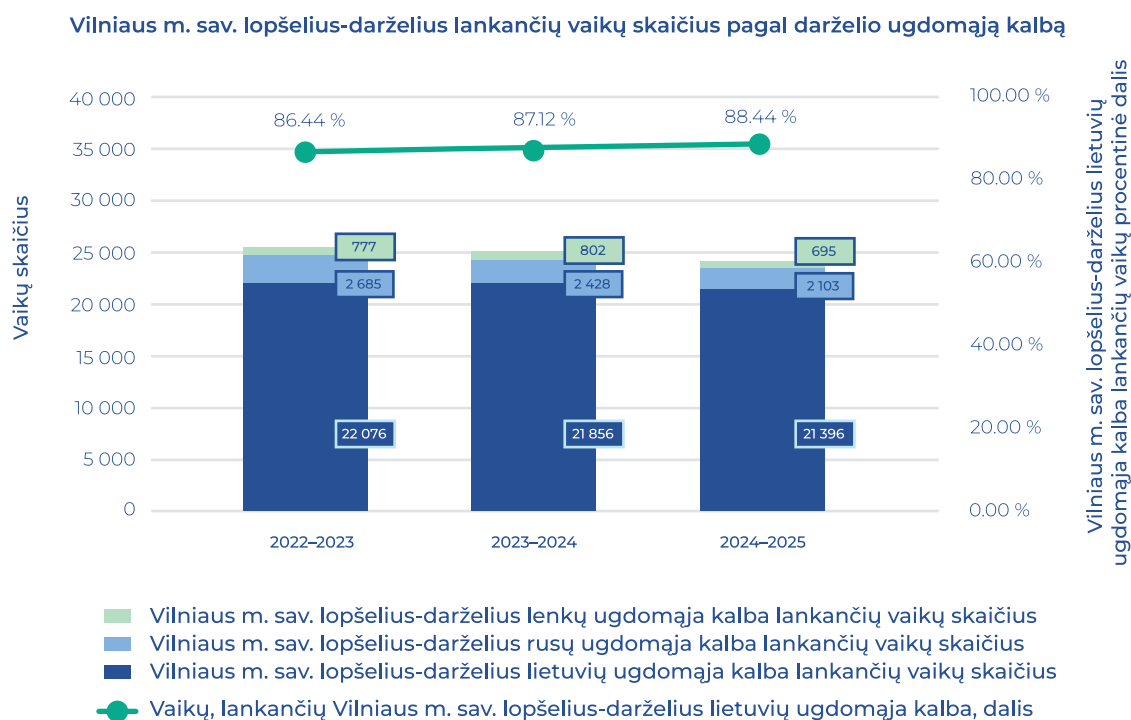

11 pav. Darželius lankančių vaikų skaičius Vilniuje pagal darželio steigėją.
Duomenų šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybė. Parengė: „Edu Vilnius“.

2024–2025 m. m. Vilniuje veikę savivaldybės pavaldumo 118 lopšelių-darželių turėjo grupių lietuvių mokomąją kalbą, 31 – rusų kalbą ir 19 – lenkų kalbą. Net 88,4 proc. šiuos lopšelių-darželių lankančių

vaikų buvo ugdomi lietuvių kalba. Nuo 2022–2023 m. m. ši dalis šiek tiek išaugo, nors bendras vaikų skaičius sumažėjo lopšeliuose-darželiuose visomis ugdomosiomis kalbomis. Tai rodo, kad vaikų, ugdomų rusų ir lenkų kalbomis, skaičius mažėjo sparčiau nei ugdomų lietuvių kalba.

Vilniaus m. sav. mokyklose, turinčiose ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio amžiaus vaikų grupių, ryškėja kita tendencija – čia spartesnis vaikų skaičiaus mažėjimas fiksuojamas mokyklose lietuvių ugdomąja kalba nei rusų ar lenkų kalbomis. 2024–2025 m. m. Vilniuje veikė 19 savivaldybės pavaldumo mokyklų, turinčių grupes lietuvių kalba, ir po 13 mokyklų rusų ir lenkų kalbomis. Šias ugdymo įstaigas lankė 41 proc. vaikų, ugdomų lietuvių kalba. Ši dalis, palyginti su 2022–2023 m. m., sumažėjo 2,3 procentinio punkto.

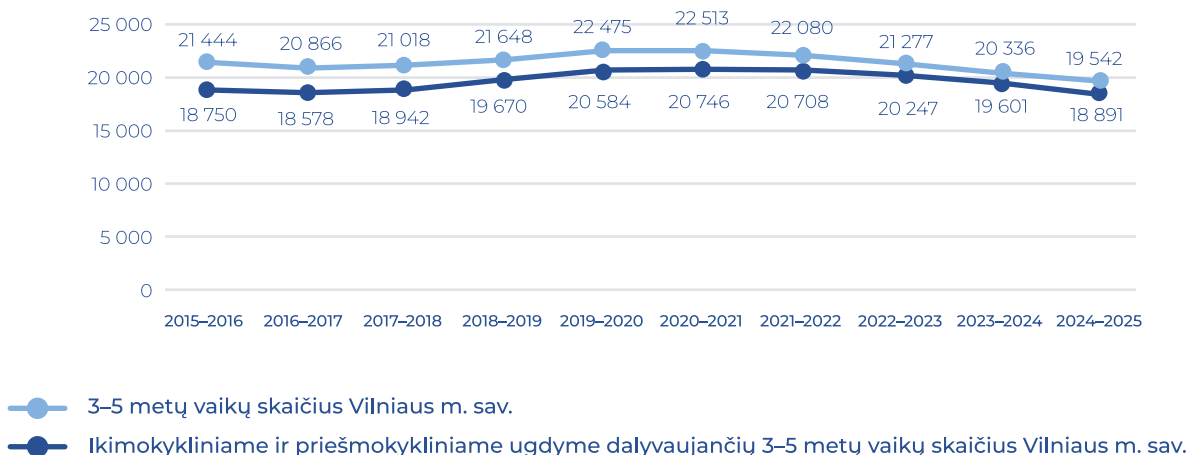

12 pav. Vaikų skaičius lopšeliuose-darželiuose bei ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo grupes turinčiose Vilniaus m. sav. pavaldumo ugdymo įstaigose pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybė. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. ikimokyklinio amžiaus vaikų įtraukimas į darželius išlieka aukštas. 2024–2025 m. m. sostinės ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas lankė 18891 vaikas, priklausantis 3–5 metų amžiaus grupei: tai sudaro 96,7 proc. visų šio amžiaus vaikų Vilniuje. Pastaraisiais metais šios grupės įtraukimo rodiklis nuosekliai augo ir per pastaruosius dvejus metus beveik stabilizavosi. Nors visuotinio įtraukimo pasiekti dar nepavyko, tačiau tendencija išlieka palanki.

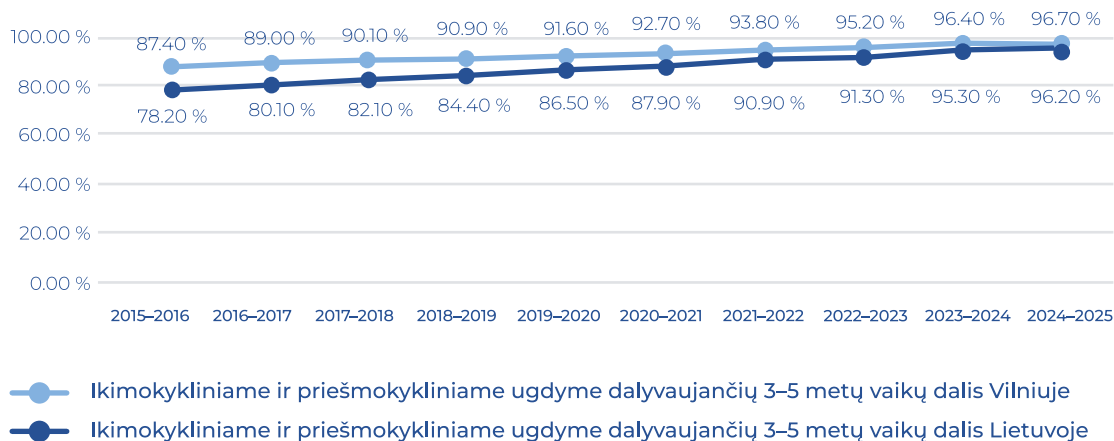
Vilniaus miesto 3–5 metų vaikų įtraukimo į darželius rodikliai vis dar lenkia šalies vidurkį, tačiau Lietuvoje per pastaruosius kelerius metus šio amžiaus vaikų įtraukimas augo sparčiau ir šiuo metu beveik pasiekė sostinės lygį. Svarbu pažymėti, kad nuo 2020 metų absoliutus 3–5 metų vaikų skaičius Vilniaus mieste mažėja; ši tendencija išliko ir 2024–2025 m. m. Mažėjantis vaikų skaičius lemia mažesnę konkurenciją dėl laisvų vietų darželiuose.

3–5 metų vaikų skaičiaus ir jų dalyvavimo ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dinamika Vilniaus m. sav.

13 pav. 3–5 metų vaikų skaičiaus ir jų dalyvavimo ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dinamika Vilniaus m. sav. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3–5 metų vaikų dalies dinamika šalyje ir Vilniuje

14 pav. Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3–5 metų vaikų dalies dinamika šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Derėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Vilniaus miesto ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas lanko ir ne Vilniaus miesto savivaldybėje registruoti vaikai, o dalis Vilniaus miesto savivaldybėje registruotų 3–5 metų vaikų darželius lanko kitose savivaldybėse. Remiantis ŠVIS duomenimis, 2023–2024 m. m. Vilniaus m. sav. darželiuose ugdomų 3–5 metų vaikų, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra kitoje savivaldybėje, dalis sudarė 7,1 proc. Šis rodiklis pastaruosius kelerius metus nuosekliai augo. O 3–5 metų vaikų, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra Vilniaus mieste, bet kurie lanko kitų savivaldybių darželius, dalis 2023–2024 m. m. sudarė 3,4 proc. ir jau keletą metų išlieka stabili.

2.1.2. Švietimo įstaigų rezultatų tolygumas

Norint užtikrinti teisingas, vienodas mokymo(si) galimybes visiems mokiniams, būtina subalansuota ugdymo įstaigų tinklo struktūra. Dideli mokyklų pasiekimų skirtumai lemia prastesnes sąlygas socialinę ir kitokią atskirtį patiriantiems mokiniams įgyti kokybišką išsilavinimą.

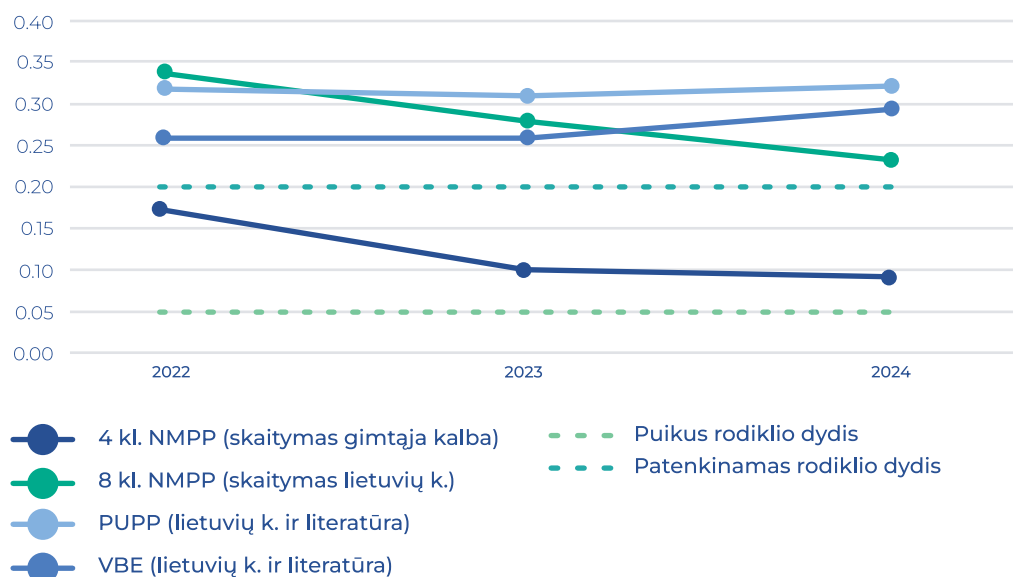
Švietimo sistemos teisingumui įvertinti yra skaičiuojamas ICC koeficientas. Jei ICC koeficientas yra mažesnis už 0,2, manoma, kad lygių

galimybių užtikrinimas švietimo sistemoje yra patenkinamas. Jei ICC yra mažesnis už 0,05, tai yra požymis, kad lygios mokymosi galimybės švietime yra užtikrinamos puikiai. Didesnis nei 0,2 koeficientas reiškia, kad mokykla daro didesnę nei 20 procentų įtaką mokinio rezultatams.

Toliau pateikiamose diagramose parodyta Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių 4 kl. NMPP, 8 kl. NMPP, PUPP ir VBE pasiekimų variacijos dalies, kurią paaiškina mokyklų skirtumai, dinamika (ICC koeficientų reikšmės). Rezultatai rodo, kad aukštesnėse klasėse mokyklos veiksnys daro reikšmingą įtaką mokinių pasiekimų skirtumams ir kad Vilniaus miesto ugdymo įstaigų tinklo tolygumas nėra pakankamas.

Vilniaus m. sav. mokyklose besimokančių ketvirtokų NMPP skaitymo gimtąja kalba rezultatų skirtumo rodiklis per pastaruosius dvejus metus pagerėjo. 2024 m. 9 proc. ketvirtokų NMPP skaitymo rezultatų skirtumų lėmė mokykla, kurioje mokosi mokinys (2022 m. šis rodiklis siekė 17 proc.). Aukštesnėse klasėse (8 kl. NMPP, PUPP ir VBE) rodikliai yra mažiau palankūs mokyklų tolygumo atžvilgiu – 2024 m. mokykla lėmė 23–32 proc. lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų skirtumų. Vis dėlto pažymėtina, kad 8 kl. NMPP skaitymo lietuvių kalba rezultatų skirtumai per pastaruosius dvejus metus sumažėjo.

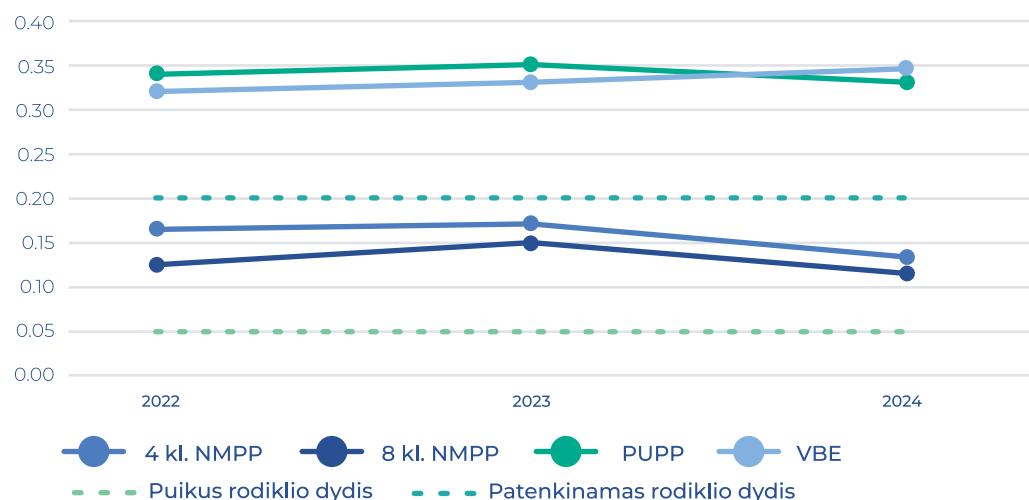
Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų atskirų pasiekimų įvertinimų variacijos dalis, kurią galima paaiškinti skirtumais tarp mokyklų (skaitymas gimtąja k., lietuvių k. ir literatūra)

15 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų mokinių patikrinimų pasiekimų (skaitymas, lietuvių k. ir literatūra) ICC koeficientų reikšmių dinamika. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklose besimokančių ketvirtokų ir aštuntokų NMPP matematikos rezultatų skirtumo rodikliai yra palankesni nei dešimtokų PUPP ar abiturientų VBE rezultatų. Gimnazijose besimokančių mokinių matematikos PUPP ir VBE rezultatams didelę įtaką daro mokykla, kurioje jie mokosi: 2024 m. net 33–35 proc. matematikos PUPP ir VBE rezultatų skirtumų lėmė mokyklų skirtumai. Šis rodiklis išliko beveik nepakitęs nuo 2022 m.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų atskirų pasiekimų įvertinimų variacijos dalis, kurią galima paaiškinti skirtumais tarp mokyklų (matematika)

16 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų mokinių pasiekimų patikrinimų (matematika) ICC koeficientų reikšmių dinamika. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. gimnazijų klasėse PUPP ir VBE rezultatų netolygumui didelę įtaką daro mokyklos, vykdančios mokinių atranką. Analizės duomenys rodo, kad ICC rodikliai žymiai sumažėja, jei iš vertinimo pašalinamos trys atranką vykdančios gimnazijos. PUPP atveju, neįtraukus šių mokyklų, ICC rodiklis lietuvių kalbai ir literatūrai siekia 0,22, o matematikai – 0,17 (tai reiškia, kad mokykla lemia 17–22 proc. rezultatų skirtumų). VBE atveju ICC rodikliai lietuvių kalbai ir literatūrai, anglų kalbai, istorijai ir matematikai svyruoja tarp 0,17–0,19 (mokykla lemia 17–19 proc. rezultatų skirtumų). Šie duomenys leidžia teigti, kad bendram Vilniaus miesto mokyklų rezultatų netolygumui reikšmingą įtaką daro atranką vykdančios gimnazijos.

	2024 m. PUPP įvertinimų variacijos dalies, kurią paaiškina mokyklų skirtumai, ICC koeficientų reikšmės			
PUPP dalykas	Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose	Šalies savivaldybių pavaldumo mokyklose	Visose Vilniaus mieste esančiose mokyklose	Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose be 3 mokyklų, vykdančių atranką
Lietuvių k. ir literatūra	0,32	0,27	0,36	0,22
Matematika	0,33	0,32	0,35	0,17

2 lentelė. 2024 m. PUPP įvertinimų ICC koeficientų reikšmės pagal dalykus šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

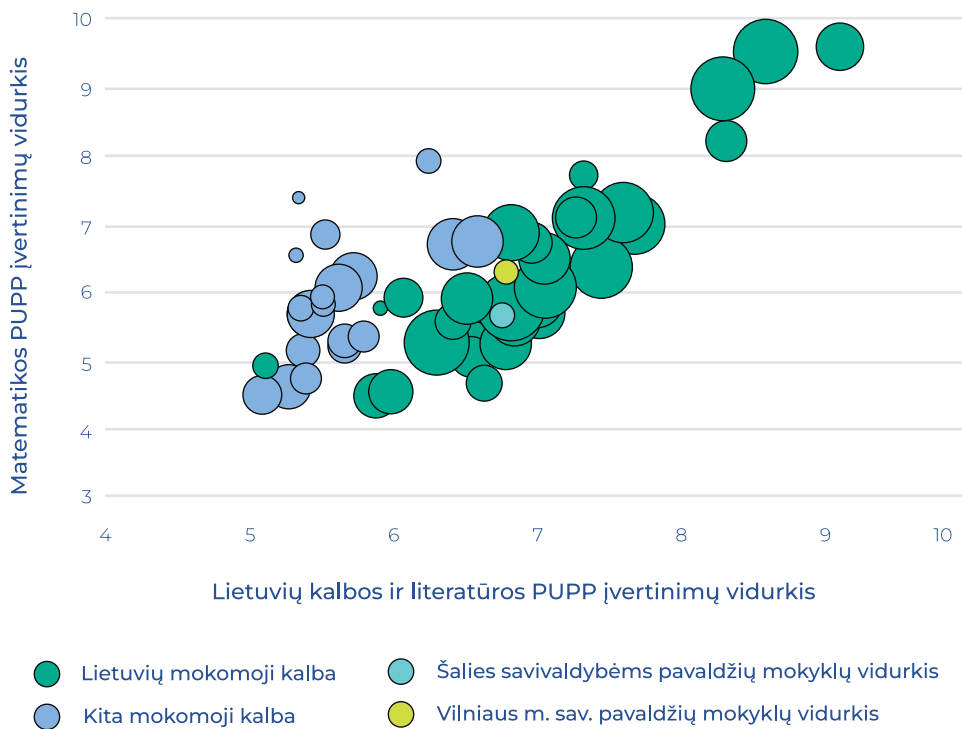
VBE dalykas	Abiturientų gautų VBE įvertinimų variacijos dalies, kurią paaiškina mokyklų skirtumai, ICC koeficientų reikšmės			
	Vilniaus m. sav. mokyklos, 2024 m. VBE	Vilniaus m. sav. mokyklų 2024 m. VBE be trijų atranką vykdančių mokyklų	Šalis, 2024 m. VBE	Vilniaus m. sav., 2023 m. VBE
Lietuvių k. ir literatūra	0,29	0,17	0,20	0,26
Anglų k.	0,28	0,19	0,19	0,28
Matematika	0,35	0,17	0,27	0,33
Biologija	0,45	0,30	0,32	0,40
Istorija	0,31	0,18	0,25	0,34

3 lentelė. Abiturientų VBE įvertinimų ICC koeficientų reikšmės pagal dalykus šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Analizuojant PUPP ir VBE rezultatų netolygumus tarp mokyklų, svarbu atsižvelgti ne tik į atranką vykdančias sostinės gimnazijas, bet ir į kitą Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų tinklo ypatumą – mokyklų mokomąją kalbą.

2024 m. PUPP duomenys rodo, kad Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų, kuriose ugdymas vyksta ne lietuvių kalba, rezultatai buvo gana netolygūs, plačiai išsibarstę. Daugumos šių mokyklų matematikos, lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rezultatai buvo žemesni už daugelio mokyklų, ugdančių lietuvių kalba, rezultatus.

Vilniaus m. sav. mokyklos pagal 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos PUPP įvertinimų vidurkių, mokomąsias kalbas ir PUPP laikiusių mokinių skaičių

17 pav. Vilniaus m. sav. mokyklos pagal 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos PUPP įvertinimų vidurkių, mokomąsias kalbas ir PUPP laikiusių mokinių skaičių. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. Vilniaus m. sav. mokyklų, kuriose ugdoma ne lietuvių mokomąja kalba, lietuvių kalbos ir literatūros VBE įvertinimų vidurkis buvo žemesnis už bendrą Vilniaus m. sav. mokyklų vidurkį. Tik vos poros mokyklų ne lietuvių mokomąja kalba matematikos VBE rezultatai buvo aukštesni už vidutinį Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų matematikos VBE įvertinimą. Rezultatų skirtumai tarp mokyklų, ugdančių lietuvių ir ne lietuvių kalbomis, yra statistiškai reikšmingi.

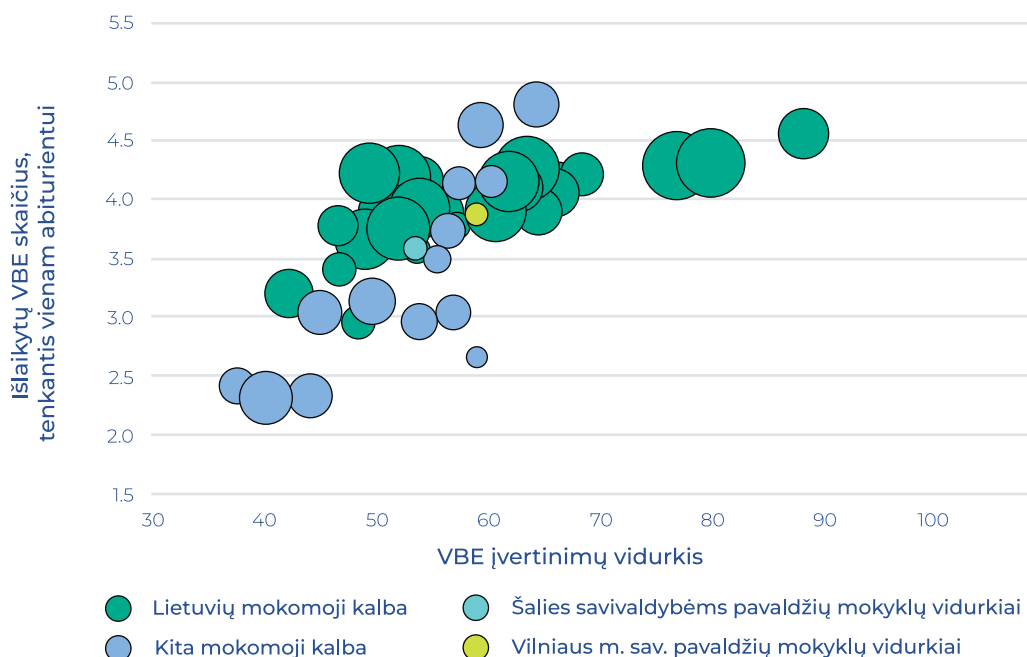
Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų skirtingomis mokomosiomis kalbomis palyginimas pagal 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos VBE įvertinimų vidurkius

18 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų skirtingomis mokomosiomis kalbomis palyginimas pagal 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos VBE įvertinimų vidurkius. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2024 m. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų, kuriose ugdoma kito-
mis nei lietuvių mokomosiomis kalbomis, VBE įvertinimai ir vidutinis
išlaikytų VBE skaičius, tenkantis vienam abiturientui, dažniausiai buvo
žemesni nei mokyklų, kuriose ugdoma lietuvių kalba. Šios Vilniaus m.
sav. mokyklos ne lietuvių mokomosiomis kalbomis pagal vidutinį išlai-
kytų VBE skaičių buvo plačiai išsibarsčiusios, o tai rodo, kad ir mokyklos
ne lietuvių mokomąja kalba skiriasi pagal gebėjimą užtikrinti ugdymo
kokybę.

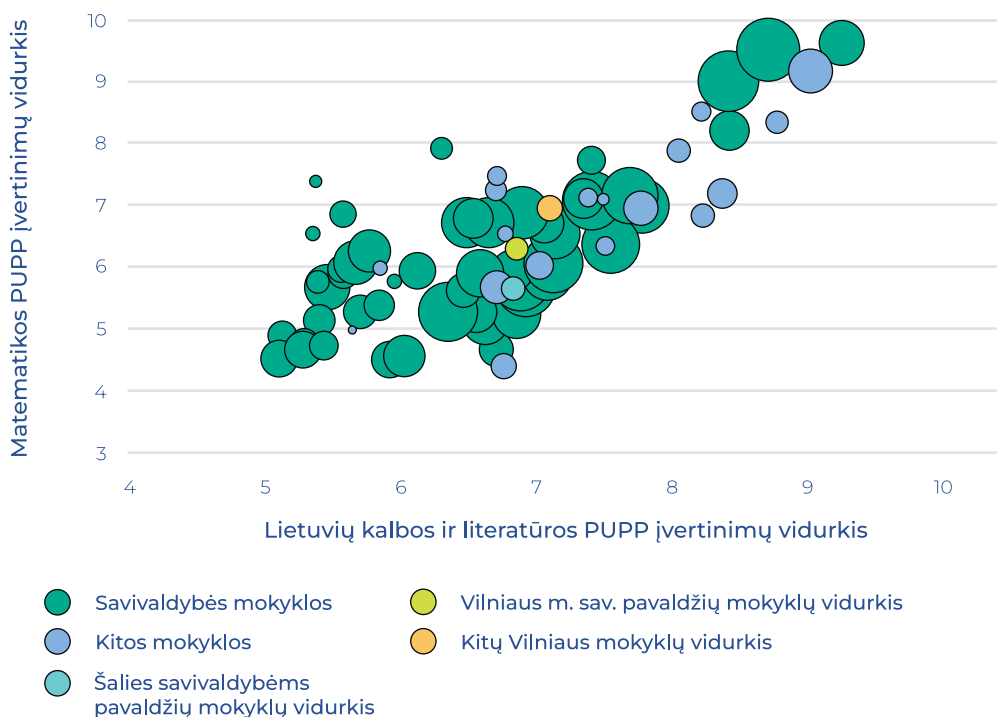
Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų palyginimas pagal 2024 m. VBE įvertinimų vidurkį, vienam abiturientui tenkantį išlaikytų VBE skaičių ir mokyklos mokomąją kalbą

19 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų lietuvių ir kitomis mokomosiomis kalbomis palyginimas pagal bendriausius 2024 m. VBE rodiklius. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant sostinės mokyklų mokinių 2024 m. PUPP ir VBE rezultatus pagal mokyklos steigėją, išryškėja dar vienas reikšmingas veiksnys, lemiantis rezultatų netolygumą, – mokyklos, kurių steigėjas yra ne Vilniaus miesto savivaldybė. Daugumai ne savivaldybės pavaldumo mokyklose besimokančių dešimtokų matematikos bei lietuvių kalbos ir literatūros dalykų PUPP sekėsi laikyti geriau nei jų bendraamžiams Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose. Statistiškai reikšmingas skirtumas fiksuotas tarp savivaldybės ir privačių mokyklų rezultatų: privačiose mokyklose lietuvių kalbos ir literatūros PUPP įvertinimų vidurkis buvo 7,8 (savivaldybės mokyklose – 6,9), matematikos PUPP – 7,7 (savivaldybės mokyklose – 6,3).

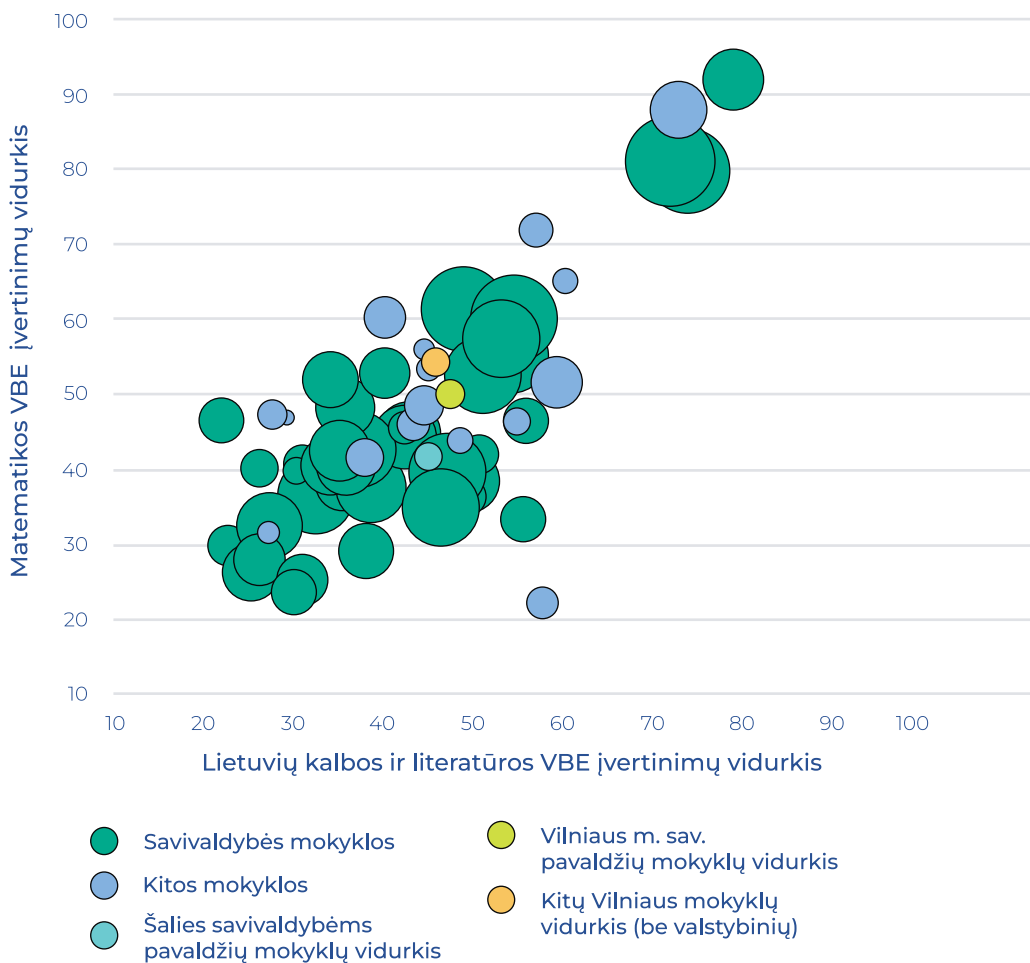
Vilniaus mokyklų palyginimas pagal 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos PUPP įvertinimų vidurkius ir PUPP laikiusių mokinių skaičių

20 pav. Vilniaus mokyklų palyginimas pagal 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos PUPP įvertinimų vidurkius ir PUPP laikiusių mokinių skaičių. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant pagrindinių dalykų – lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos – 2024 m. VBE įvertinimų vidurkius, matyti skirtingos tendencijos. 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros VBE rezultatai privačiose ir Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose buvo panašūs, skirtumai statistiškai nereikšmingi. 2024 m. matematikos VBE rezultatai privačiose mokyklose buvo žymiai aukštesni – vidurkis siekė 62 balus, o savivaldybės mokyklose – 50 balų.

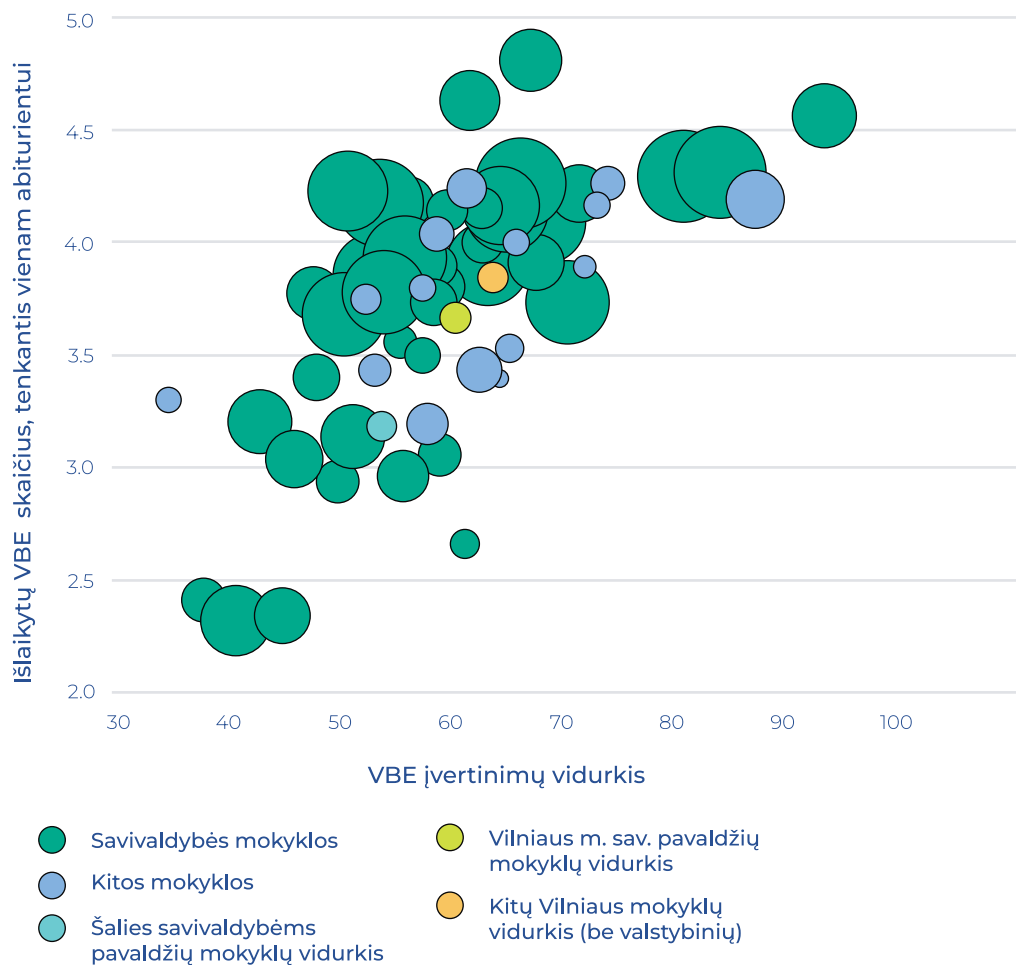
Vilniaus mokyklų palyginimas pagal 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos VBE įvertinimų vidurkius

21 pav. Vilniaus mokyklų palyginimas pagal 2024 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos VBE įvertinimų vidurkius. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Privačių mokyklų 2024 m. VBE įvertinimai ir vidutinis išlaikytų VBE skaičius, tenkantis vienam abiturientui, dažniausiai buvo aukštesni nei Vilniaus miesto savivaldybės pavaldumo mokyklose. Tačiau privačios mokyklos tarpusavyje gerokai skyrėsi pagal VBE rezultatų vidurkį. Tai rodo, kad ir privačios mokyklos nėra vienalytės pagal gebėjimą užtikrinti aukštus mokinių pasiekimų rezultatus.

Vilniaus mokyklų palyginimas pagal 2024 m. VBE įvertinimų vidurkį, vienam abiturientui tenkantį išlaikytų VBE skaičių ir mokyklos pavaldumą

22 pav. Vilniaus mokyklų palyginimas pagal bendriausius 2024 m. VBE rodiklius.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Atsižvelgiant į mokyklų rezultatų netolygumą, ICC rodiklius ir Vilniaus miesto ugdymo įstaigų tinklo ypatumus, galima formuluoti dvi išvadas.

Viena vertus, Vilniaus mieste yra sudaromos palankios sąlygos ugdyti(s) akademiškai pajėgiems mokiniams (atranką vykdančios mokyklos, privačios mokyklos) bei aukštesnio ekonominio statuso šeimų vaikams mokytis kartu su panašaus ekonominio statuso bendraamžiais (privačios mokyklos).

Kita vertus, ugdymo įstaigų tinklo struktūroje ryškėja mokyklų se-

gmentas, kuriame vyrauja žemesnio ekonominio statuso šeimų vaikai ir mokyklos, kuriose ugdoma ne lietuvių kalba. Toks ugdymo įstaigų tinklo ypatumas stiprina socialinį fragmentavimą ir rodo, kad įtraukties principas nėra visiškai užtikrinamas.

2.1.3. Bendrojo ugdymo įstaigų vadovai

2024–2025 m. m. Vilniaus mieste 1,7 proc. savivaldybės pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklų (2 mokyklos) neturėjo nuolatinio įstaigos vadovo ilgiau kaip 12 mėnesių. Šis rodiklis yra kiek žemesnis nei bendras savivaldybės pavaldumo mokyklų rodiklis Lietuvoje. Toks žemas rodiklis rodo, kad vadovų pritraukimo priemonės ir skyrimo tvarka į Vilniaus miesto savivaldybei pavaldžias mokyklas yra pakankamai efektyvios. Tai patvirtina ir Vilniaus miesto savivaldybės pateikti duomenys: 2024 m. gruodžio mėn. laikinai einančių savivaldybės pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklos vadovo pareigas buvo 4 (3,41 proc.; 2023 m. – 1,6 proc.).

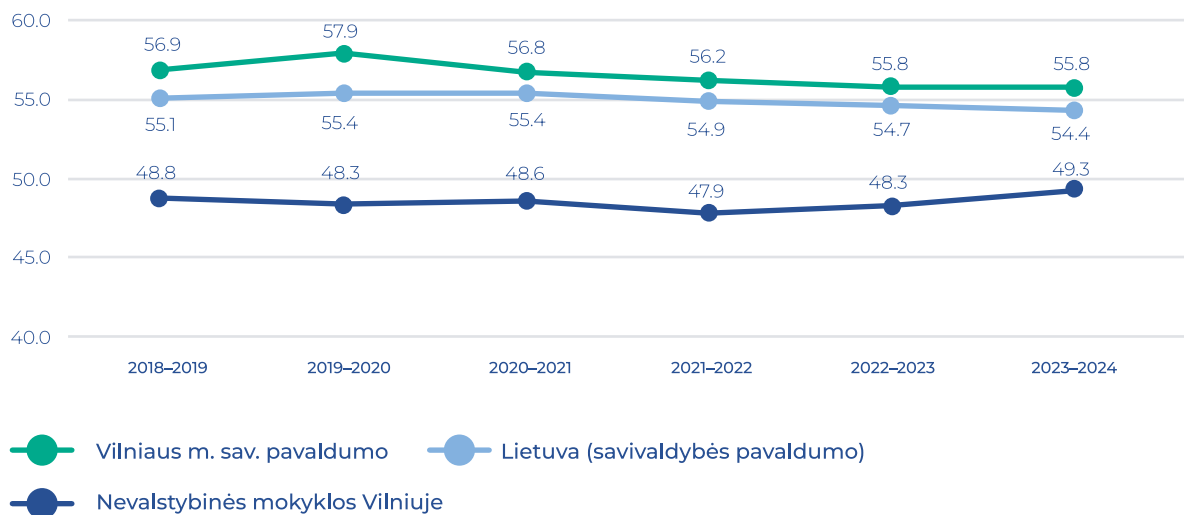
	2018–2019	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2022–2023	2023–2024	2024–2025
Lietuva (savivaldybės pavaldumo)	3,1 %	4,1 %	4,9 %	3,1 %	2,5 %	2,7 %	2,3 %
Vilniaus m. sav. pavaldumo	1,7 %	5,1 %	5,1 %	2,6 %	0,9 %	1,7 %	1,7 %

4 lentelė. Švietimo įstaigų, kuriose nėra nuolatinio vadovo ilgiau kaip 12 mėnesių, dalis nuo bendro švietimo įstaigų skaičiaus (proc.). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų vadovų vidutinis amžius šiek tiek mažėja, tačiau 2023–2024 m. m. jie vis dar buvo šiek tiek vyresni nei šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų vadovai (Vilniuje – 55,8 m., šalyje – 54,4 m.). Tendencija, kad Vilniaus m. sav. mokyklų vadovai yra keleriais metais vyresni už nevalstybinių Vilniaus mokyklų vadovus, išlieka. Nors Vilniuje pavyksta užtikrinti vadovų skyrimą savivaldybės pavaldumo mokykloms, tačiau vadovų atsinaujinimo požiūriu nevalstybinės mokyklos kol kas išlieka palankesnėje pozicijoje. Jos yra patrauklesnės jaunesnio amžiaus vadovams. Vis dėlto nuo 2021–

2022 m. m. šiose mokyklose jau pastebimas nežymus vidutinio amžiaus rodiklio augimas.

Vidutinis mokyklų vadovų amžius

23 pav. Vidutinio mokyklų vadovų amžiaus dinamika Lietuvoje ir Vilniaus m. sav.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Pažymėtina, kad nacionaliniu mastu viešai prieinamos statistikos apie savivaldybių pavaldumo ikimokyklinio ugdymo įstaigas, kurios neturi vadovo ilgiau nei 12 mėnesių, arba apie šių įstaigų vadovų vidutinį amžių, nėra. Dėl šios priežasties sudėtinga įvertinti realų vadovų trūkumo mastą ir jo kaitą per kelerius metus šioje ugdymo pakopoje. Remiantis Vilniaus miesto savivaldybės duomenimis, 2024 m. gruodžio mėn. 6 darželiai turėjo laikinai pareigas einančius vadovus. Tai sudarė 4,76 proc. visų Vilniaus m. sav. pavaldumo ikimokyklinio ugdymo įstaigų. Lyginant su 2023–2024 m. m., šis rodiklis padidėjo 1,56 proc. punkto.

2.1.4. STEAM ugdymo aplinkų plėtra

Pagal ŠVIS skelbiamus duomenis, 2015–2023 m. Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklose, kaip ir kitų didžiųjų šalies miestų moky-

klose, stebimas nuoseklus, nors ir nuosaikus, laboratorijų skaičiaus augimas. 2023 m. sostinėje bent vieną laboratoriją turėjo 60 proc. mokyklų.

Lyginant Vilniaus rezultatus su kitų didžiųjų Lietuvos miestų duomenimis, matyti, kad pagal laboratorijų turinčių mokyklų dalį Vilnius atsilieka tik nuo Panevėžio. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad ŠVIS pateikiama statistika apie laboratorijas turinčių mokyklų skaičių apima visų tipų ir visų pavaldumų mokyklas, todėl vien tik šių duomenų pagrindu daryti išvadas apie STEAM dalykų ugdymui pritaikytas erdves Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose būtų netikslu.

Didžiųjų miestų bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis (proc.)

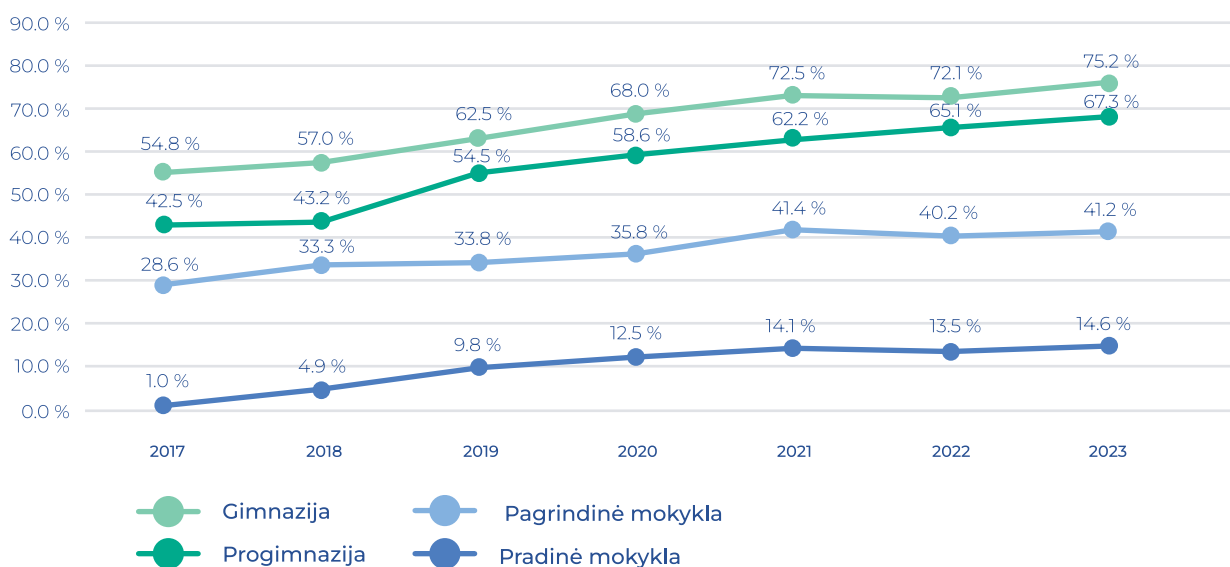
24 pav. Didžiųjų miestų bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis (proc.). ŠVIS nepateikia laboratorijos apibrėžimo. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

ŠVIS pateikiama informacija apie laboratorijas įsirengusių mokyklų dalį (neskiriant pagal pavaldumą) neišskiria šio rodiklio pagal mokyklų tipą, tačiau bendra statistika rodo, kad miestuose bent vieną

laboratoriją dažniausiai turi gimnazijos ir progimnazijos, rečiau – pagrindinės mokyklos, o pradinės mokyklos – itin retai. Aptariamuoju laikotarpiu įrengtų laboratorijų dalis išaugo visų tipų mokyklose.

Remiantis „Edu Vilnius“ duomenimis apie Vilniaus miesto savivaldybės skiriamas lėšas gamtos mokslų laboratorijų atnaujinimui, nuo 2018 m. iki 2025 m. pusė sostinės mokyklų bus gavusios finansavimą laboratorijoms įrengti ar atnaujinti: 64,29 proc. gimnazijų, 44,44 proc. ilgujų gimnazijų, 31,25 proc. pagrindinių mokyklų, 50 proc. progimnazijų.

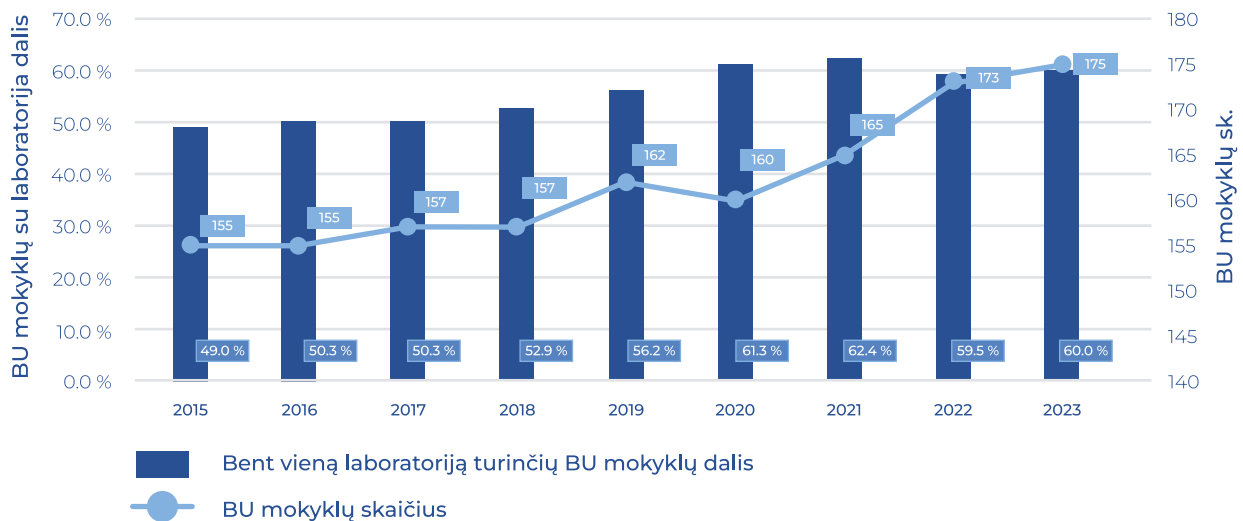
Miestuose esančių bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis pagal mokyklos tipą (proc.)

25 pav. Miestuose esančių bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis pagal mokyklos tipą (proc.). ŠVIS nepateikia laboratorijos apibrėžimo. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Analizuojant Vilniaus m. sav. mokyklų skaičiaus pokyčius ir laboratorijų dalies dinamiką 2015–2023 m. laikotarpiu, matyti, kad bendrojo ugdymo mokyklų skaičiui augant, laboratorijų dalies rodiklis beveik nekito. Tikėtina, kad naujai besisteigiančios mokyklos, kurios Vilniaus mieste dažniausiai yra privačios, rečiau investuoja į laboratorijų įrengimą.

Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis (proc.)

26 pav. Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis (proc.).
ŠVIS nepateikia laboratorijos apibrėžimo. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis ŠVIS duomenimis, 2015–2023 m. laikotarpiu didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybės pavaldumo mokyklose stipriai išaugo per metus nupirktų kompiuterių, tenkančių 100 mokinių, skaičius, ypač 2020 m., COVID-19 pandemijos metu, kai buvo pereita prie nuotolinio ugdymo. Tais metais išsiskyrė Šiaulių m. sav. mokyklos – 100 mokinių teko 10,25 naujo kompiuterio. Vilniaus ir Kauno m. sav. rodiklis buvo mažiausias (5,52 ir 6,61). Vėlesniais metais šis rodiklis visuose didžiuosiuose miestuose mažėjo. 2023 m. Vilniuje per metus nupirktų kompiuterių, tenkančių 100 mokinių, skaičius siekė 2,24 ir buvo antras pagal dydį po Šiaulių m. sav. (2,39). Sumažėjęs naujų kompiuterių pirkimas gali reikšti sumažėjusį poreikį arba lėšų trūkumą naujiems kompiuteriams įsigyti.

Per metus nupirktų naujų kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius didžiuosiuose miestuose (tik savivaldybių mokyklos)

27 pav. Per metus nupirktų naujų kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius didžiuosiuose miestuose (tik savivaldybių mokyklos). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

2015–2023 m. laikotarpiu didžiųjų Lietuvos miestų mokyklose nuosekliai augo modernių, mokymui skirtų kompiuterių, tenkančių 100 mokinių, skaičius. Nors po 2020 m. beveik visuose didžiuosiuose miestuose (išskyrus Šiaulius ir Kauną) naujai įsigyjamų kompiuterių skaičius sumažėjo, modernių kompiuterių rodiklis toliau augo, kas rodo, jog šiems miestams pavyko palaipsniui atnaujinti turimą įrangą ir sumažinti senų kompiuterių nusidėvėjimo problemą.

Vis dėlto Vilniaus miesto padėtis kelia susirūpinimą: čia visą 2015–2023 m. laikotarpį modernių kompiuterių, tenkančių 100 mokinių, skaičius buvo mažiausias iš visų didžiųjų miestų. 2023 m. šis rodiklis sostinėje siekė tik 13,62, kai kituose didžiuosiuose miestuose svyravo nuo 21,76 iki 28,36 kompiuterių 100 mokinių. Šie duomenys leidžia teigti, kad Vilniaus mieste yra nepakankamai užtikrinamas kompiuterių ūkio atnaujinimas ir prieiga prie modernios įrangos.

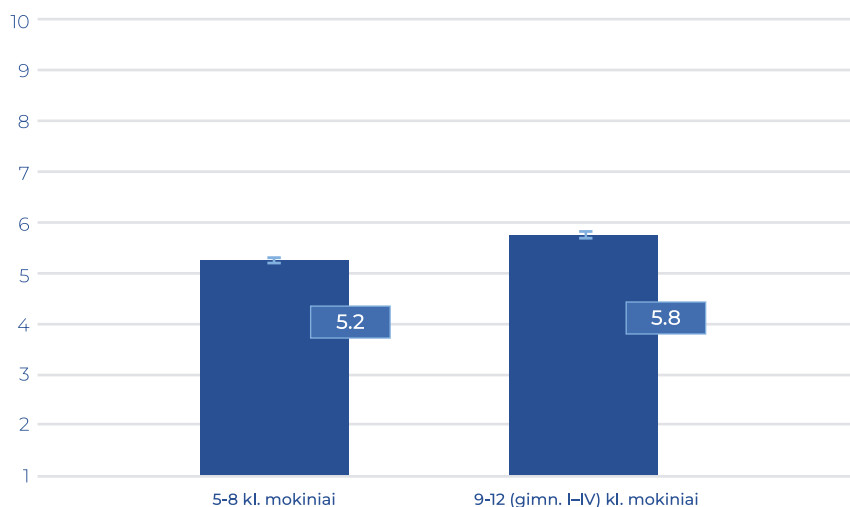
Mokymui skirtų modernių kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius didžiuosiuose Lietuvos miestuose

28 pav. Mokymui skirtų modernių kompiuterių, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius didžiuosiuose Lietuvos miestuose. ŠVIS nepateikia modernaus kompiuterio apibrėžimo. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys rodo, kad interneto ryšio kokybė šiose mokyklose vertinama gana prastai. 5–8 klasių mokiniai interneto ryšio kokybę įvertino 5,2 balo, o 9–12 (gimn. I–IV) klasių mokiniai – 5,8 balo. Apibendrinus visų mokinių atsakymus, daugiau nei pusė mokinių interneto ryšį įvertino nepatenkinamai (1–6 balais), o tik kas penktas mokinys jį vertino puikiai (9–10 balų).

Interneto ryšio mokykloje vertinimas

29 pav. Mokyklos interneto ryšio kokybės vertinimo rodiklis nurodo teiginio „Mokykloje yra geras interneto ryšys“ vertinimo skirtingais balais (Likerto skalėje 1–10) vidurkį. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2024–2025 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

2.1.5. Mokinių, mokyklos personalo ir tėvų mokyklos vertinimas

Vilniaus mokyklų rekomendacijos rodiklis parodo skirtumą tarp mokinių, personalo ir tėvų, atsakymų į klausimą: „Jeigu giminaičiai ar draugai rinktųsi mokyklą bei prašytų Tavo patarimo, kiek tikėtina, kad Tu rekomenduotum x mokyklą?“. Rodiklis apskaičiuojamas kaip procentinis skirtumas tarp labai teigiamų (9–10 balų) ir neigiamų (0–6 balų) įvertinimų (Likerto skalėje 0–10).

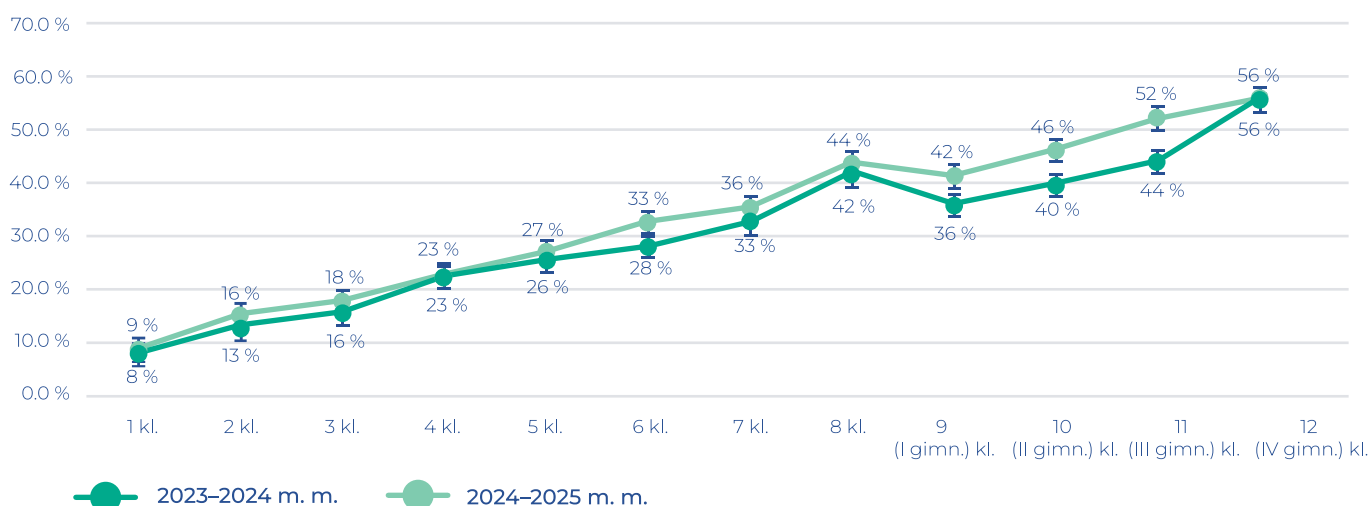
2024–2025 m. m. mokiniai buvo linkę savo mokyklą rekomenduoti rečiau nei mokyklos personalas ar mokinių tėvai. Mokinių rekomendacijos rodiklis siekė tik 2 proc, o mokyklos personalo – net 46 proc., tėvų – 25 proc. Lyginant su praėjusiais mokslo metais, mokinių rekomendacijos rodiklis išliko stabilus, o mokyklos personalo ir tėvų – pagal atitinkamai 6,8 ir 2,6 proc. punktais.

Vilniaus švietimo stebėsenos duomenys atskleidžia paplitusį naudojimąsi korepetitorių paslaugomis: 2024–2025 m. m. 32 proc. tėvų nu-

rodė, kad jų vaikai naudojosi bent vieno korepetitoriaus paslaugomis. Tai yra 5 proc. punktais daugiau nei ankstesniais mokslo metais. Šis padidėjimas gali būti siejamas su tarpinių egzaminų įvedimu, nes būtent 11 (gimn. III), 10 (gimn. II) ir 9 (gimn. I) klasėse labiausiai išaugo naudojimasis korepetitoriaus paslaugomis (atitinkamai 8, 6 ir 6 proc. punktais).

Pastebima ir kita tendencija – korepetitorių paslaugomis dažniau naudojosi aukštesniųjų klasių mokiniai. Pavyzdžiui, nors maždaug ketvirtadalis 5 klasių mokinių tėvų samdė korepetitorius, jų paslaugų prireikė daugiau nei kas antram vienuoliktokui ir dvyliktokui (III ir IV kl. gimnazistui).

Procentinė dalis tėvų, kurių vaikai naudojosi bent vieno korepetitoriaus paslaugomis

30 pav. Procentinė dalis tėvų, kurių vaikai naudojosi vieno ar kelių dalykų korepetitoriaus paslaugomis.
Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2025 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Ryški ir kita tendencija – tėvai, nepatenkinti savo vaiko mokykla, buvo labiau linkę naudotis korepetitorių paslaugomis³. Beveik kas antras nepatenkintas tėvas kliovėsi korepetitoriaus paslaugomis, o teigiamai savo vaiko mokyklą įvertinusių tėvų, pasikliaujančių korepetitoriais, buvo vos ketvirtadalis. Maždaug kas trečias vidutiniškai patenkintas savo vaiko mokykla tėvas naudojosi korepetitoriaus paslaugomis. Šie duomenys leidžia teigti, kad augantis korepetitorių paslaugų poreikis

3 Tėvai skirstomi į tris kategorijas pagal šio teiginio „Jeigu gimtinai-čiai ar draugai rinktųsi mokyklą bei prašytų Jūsų patarimo, kiek tikėtina, kad rekomenduotumėte mokyklą?“ vertinimą. Gerbėjai – įvertinę teiginį nuo 9 iki 10, pasyvūs – įvertinę teiginį nuo 7 iki 8, peikėjai – įvertinę teiginį nuo 0 iki 6.

atspindi ne tik didėjančią testavimo svarbą švietimo sistemoje, bet ir tėvų nepasitikėjimą mokyklų gebėjimu tinkamai paruošti mokinius egzaminams.

2.2. REKOMENDACIJOS

Siekiant užtikrinti kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumą visiems vaikams, rekomenduojama:

1. Didinti investicijas į naujų mokyklų statybas. Nuo 2018 metų nuosekliai auga nevalstybinėse mokyklose besimokančių Vilniaus mokinių dalis. Viena iš galimų šio reiškinio priežasčių – nepakankamas savivaldybės pavaldumo mokyklų steigimo tempas vietovėse, kuriose jų poreikis yra didžiausias. Tokia situacija prisideda prie segregacijos ir ugdymo įstaigų tinklo netolygumų mieste didėjimo.

Planuojant naujų mokyklų statybas, svarbu įvertinti demografines tendencijas: artimiausius ketverius metus šiuo metu gimnazijose besimokanti gausesnė mokinių karta baigs mokyklą, todėl, jei neįvyks naujų demografinių pokyčių, bendras Vilniaus miesto mokinių skaičius turėtų ne tik stabilizuotis, bet ir pradėti mažėti.

2. Atsižvelgiant į žymų užsieniečių mokinių skaičiaus augimą, peržiūrėti Vilniaus mieste taikomas užsieniečių mokinių integracijos į bendrąjį ugdymą priemonės, pagal poreikį inicijuoti naujas ar tobulinti esamas. Spartinti bendrą užsieniečių mokinių integraciją į Vilniaus miesto švietimo sistemą. Nustatyti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikius ir organizuoti tikslius mokymus.

3. Įgalinti mokyklų vadovus naudotis Vilniaus miesto švietimo

dalyvių stebėsenos informacinės sistemos duomenimis vertinant savo mokyklos situaciją ir identifikuojant nepakankamos ugdymo kokybės priežastis. Ypatingą dėmesį skirti mokykloms, kuriose ugdymas vyksta tautinių mažumų kalba ir kuriose fiksuojami dideli ugdymo kokybės iššūkiai.

4. Siekiant sumažinti ugdymo kokybės netolygumus tarp mokyklų, peržiūrėti Vilniaus m. sav. ugdymo įstaigų tinklą, ypatingą dėmesį skiriant lietuvių kalbos mokymo stiprinimui nuo ankstyvo amžiaus per visus mokomuosius dalykus.

5. Investuoti į STEAM ugdymo aplinką, įskaitant laboratorijų, prieigos prie modernių kompiuterių bei greito ir patikimo interneto ryšio plėtrą.

III TIKSLAS:
SUDARYTI SĄLYGAS
KIEKVIENAM VAIKUI
UGDYTIS EMOCINES
KOMPETENCIJAS IR
UŽTIKRINTI PALANKIĄ
UGDymo ĮSTAIGŲ
EMOCINĘ APLINKĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie **uždaviniai**:

1. Gerinti ugdymo įstaigų atmosferą, kad kiekvienas bendruomenės narys jaustųsi saugus ir įgalintas.
2. Sudaryti sąlygas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams būti organiškai švietimo bendruomenės dalimi.
3. Skatinti mokyklos bendruomenę aktyviai prisidėti kuriant vaikų gerovę.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

	Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė	
Rodiklio pavadinimas	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
Bendra savijauta mokyklose (apibendrintas mokinių vertinimo rodiklis, remiantis stebėsenos sistemos duomenimis)		6,7	6,7	7,0	7,2
Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis nuo visų, kuriems nustatytas pagalbos poreikis	66	66,8	70,9	75	79

♦ 2024 m. bendra mokinių savijauta mokyklose buvo nepatenkinama (6,7 balo), nes nepasiekė siektinos 7,0 balų reikšmės ir palyginti su 2023 m. iš esmės nepakito.

♦ Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis (nuo visų, kuriems nustatytas pagalbos poreikis) per pastaruosius mokslo metus išaugo iki 70,9 proc. ir šiek tiek viršijo 2024 m. siektiną reikšmę (70 proc.).

3.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

3.1.1. Mokinių savijauta, patyčios ir santykiai su tėvais

Gera mokinių savijauta yra vienas iš pagrindinių ugdymo tikslų. Mokinių savijauta (angl. subjective well-being) yra laikoma svarbia mokinių gerovės sudėtine dalimi, atspindinčia, kaip mokiniai vertina savo

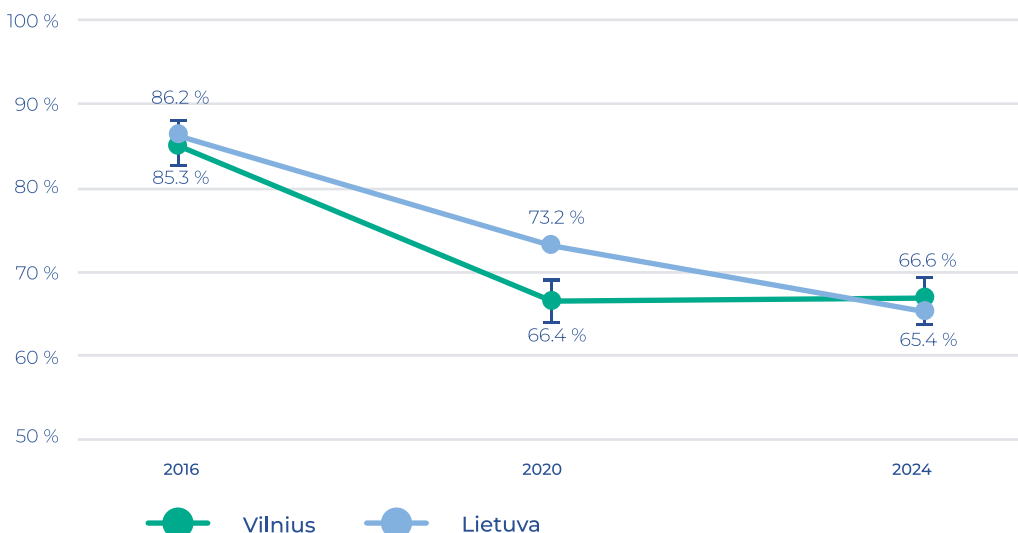
gyvenimą, t. y. kiek yra juo patenkinti.¹ Be subjektyvios savijautos, mokinių gerovę apibūdina ir objektyvūs rodikliai, pavyzdžiui, šeimos ekonominė padėtis ar fizinės sveikatos būklė. Savijauta gali būti matuojama tiek mokinio bendru savo gyvenimo vertinimu, tiek atskirų gyvenimo sričių – savęs, mokyklos ar šeimos aplinkos – vertinimu.

Šio skyriaus tikslas – kuo išsamiau apžvelgti Vilniaus miesto savivaldybės mokinių savijautos būklę ir pagrindinius su ja susijusius veiksnius.

Vilniaus miesto savivaldybės mokinių laimingumas

Higienos institutas kas ketverius metus atlieka mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimą, kuriuo matuojamas 5, 7 ir 9 klasių mokinių laimingumas. Kaip ir prieš ketverius metus, 2024 m. apie du trečdaliai Vilniaus miesto mokyklinio amžiaus vaikų jautėsi labai laimingi arba pakankamai laimingi. Vertinant aštuonerių metų duomenų tendenciją, matyti, kad situacija stabilizavosi po reikšmingo mokinių savijautos pablogėjimo 2020 m. Nors tais metais didesnė Lietuvos mokinių dalis jautėsi laimingesni, palyginti su sostinės bendraamžiais, 2024 m. šalies vidurkis susilygino su Vilniaus mokinių vidurkiu ir taip pat siekė apie du trečdalius visų mokinių.

Vilniaus mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi pakankamai arba labai laimingi, dalis

1 pav. Vilniaus mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo rodiklis (proc.).
Duomenų šaltinis: Higienos institutas. Parengė: „Edu Vilnius“.

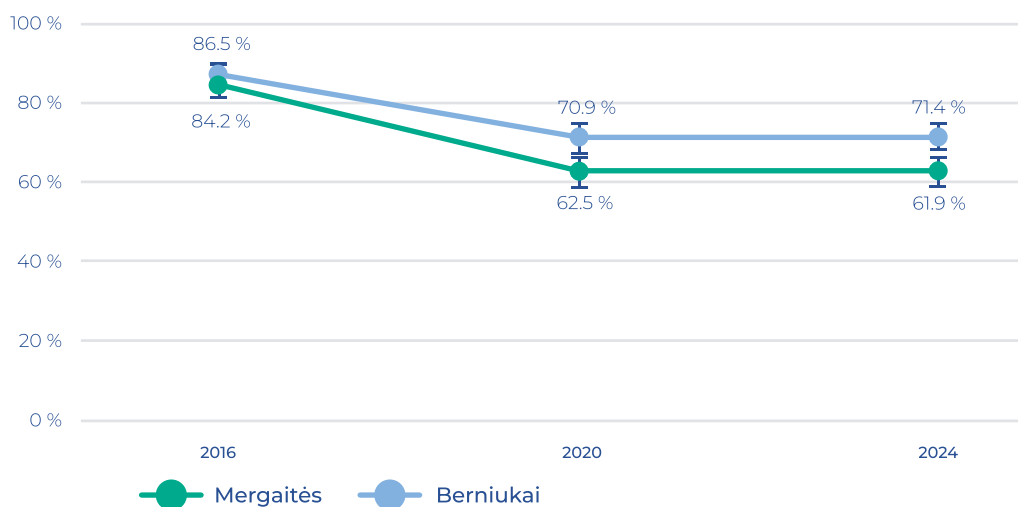
¹ OECD. PISA 2018 Assessment and Analytical Framework. Paris: OECD Publishing, 2019. Prieiga per internetą <https://doi.org/10.1787/b25efab8-en> [žiūrėta 2025-08-07].

Vertinant situaciją sostinėje, palyginti su 2020 m., sumažėjo laimingų 5 klasės mokinių dalis, nežymiai padidėjo laimingų 7 klasės mokinių dalis, o 9 klasės mokinių laimingumo rodiklis liko nepakitęs. Didžiausia laimingų mokinių dalis išlieka tarp 5 klasės mokinių (apie 72 proc.), mažiausia – tarp 9 klasės mokinių (apie 62 proc.). 7 klasės mokinių, kurie nurodė esantys laimingi, dalis sudarė 66 proc.

Taip pat išliko ryškūs skirtumai tarp berniukų ir mergaičių laimingumo. Nors 2016 m. berniukų ir mergaičių laimingumo lygis buvo panašus, pandemijos metu užfiksuotas mokinių savijautos pablogėjimas labiau paveikė mergaites. Jų laimingumo rodiklis 2024 m. siekė apie 62 proc., o berniukų – apie 71 proc. Ši tendencija matoma ir šalies mastu – 2024 m. mokyklinio amžiaus mergaitės buvo vidutiniškai beveik 12 proc. punktų mažiau laimingos nei berniukai.²

2 Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema. Higienos institutas. Prieiga per internetą <https://sveikstat.hi.lt> [žiūrėta 2025-08-07].

Mokinių, kurie jaučiasi pakankamai laimingi ar labai laimingi, dalis pagal lytį

2 pav. Vilniaus mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo rodiklis (proc.) pagal lytį.
Duomenų šaltinis: Higienos institutas. Parengė: „Edu Vilnius“.

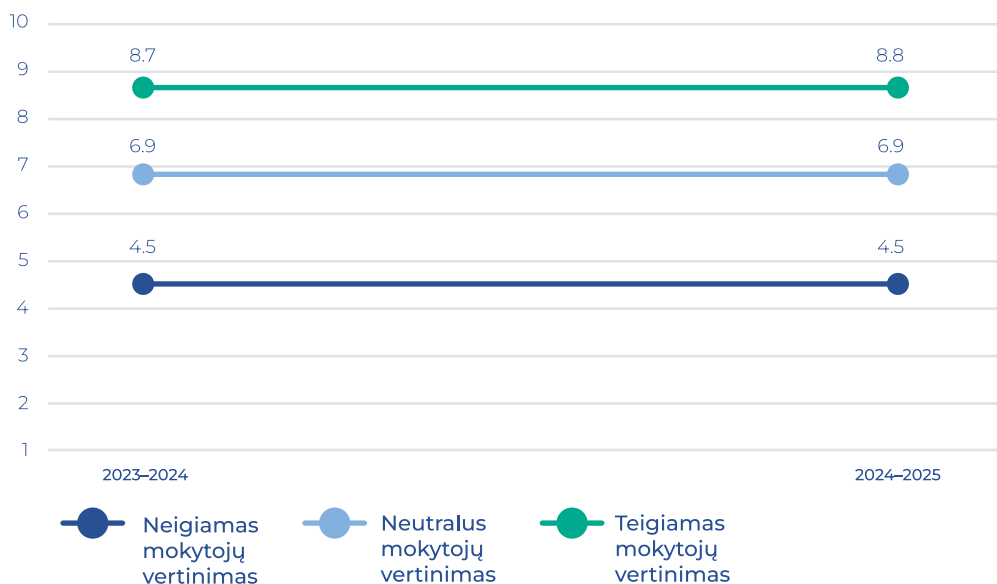
Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių savijauta mokykloje

Remiantis Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenimis, 2024–2025 m. m. mokinių savijauta mokyklose³ buvo nepatenkinama – vidutinis vertinimas siekė 6,7 balo iš 10, t. y. tiek pat, kiek ir praėjusiais mokslo me-

3 Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių savijautos mokykloje indeksas parodo, ar mokiniai mokykloje jaučiasi saugūs, ar jiems patinka būti mokykloje ir ar mokiniai draugiški.

tais. Labiausiai prastą savijautą lėmė nenoras būti mokykloje – beveik kas antras Vilniaus m. sav. mokyklų mokinys teigė, kad nemėgsta būti mokykloje. Du iš penkių mokinių nurodė, kad kiti mokiniai nėra draugiški. Dažnai minimas ir nesaugumo jausmas – kas ketvirtas Vilniaus m. sav. mokyklų mokinys mokykloje jautėsi nesaugus.

Mokinių savijauta mokykloje pagal požiūrį į mokytojus

3 pav. Mokinių savijauta mokykloje pagal požiūrį į mokytojus. Požiūris į mokytojus įvertintas 10 balų Likerto skalėje, suskirstant vertes į tris kategorijas: neigiamas vertinimas (1–6), neutralus vertinimas (7–8), teigiamas vertinimas (9–10). Pasikliautiniai intervalai neviršija 0,06, todėl grafike nepavaizduoti. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2025 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Veiksniai, paaiškinantys mokinių savijautą mokykloje

Atlikus Vilniaus švietimo stebėsenos duomenų analizę⁴, paaiškėjo svarbiausi veiksniai, paaiškinantys mokinių savijautą mokykloje.

♦ **Požiūris į mokytojus.**⁵ Tai svarbiausias veiksnys, darantis įtaką mokinių savijautai mokykloje. Mokiniai, kurie pasitiki ir gerbia mokytojus, teigiamai vertina jų kompetenciją ir elgesį, mokykloje jaučiasi geriau nei tie, kurių požiūris į mokytojus yra neigiamas. Apie mokinio ir mokytojo tarpusavio santykių svarbą mokinių savijautai liudija ir tarp-

4 Buvo atlikta linijinė regresija, kurios priklausomasis kintamasis – mokinių savijautos mokykloje indeksas. Nepriklausomieji kintamieji – demografiniai mokinių ir mokymosi įs-taigų požymiai bei įvairūs mokyklos veiklos aspektų vertinimai (pvz., požiūris į mokytojus).

tautinis PISA 2015 tyrimas, parodęs, kad mokiniai, nesutariantys su mokytojais, dažniau jaučiasi atstumti ar nepritaipę mokykloje, o savo mokytojais pasitikintys mokiniai rečiau patiria nerimą dėl mokymosi.⁵

Vertinant situaciją Lietuvoje, deja, yra pagrindo nerimauti. 2022 m. paauglių gyvensenos ir sveikatos stebėsenos tyrimo duomenimis, tik mažiau nei pusė vienuolikmečių ir mažiau nei trečdalis trylikamečių ir penkiolikmečių jaučia stiprų mokytojų emocinį palaikymą.⁷ Panaši situacija stebima ir Vilniuje: tik apie du penktadaliai 10 klasės mokinių mano, kad rūpi mokytojams, o vos trečdalis teigia sulaukiantys pagalbos, kai susiduria su sunkumais.⁸ Tai rodo silpną mokinių ir mokytojų ryšį, kuris glaudžiai susijęs su mokymosi pasiekimais, patyčiomis ir bendra mokinių savijauta mokykloje.

♦ **Mokyklos aplinka.** Antras pagal svarbą veiksnys, turintis įtakos mokinių savijautai mokykloje. Mokiniai, kurie teigiamai vertina mokyklos vidaus ir išorės aplinką bei atskirus jos aspektus (pvz., temperatūrą, oro kokybę, galimybę saugiai pasidėti daiktus ir patogiai pavalgyti valgykloje), mokykloje jaučiasi geriau nei mokiniai, kurie mokyklos aplinką vertina neigiamai.

Teigiamą šių aspektų poveikį patvirtina ir tarptautiniai tyrimai, atlikti kitose šalyse.⁹

♦ **Mokymosi klimatas.** Trečias pagal svarbą mokinių savijautai veiksnys, parodantis patyčių, konfliktų ir konkurencijos lygį. Mokiniai, teigiamai vertinantys mokymosi klimatą, yra labiau linkę gerai jaustis mokykloje.

2024–2025 m. m. mokiniai mokymosi klimatą vertino taip pat kaip ir praėjusiais mokslo metais – vidutiniškai 6.8 balo. Ypač išsiskiria mokinių nuogąstavimas, kad kiti mokiniai klasėje trukdo mokytis – tam pritarė beveik kas antras mokinytis. Kiek mažiau nei pusė mokinių nurodė, kad juos vargina konfliktai ar įtempti santykiai su kitais mokiniais bei tarpusavio konkurencija. Be to, kas ketvirtas mokinytis nurodė, kad mokykloje dažnai patiria patyčias.

5 Požiūrio į mokytojų indeksas parodo, kaip mokiniai vertina santykius su mokytojais, jų asmenines savybes ir kompetencijas.

6 OECD. *Students' well-being* [interaktyvus]. OECD Education GPS. Prieiga per internetą <https://gps-education.oecd.org/review-educationpolicies/#!-node=50396&filter=all> [žiūrėta 2025–08–07].

7 Paauglių gyvensenos ir sveikatos stebėsenos tyrimas, 2023. Prieiga per internetą <https://data-browser.hbsc.org> [žiūrėta 2025–08–07].

8 „Planet Youth“ 2024 m. Vilniaus miesto duomenys ir rezultatai. Vilniaus miesto savivaldybė. Prieiga per internetą <https://vilnius-sveikiau.lt/lt/planet-youth-2024-m-vilniaus-miesto-duomenys-ir-rezultatai/> [žiūrėta 2025–08–07].

9 Hawkins, G.T., Chung, C.S., Hertz, M.F., Antolin, N. The school environment and physical and social-emotional well-being: implications for students and school employees. *Journal of School Health*, 2023, t. 93, nr. 9, p. 799–812.

Požiūris į mokymąsi

Požiūrio į mokymąsi svarba yra plačiai pagrįsta tyrimais. Pavyzdžiui, pasitikėjimas savo jėgomis mokantis glaudžiai siejasi su mokinių pasitenkinimu gyvenimu.¹⁰ Be to, puikiai besimokantys vaikai ir paaugliai rečiau jaučia nerimą, depresiją, rečiau turi elgesio problemų, labiau pasitiki savimi, pasižymi aukštesniu emociniu intelektu ir empatija.¹¹ Yra nustatyta, kad geresnė mokinių savijauta gali teigiamai paveikti mokinių motyvaciją ir mokymosi pasiekimus.¹² Remiantis 2024–2025 m. m. Vilniaus m. sav. mokyklų stebėsenos duomenimis, mokiniai savo požiūrį į mokymąsi vidutiniškai įvertino 7,4 balo. Daugiau nei keturi penktadaliai mokinių teigė besijaučiantys atsakingi už savo mokymąsi, tačiau tik du trečdaliai nurodė, kad mokydamiesi pasitiki savo jėgomis, mokosi nuosekliai ir sistemingai. Pastebimas atotrūkis tarp dešimtos klasės vaikų ir merginų požiūrio į mokymosi svarbą. 54 proc. 10 klasės merginų draugų mano, kad mokykloje reikia stengtis kaip galima labiau, o tarp vaikų šiam teiginiui pritaria tik 39 proc. jų draugų.¹³

Patyčios: žala, tendencijos ir rizikos veiksniai

Vienas iš veiksnių, darantis didžiausią neigiamą poveikį mokinių savijautai, yra patyčios. Mokiniai, kurie patiria patyčias ar patys tyčiojasi, yra nelaimingesni, dažniau skundžiasi psichosomatiniais sutrikimais, patiria nerimą, depresiją, sunkiau užmegza santykius, jie dažniau jaučiasi vieniši. Patyčios taip pat siejamos su dirglumu, koncentracijos stoka, pamokų praleidinėjimu, psichoaktyvių medžiagų vartojimu. Ilgainiui tyčiojimasis gali būti susijęs su padidėjusia nusikalstamumo rizika.¹⁴

Patyčios daro įtaką ir mokymosi pasiekimams. 2021 m. tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas (angl. PIRLS) atskleidė, kad Lietuvos ketvirtų klasių mokiniai, dažnai patiriantys patyčias, pasižymi prastesniais skaitymo gebėjimais.¹⁵

Vertinant pastarųjų aštuonerių metų tendencijas, deja, tenka konstatuoti, kad tiek Vilniaus, tiek kitose Lietuvos mokyklose patyčios išlieka aktuali problema. 2024 m. duomenimis, beveik pusė mokinių paty-

10 Steponavičius, M., Gress-Wright, C, Linzarini, A. Social and emotional skills: Latest evidence on teachability and impact on life outcomes. *OECD Education Working Papers*, Nr. 304. Paris: OECD Publishing, 2023.

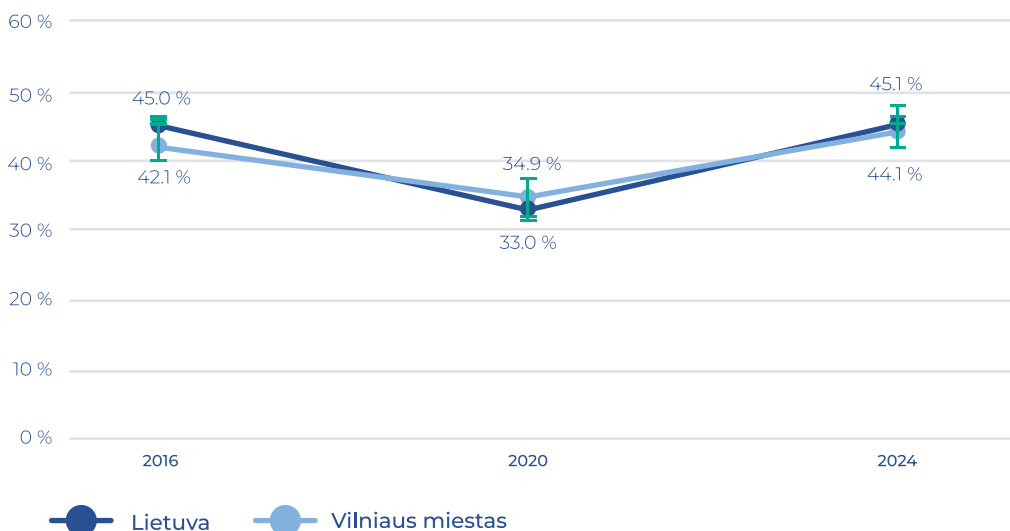
11 Wilcox, G. Concerned about student mental health? How wellness is related to academic achievement. *The Conversation*, 2024. Prieiga per internetą <https://theconversation.com/concerned-about-student-mental-health-how-wellness-is-related-to-academic-achievement-220360> [žiūrėta 2025–08–07].

12 Lindorff, A. *The impact of promoting student wellbeing on student academic and non-academic outcomes: An analysis of the evidence*. Oxford: Oxford University Press – Oxford Impact, 2020. Prieiga per internetą <https://ora.ox.ac.uk/objects/uuid:2b562315-8876-4c1f-a173-76a7605ecfed> [žiūrėta 2025–08–07].

13 „Planet Youth“ 2024 m. Vilniaus miesto duomenys ir rezultatai. Vilniaus miesto savivaldybė. Prieiga per internetą <https://vilnius-sveikiau.lt/lt/planet-youth-2024-m-vilniaus-miesto-duomenys-ir-rezultatai/> [žiūrėta 2025–08–07].

rė patyčias bent kartą per pastaruosius du mėnesius. Nors 2020 m. buvo užfiksuotas trumpalaikis patyčių masto sumažėjimas, praėjusiais metais mokinių, patiriančių patyčias, dalis prilygo 2016 metų rodikliui. 2024 m. besityčiojančių mokinių dalis (apie 37 proc.) viršijo 2016 m. rodiklį (apie 33 proc.).¹⁶

Mokyklinio amžiaus vaikų, iš kurių tyčiojosi kiti mokiniai per paskutinius 2 mėnesius, dalis

4 pav. Vilniaus mokyklinio amžiaus vaikų patiriamų patyčių lygis (proc.). Duomenų šaltinis: Higienos institutas. Parengė: „Edu Vilnius“.

Pastaraisiais metais stebima dar viena nerimą kelianti tendencija – augantis internetinių patyčių mastas. Nors tik apie 9 proc. mokyklinio amžiaus vaikų Vilniuje buvo patyrę tokias patyčias, praėjusiais metais tokių mokinių dalis padidėjo ir viršijo 12 proc.¹⁷ Vertinant Lietuvos mokinių patiriamų patyčių lygį tarptautiniame kontekste, tenka pripažinti situacijos rimtumą: 2022 m. patyčių paplitimas šalyje buvo daugiau nei du kartus didesnis už HBSC tyrime dalyvavusių valstybių vidurkį.¹⁸

Patyčios Vilniaus m. sav. mokyklose ir pagrindiniai rizikos veiksniai¹⁹

Vilniaus m. sav. mokyklose mokinių patyčios yra siejamos su keliais pagrindiniais rizikos veiksniais.

14 Menesini, E., Salmivalli, C. (2017). Bullying in schools: the state of knowledge and effective interventions. *Psychology, health & medicine*, 2017, vol. 22, suppl. 1, p. 240–253.

15 Reynolds, K.A., Kormakhidze, M., Fishbein, B. von Davier, M. *Aspects of Student Well-Being and Reading Achievement in PIRLS 2021*. PIRLS Insights Series. Amsterdam: International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA), 2024.

16 *Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema*. Higienos institutas. Prieiga per internetą <https://sveikstat.hi.lt> [žiūrėta 2025–08–07].

17 Ibid.

18 Paauglių gyvenimo ir sveikatos stebėsenos tyrimas [interaktyvus]. 2023. Prieiga per internetą <https://data-browser.hbsc.org> [žiūrėta 2025–08–07].

19 Remiantis Vilniaus švietimo stebėsenos duomenų analize.

♦ **Mokymosi klimatas.** Mokiniai, kuriuos vargina tarpusavio konfliktai, konkurencija, kitų mokinių trukdymas mokytis, dažniau patiria patyčias. Mokymosi klimato svarbą patvirtina ir tarptautinis PISA 2015 m. tyrimas, atskleidęs, kad Lietuvos mokyklose, kuriose vyrauja aukštesnis drausmės lygis, patyčių mastas yra mažesnis.²⁰

♦ **Socialinis ir ekonominis statusas.** Mokiniai, besimokantys mokyklose, kuriose yra daug žemo socialinio ir ekonominio statuso (SES) mokinių²¹, dažniau patiria patyčias. Šią tendenciją atskleidė ir tarptautinis PISA 2018 tyrimas: Lietuvoje, žemo socialinio ir ekonominio statuso (SES) mokiniai dažniau patiria patyčias nei aukšto SES bendraamžiai.²² Šis atotrūkis – vienas didžiausių tarp EBPO šalių.

♦ **Lytis.** Vilniuje berniukai dažniau nei mergaitės nurodo patiriančius patyčias. Šis atotrūkis siejamas su tuo, kad berniukai dažniau nei mergaitės patiria fizines ir verbalines patyčias, kurios lengviau atpažįstamos. Mergaitėms labiau būdingos netiesioginės patyčios (pvz., atstūmimas, ignoravimas, paskalų skleidimas), kurios yra sunkiau atpažįstamos²³ ir gali neatsispindėti mokinių apklausose.

Planuojant patyčių prevencijos priemones, būtina atsižvelgti į lyčių skirtumus, nes tam tikros strategijos gali būti veiksmingesnės berniukams, o kitos – mergaitėms.²⁴

♦ **Amžius.** 5–8 klasėse besimokantys mokiniai (11–14 metų amžiaus) dažniau patiria patyčias nei vyresni, gimnazijų mokiniai. Šią tendenciją patvirtina ir 2024 m. Higienos instituto atliktas mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimas: Vilniuje patyčių mastas tarp 5–7 klasių mokinių buvo didesnis nei tarp 9 klasės mokinių.²⁵

Santykiai su tėvais

Tėvų emocinė parama yra labai svarbi vaikų ir paauglių savijautai, ypač paauglystėje, kai išauga streso lygis ir dažniau patiriamas savivertės sumažėjimas.²⁶ Tėvai gali padėti paaugliams efektyviau įveikti stresą, užmegzti socialinius ryšius ir ugdyti savarankiškumą. Svarbu ne tik tai, kokią paramą tėvai suteikia, bet ir kaip ją suvokia pats paauglys, nes tos pačios auklėjimo praktikos skirtingose šeimose gali būti

20 OECD. *PISA 2015 Results (Volume III): Students' Well-Being*, Paris: OECD Publishing, 2017. Prieiga per internetą <https://doi.org/10.1787/9789264273856-en> [žiūrėta 2025-08-07].

21 Mokyklos, kuriose bent 5 proc. mokinių gauna nemokamą maitinimą.

22 OECD. *Starting unequal: How's life for disadvantaged children? OECD Policy Insights on Well-being, Inclusion and Equal Opportunity, No. 4*. Paris: OECD Publishing, 2022. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/91fcd679-en> [žiūrėta 2025-08-07].

23 Smith, P. K., López-Castro, L., Robinson, S., Görzig, A. Consistency of gender differences in bullying in cross-cultural surveys. *Aggression and Violent Behavior*, 2018. ISSN 1359-1789 (Ruošiami spausdinti.)

24 Ibid.

25 Paauglių gyvenimo ir sveikatos stebėsenos tyrimas [interaktyvus]. 2023. Prieiga per internetą <https://data-browser.hbsc.org> [žiūrėta 2025-08-07].

26 Berger, L.M., Panico, L., Sheridan, Thévenon, O. Parental emotional support and adolescent well-being: A cross-national examination of socio-economic and gender gaps based on PISA 2018 surveys. *OECD Papers on Well-being and Inequalities*, Nr. 20. Paris: OECD Publishing, 2024. Prieiga per internetą <https://doi.org/10.1787/2b7a2ac6-en> [žiūrėta 2025-08-07].

interpretuojamos nevienodai, priklausomai nuo emocinio klimato, ir dėl to turėti skirtingą poveikį paauglių savijautai.²⁷

Remiantis PISA 2018 m. tyrimo analize, Lietuvos penkiolikmečių jaučiamos tėvų emocinės paramos lygis²⁸ yra nežymiai didesnis nei EBPO šalių vidurkis.²⁹ Vis dėlto Lietuvoje stebimas ryškus skirtumas tarp lyčių – vaikinai jaučia sulaukiantys kur kas mažiau tėvų emocinės paramos nei merginos. Kadangi tyrimai rodo, kad emocinė parama turi stipresnį poveikį vaikinų kognityviniams gebėjimams, galima teigti, kad šis atotrūkis tarp lyčių gali būti viena iš priežasčių, lemiančių prastesnius vaikinų matematikos ir skaitymo pasiekimus. Be to, svarbu pažymėti, kad Lietuvoje, kaip ir kitose EBPO šalyse, neturtingiausių tėvų patiriami ekonominiai sunkumai ir su tuo susijęs stresas apsunkina galimybes suteikti savo vaikams emocinę ir materialinę pagalbą.³⁰ Šis veiksnys lemia mokymosi pasiekimų atotrūkį tarp turtingiausių ir neturtingiausių mokinių. Tėvų vaidmuo labai svarbus ir patyčių prevencijoje. Tyrimai rodo, kad mokiniai, kurie dažniau sulaukia emocinės tėvų paramos, rečiau patiria patyčias.³¹

27 Tėvų emocinės paramos indeksas sudarytas iš atsakymų į šiuos klausimus: „Tėvai skatina mano mokymosi pastangas ir pasiekimus“, „Tėvai mane palaiko, kai susiduriu su sunkumais mokykloje, „Tėvai skatina mane pasitikėti savimi“.

28 Ibid.

29 Ibid.

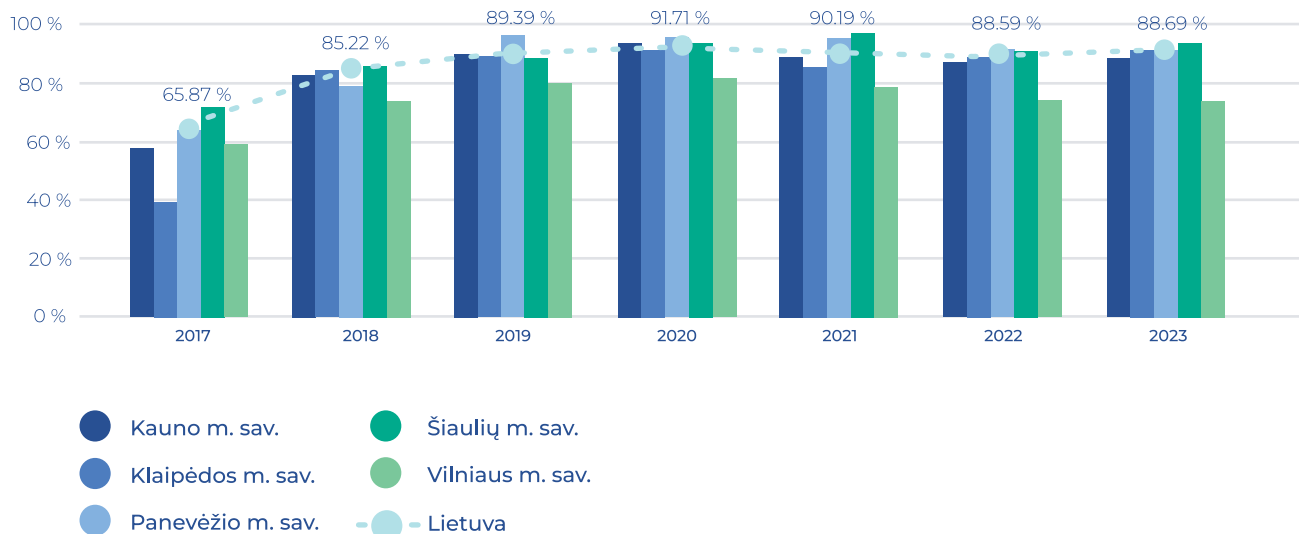
30 Ibid.

31 OECD. *PISA 2015 Results (Volume III): Students' Well-Being*, Paris: OECD Publishing, 2017. Prieiga per internetą <https://doi.org/10.1787/9789264273856-en> [žiūrėta 2025-08-07].

3.1.2. Prevencinių programų įgyvendinimas

Prevencinių programų įgyvendinimas yra viena iš svarbiausių priemonių, padedančių kurti teigiamą emocinį klimatą mokyklose, mažinti patyčių lygį, ugdyti mokinių socialines, emocines kompetencijas. Pagal Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) 2017–2023 m. duomenis, Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklos išsiskiria tuo, kad jose smurto ir patyčių prevencinės programos yra įgyvendinamos mažiausiu mastu, lyginant su kitais didžiais Lietuvos miestais. Nuo 2018 m. iki 2023 m. Vilniuje tokių mokyklų dalis siekė 73,89–81,25 proc., tačiau šis rodiklis buvo žemesnis ir už kitų didžiųjų miestų, ir už visos Lietuvos rodiklį. Tai rodo, kad Vilniuje smurto ir patyčių programų įgyvendinimas yra nepakankamos apimties.

Didžiųjų miestų bendrojo ugdymo mokyklų, įgyvendinančių smurto ir patyčių prevencines programas, dalis (proc.)

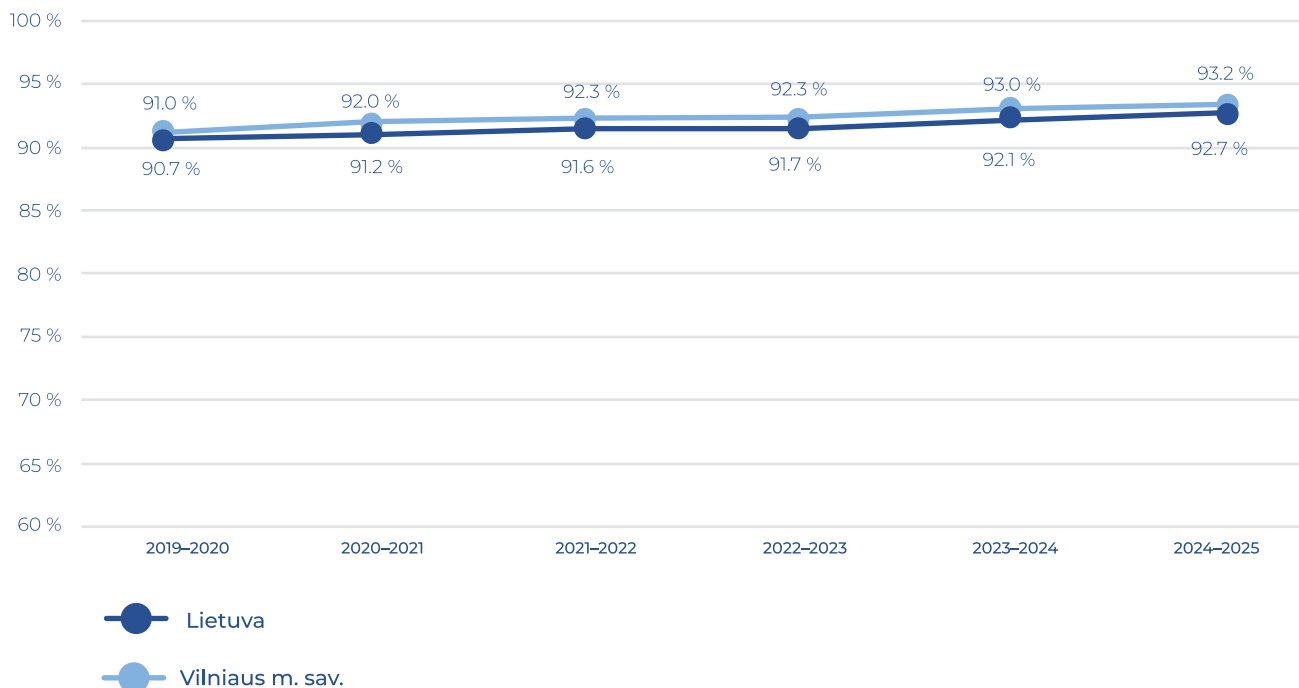

5 pav. Didžiųjų miestų bendrojo ugdymo mokyklų, įgyvendinančių smurto ir patyčių prevencines programas, dalis (proc.). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

3.1.3. Pagalbos mokiniui specialistai ir mokyklų aplinkos pritaikymas mokiniams su specialiaisiais ugdymosi poreikiais

Vilniuje stebima nuosekliai auganti specialiųjų ugdymo poreikių (SUP) turinčių mokinių įtrauktis. 2024–2025 m. m. SUP mokinių, ugdymų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalis sudarė 93,2 proc. ir nežymiai viršijo šalies vidurkį (92,7 proc.).

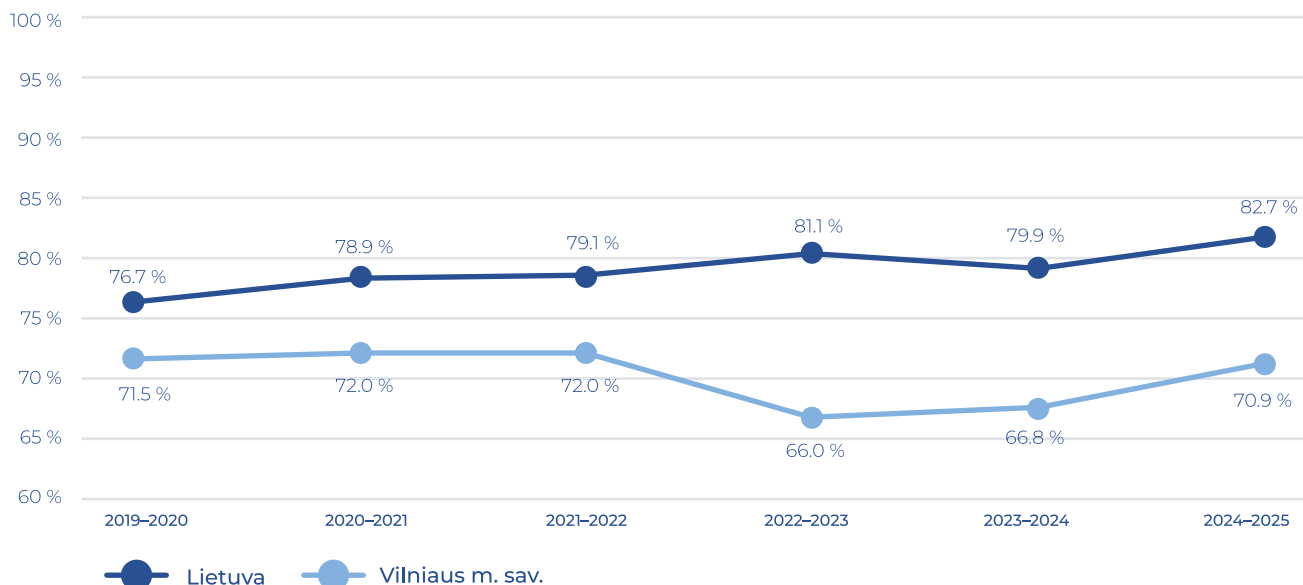
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalis (proc.)

6 pav. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP), ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalis. Rodiklio formulė: (bendrosios paskirties mokyklose besimokančių SUP mokinių skaičius / SUP mokinių skaičius)*100. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Lyginant su praėjusiais metais, 2024–2025 m. m. švietimo pagalbą gavusių mokinių dalis išaugo iki 70,9 proc ir pasiekė 2019–2021 m.m. lygį. Tai rodo Vilniaus mokyklų pasirengimo suteikti švietimo pagalbą visiems mokiniams stiprėjimą. Vis dėlto švietimo pagalbos prieinamumas Vilniuje vis dar atsilieka nuo šalies vidurkio – Lietuvoje švietimo pagalbos sulaukė apie 83 proc. mokinių.

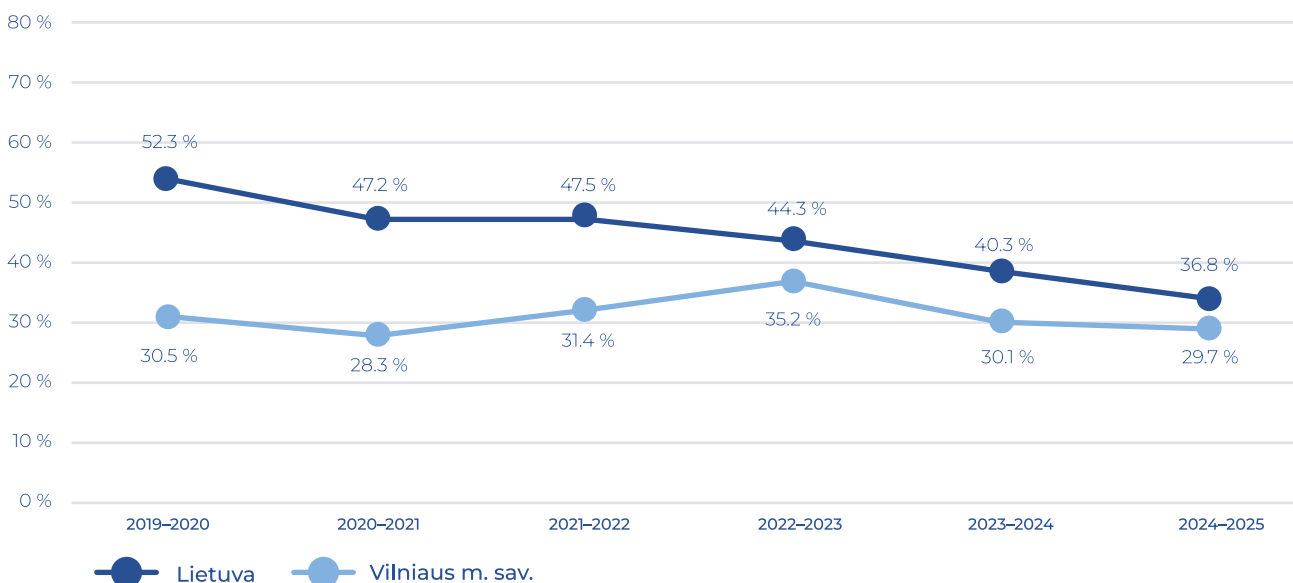
Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis, kuriems tokia pagalba nustatyta

7 pav. Švietimo pagalbą gaunančių mokinių, kuriems tokia pagalba nustatyta, dalis (proc.). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Nagrinėjant švietimo pagalbos specialistų situaciją pagal ŠVIS skelbiamus duomenis, matyti, kad 2024–2025 m. m. visoje šalyje mokyklų, neturinčių psichologo, dalis sumažėjo nuo 44,3 proc. iki 40,3 proc., o Vilniuje – nuo 35,2 proc. iki 30,1 proc. Lyginant pastarųjų šešerių metų tendencijas sostinėje ir šalyje, matyti, kad Vilniaus situacija išliko palankesnė nei šalyje, tačiau pažanga buvo minimali.

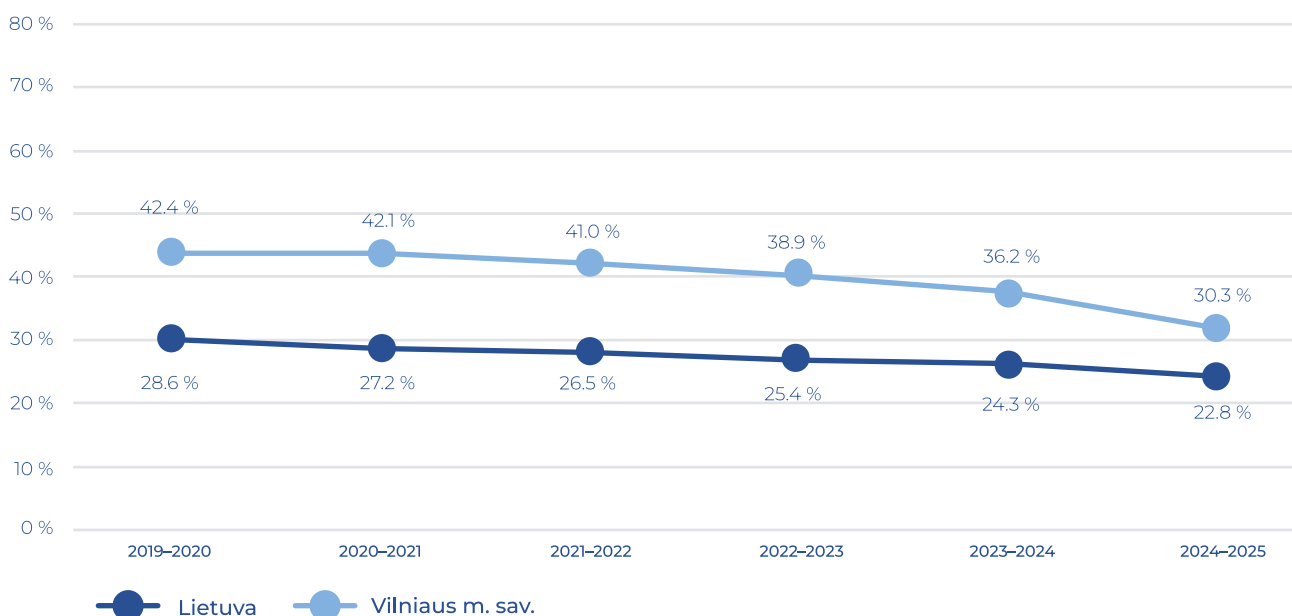
Mokyklų, neturinčių psichologo, dalis (proc.)

8 pav. Mokyklų, neturinčių psichologo, dalis (proc.). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Be psichologų, Vilniaus mokykloms taip pat trūksta specialiųjų pedagogų ir logopedų. 2024–2025 m. m. 36,2 proc. sostinės mokyklų neturėjo šių specialistų. Nors nuo 2019–2020 m. m. jų trūkumo rodiklis sumažėjo, tačiau visu šuo laikotarpiu jis buvo aukštesnis nei šalies vidurkis.

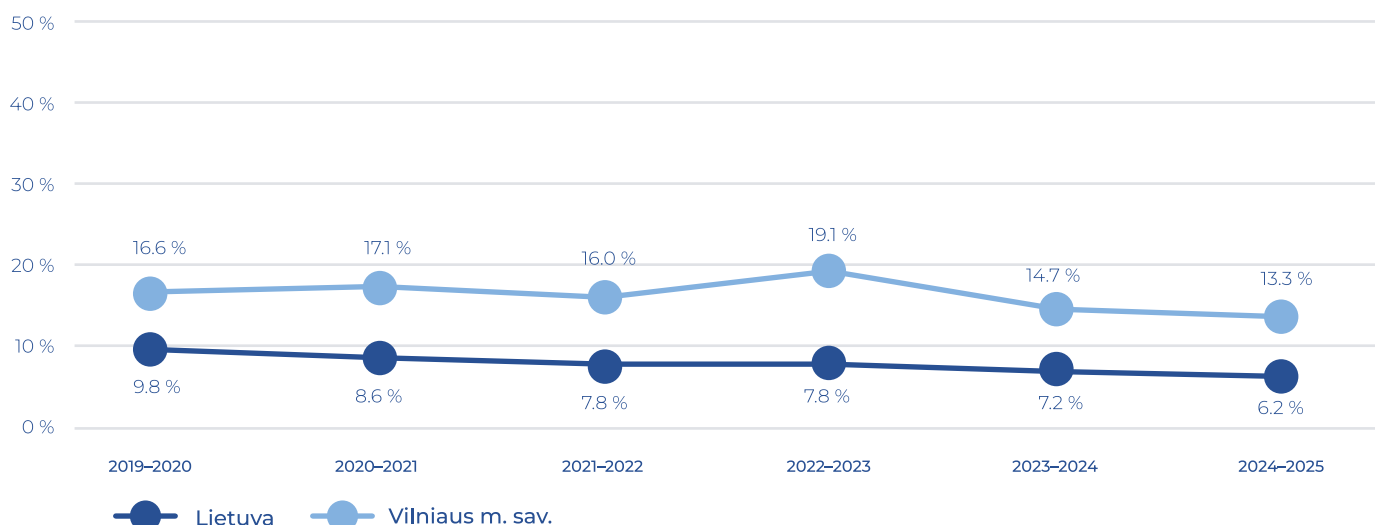
Mokyklų, neturinčių specialiojo pedagogo (logopedo), dalis (proc.)

9 pav. Mokyklų, neturinčių specialiojo pedagogo (logopedo), dalis (proc.).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklos (be specialiųjų mokyklų) labiau nei šalies mokyklos susiduria su švietimo pagalbos specialistų trūkumu. 2024–2025 m. m. beveik 15 proc. sostinės mokyklų (be specialiųjų mokyklų) neturėjo nė vieno švietimo pagalbos specialisto, o šalies mastu tokių mokyklų dalis buvo dvigubai mažesnė. Vis dėlto, lyginant su praėjusiais mokslo metais, tokių mokyklų dalis buvo 4,3 proc. punkto mažesnė. Pažymėtina, kad nors šalyje ir Vilniuje mokyklų, neturinčių švietimo pagalbos specialistų, dalis nuosaikiai mažėjo, atotrūkis tarp tokių sostinės ir šalies mokyklų išliko visu laikotarpiu nuo 2019 m. iki 2025 m.

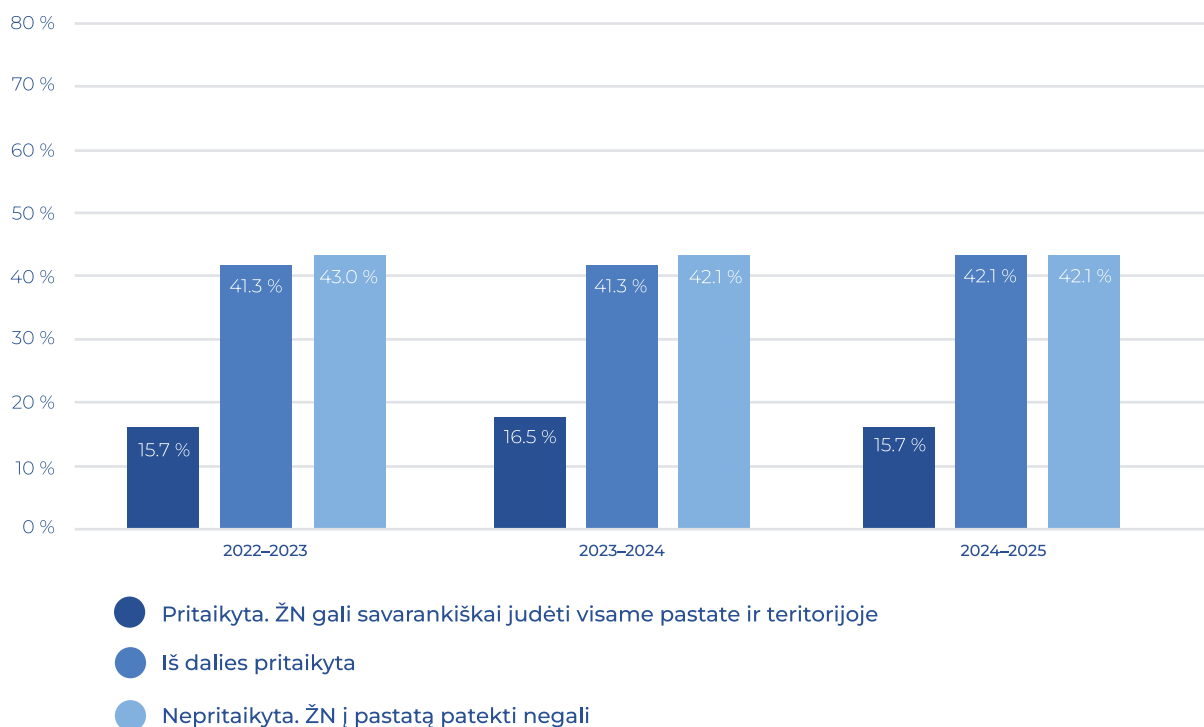
Mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis (be specialiųjų mokyklų) (proc.)

10 pav. Mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis (be specialiųjų mokyklų) (proc.).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus mokyklų fizinė aplinka vis dar nėra pakankamai pritaikyta žmonėms, judantiems neįgaliojo vežimėliais. Pažymėtina, kad situacija per pastaruosius trejus mokslo metus nepasikeitė. Remiantis mokyklų įsivertinimo duomenimis, daugiau nei du penktadaliai sostinės mokyklos įstaigų nurodė, kad asmenys, judantys neįgaliojo vežimėliu, neturi galimybės patekti į pastatą. Tiek pat įstaigų yra iš dalies pritaikytos judėjimui neįgaliojo vežimėliu – jose žmonės su negalia gali judėti tik su asistento pagalba, pastate esama nepritaikytų infrastruktūros elementų arba asmenys su negalia gali naudotis tik pirmame aukšte esančiomis patalpomis. Tik 16 proc. Vilniaus ugdymo įstaigų yra pritaikytos, kad žmonės su negalia galėtų savarankiškai judėti visame pastate ir teritorijoje.

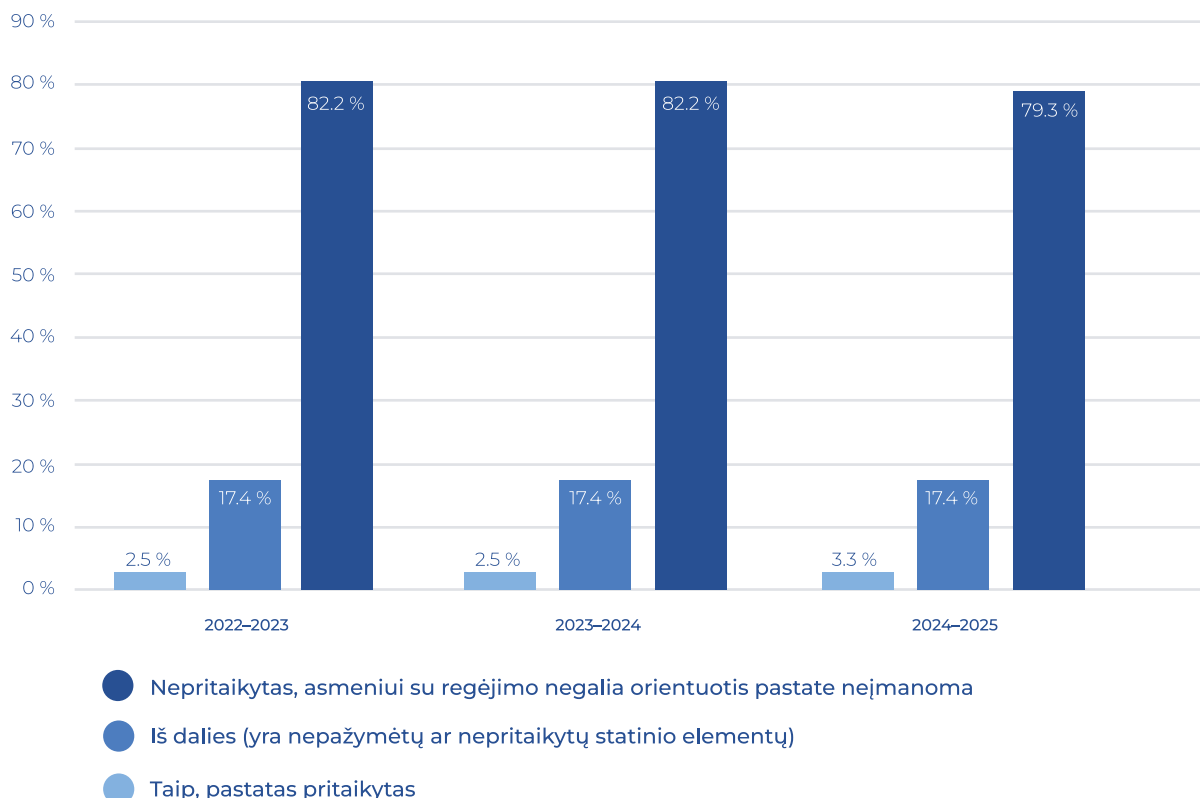
Ugdymo įstaigų, kurios yra pritaikytos žmogui su negalia (ŽN), dalis (proc.)

T1 pav. Ugdymo įstaigų pritaikymas žmogui su negalia, judančiam neįgaliojo vežimėliu (Vilniaus m. sav. ugdymo įstaigų 2022–2024 m. m. įsivertinimas). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Mokyklų infrastruktūros pritaikymas asmenims su regėjimo negalia išlieka itin ribotas – didžiojoje dalyje ugdymo įstaigų orientuotis regėjimo negalią turintiems asmenims yra neįmanoma. Pažymėtina, kad situacija per pastaruosius trejus mokslo metus nepasikeitė. Tik 3 proc. sostinės ugdymo įstaigų nurodė, kad jų pastatai yra pritaikyti žmonėms su regėjimo negalia – t. y. įrengtos aklujų vedimo sistemos, pažymėtos durys, laiptų pakopos, įspėjamieji paviršiai bei kiti būtini statinio elementai. Dar 17 proc. sostinės ugdymo įstaigų pastatai yra iš dalies pritaikyti – juose trūksta vieno ar kelių svarbių orientacinių elementų arba dalis infrastruktūros lieka nepritaikyta.

Ugdymo įstaigų, kurios yra pritaikytos žmonėms su regėjimo negalia, dalis (proc.)

12 pav. Ugdymo įstaigų pritaikymas žmonėms su regėjimo negalia (Vilniaus m. sav. ugdymo įstaigų 2022–2024 m. m. įsivertinimas). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

3.2. REKOMENDACIJOS

Norint pagerinti mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą bei mokyklų emocinę aplinką rekomenduojama:

1. Skatinti visas mokyklas įgyvendinti įrodymais pagrįstas patyčių prevencines programas (pvz., Olweus programa). Inicijuoti dialogą su mokyklomis apie patyčių prevencijos iššūkius ir užtikrinti joms reikalingą pagalbą.

2. Stiprinti tarpusavio pagalbą ir gerosios patirties sklaidą tarp mokyklų patyčių prevencijos ir emocinės aplinkos gerinimo klausimais.

3. Skirti ypatingą dėmesį mokykloms, kuriose mokosi daugiau mokinių iš socialiai ir ekonomiškai nepalankios aplinkos, siekiant mažinti atskirties riziką ir užtikrinti visapusišką emocinį saugumą.

Siekiant specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) turinčių vaikų didesnės įtraukties, rekomenduojama:

1. Tęsti tikslinį finansavimą pagalbos mokiniui specialistų rengimui (studijoms) bei inicijuoti priemones, padedančias pritraukti į ugdymo įstaigas esamus specialistus.

2. Plėtoti ir įgyvendinti pagalbos priemones mokykloms, kurios šiuo metu neturi švietimo pagalbos specialistų.

3. Organizuoti mokytojų ir jų padėjėjų kvalifikacijos tobulinimo programas, orientuotas į darbą su skirtingų ugdymosi poreikių mokiniais; skatinti jų dalyvavimą tiksliniuose projektuose.

4. Skirti papildomą finansavimą fizinės ugdymo įstaigų aplinkos pritaikymui mokiniams su negalia, užtikrinant jų savarankišką ir orų dalyvavimą ugdymo procese.

IV TIKSLAS: SKATINTI
SĄMONINGĄ SVEIKOS
GYVENSENOS
PASIRINKIMĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie **uždaviniai**:

1. Ugdyti vaiko sąmoningumą, skatinant rinktis sveiko gyvenimo būdą.
2. Kurti judrumą skatinančią aplinką ir organizuoti mokiniams patrauklias, ilgalaikius sveikos gyvensenos įpročius formuojančias aktyvaus laisvalaikio veiklas.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

	Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė	
Rodiklio pavadinimas	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
„Subjektyvaus sveikatos vertinimo rodiklis“, kuriuo matuojama mokyklinio amžiaus vaikų, savo sveikatą vertinančių kaip labai gerą ar gerą, dalis*	77,4**	77,4**	73,4 -	85	85
Mokinių fizinio aktyvumo įpročių rodiklis	34,3**	34,3**	41,4 -	45	45

*Pastaba. Tai subjektyvus rodiklis, parodantis mokinio nuomonę apie savo bendrą savijautą.

** Rodiklių reikšmės iš 2020 m. Vilniaus miesto mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimo, vykdomo kartą per 4 metus.

- ◆ Lyginant su 2020 m., subjektyvus mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos vertinimo rodiklis nežymiai sumažėjo ir buvo nepatenkinamas.
- ◆ 2024 m. mokinių fizinio aktyvumo įpročių rodiklis buvo nepakankamas, nors ir padaryta pažanga, palyginti su 2020 m. Galimybės šį rodiklį priartinti prie 2025–2026 m. siektinų reikšmių yra realios.

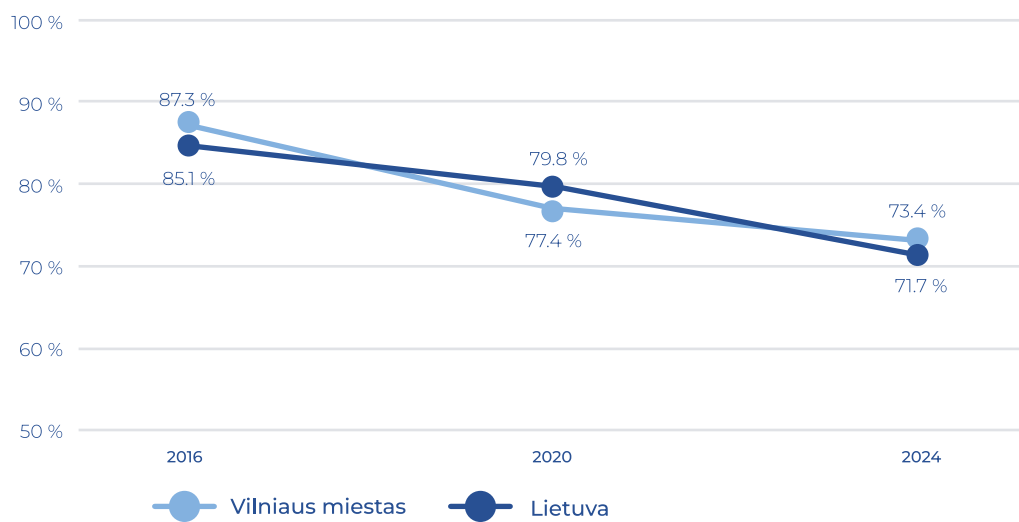
4.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

4.1.1. Mokinių sveikatos įsivertinimas

Mokinių sveikatos įsivertinimo rodiklis yra svarbus paauglių gerovės lygio atspindys. Remiantis Higienos instituto duomenimis, 2024 m.

apie trys ketvirtadaliai 5, 7 ir 9 klasių Vilniaus m. mokinių teigiamai vertino savo sveikatą. Šis rodiklis (73,4 proc.) beveik atitiko šalies vidurkį (71,7 proc.). Tačiau lyginant su 2020 m., teigiamai savo sveikatą vertinančių mokinių dalis sumažėjo tiek Vilniuje, tiek visoje Lietuvoje – atitinkamai 4,0 ir 8,1 proc. punkto.

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina puikiai arba gerai, dalis (proc.)

1 pav. Vilniaus m. 5, 7, 9 klasių mokinių, kurie savo sveikatą vertina puikiai arba gerai, dalis (proc.).

Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2016 m., 2020 m. ir 2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

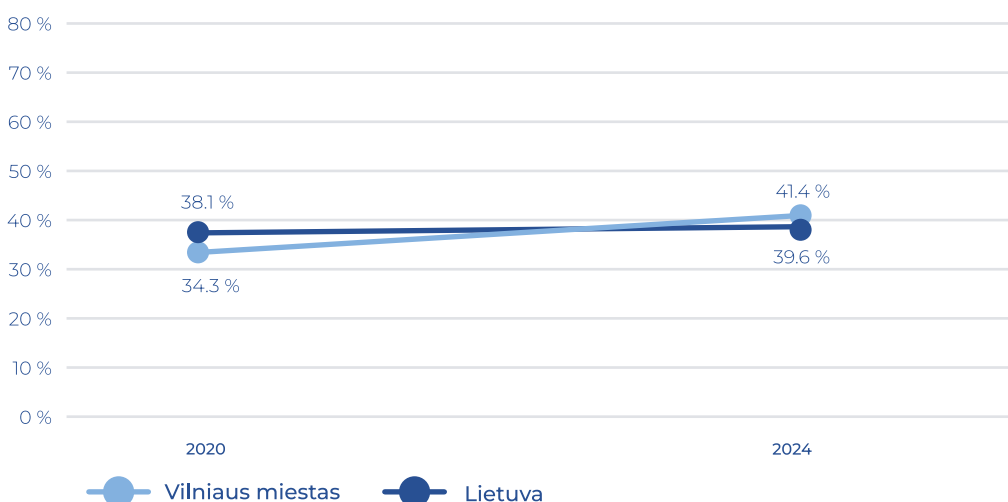
2024 m. tiek Vilniuje, tiek visoje Lietuvoje berniukai savo sveikatą vertino palankiau nei mergaitės – atitinkamai 77,8 proc. ir 77,1 proc. berniukų bei 69,0 proc. ir 66,4 proc. mergaičių nurodė, kad jų sveikata yra gera arba labai gera. Atotrūkis tarp berniukų ir mergaičių, palankiai vertinančių savo sveikatą, buvo didesnis Lietuvoje nei Vilniuje – 10,7 proc. punkto Lietuvoje ir 8,8 proc. punkto Vilniuje. Vilniuje palankiausiai savo sveikatą vertino penktų klasių mokiniai (77,8 proc.), o nepalankiausiai – septintų ir devintų klasių mokiniai (atitinkamai 71,4 ir 70,6 proc. punkto). Panaši tendencija stebima ir visos Lietuvos mastu.

4.1.2. Mokinių gyvensenos įpročiai

Fizinis aktyvumas – vienas svarbiausių mokinių sveikatos veiksnių. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) 5–17 m. vaikams rekomenduoja kiekvieną dieną bent 60 minučių skirti vidutinio ar didelio intensyvumo fizinei veiklai.¹ PSO teigimu, aktyvi ir reguliari fizinė veikla ne tik gerina fizinę ir psichologinę sveikatą, bet ir yra svarbi tobulinant kognityvinius įgūdžius², prisideda prie aukštesnių akademinių pasiekimų³. Nepaisant to, tarptautinis tyrimas atskleidė, kad dar iki pandemijos keturi iš penkių 11–17 m. mokinių visame pasaulyje, įskaitant Lietuvą, šios rekomendacijos nesilaikė.⁴

Šią tendenciją dėl nepakankamo fizinio aktyvumo patvirtina ir Lietuvoje Higienos instituto atliekamas mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimas.⁵ Šiame tyrime fizinio aktyvumo rodiklis apibrėžiamas kaip procentinė mokinių dalis, kuri mažiausiai penkias dienas per savaitę mankština ar sportuoja bent 60 minučių per dieną, įskaitant fizinio ugdymo pamokas.⁶ 2024 m. šis rodiklis Vilniuje siekė 41,4 proc. ir prilygo Lietuvos vidurkiui (39,6 proc.). Per ketverius metus Vilniuje paauglių fizinis aktyvumas išaugo 7,1 proc. punkto. Sostinėje fiziškai aktyviausi buvo 5 klasių mokiniai (45,8 proc.), o mažiausiai aktyvūs – 9 klasių mokiniai (36,7 proc.).

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie 5 ir daugiau kartų per savaitę mankština ar sportuoja bent 60 minučių (įskaitant fizinio ugdymo pamokas), dalis (proc.)

2 pav. Mokinių, kurie 5 ir daugiau kartų per savaitę mankština ar sportuoja bent 60 minučių (įskaitant fizinio ugdymo pamokas), dalis (proc.). Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2020 m. ir 2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

1 World Health Organization (WHO). *Physical Activity*. 2022 m. spalio 5 d. Prieiga per internetą <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity> [žiūrėta 2025–08–07].

2 Ibid.

3 Barbosa, Ana, et al. Physical activity and academic achievement: an umbrella review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2020, t. 17, Nr. 16, 5972. <https://doi.org/10.3390/ijerph17165972>.

4 Guthold, Regina, et al. Global trends in insufficient physical activity among adolescents: a pooled analysis of 298 population-based surveys with 1.6 million participants. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 2020, t. 4, Nr. 1, p. 23–35, [https://doi.org/10.1016/S2352-4642\(19\)30323-2](https://doi.org/10.1016/S2352-4642(19)30323-2).

5 Higienos institutas. Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimas: 2020 m. rodiklių suvestinė-ataskaita. Vilnius, 2020. Prieiga per internetą: https://www.hi.lt/uploads/Visuomenes_sveikatos_tehnologiju_centras/2020_vaidu_gyvensenos_rodikliu_suvestine-ataskaita.pdf [žiūrėta 2025–08–08].

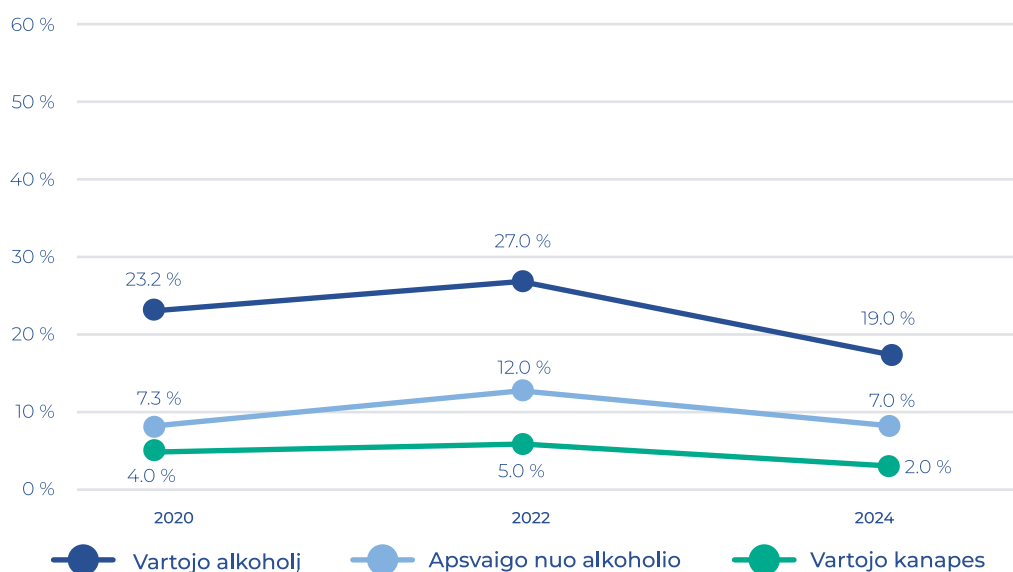
6 Skirtingai negu PSO rekomendacijoje, pagal šį rodiklį sportinė veikla penkis kartus per savaitę bent po 60 minučių laikoma pakankamu fizinio aktyvumo lygiu. Tai paaiškina, kodėl šio rodiklio reikšmė Higienos instituto tyrime yra didesnė nei tarptautiniame tyrime.

Vilniuje stebimi ryškūs berniukų ir mergaičių fizinio aktyvumo skirtumai. Ne pamokų metu kasdien sportavo tik 10,9 proc. mergaičių ir 15,4 proc. berniukų. Verta pažymėti, kad santykinai mažesnis mergaičių aktyvumas būdingas daugumai pasaulio valstybių.⁷

Prie mokinių fizinio aktyvumo reikšmingai prisidėjo fizinio ugdymo pamokos – jas įsikačiavus daugiau nei du ketvirtadaliai Vilniaus m. mokinių pasiekė PSO rekomenduojamą penkių kartų per savaitę 60 minučių fizinės veiklos normą. Vis dėlto tarptautiniu mastu Lietuvos paauglių fizinis aktyvumas yra gana žemas ir nesiekia 2022 m. paauglių gyvensenos ir sveikatos stebėsenos tyrime dalyvavusių šalių vidurkio.⁸

Kitas svarbus veiksnys, darantis poveikį mokinių gyvensenai, yra psichoaktyvių medžiagų vartojimas. Remiantis „Planet Youth“ modelio 2024 m. Vilniaus 10 (II gimnazijos) kl. mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos tyrimu⁹, lyginant su 2022 m., pastebimas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mažėjimas. 2024 m. kas penktas 10 klasės mokinys per pastarąsias 30 dienų buvo vartojęs alkoholį, o 7 proc. mokinių buvo apsvaigę nuo alkoholio. Lyginant su 2022 m., alkoholio vartojimas sumažėjo atitinkamai 8 ir 5 proc. punkto. Kanapių vartojimas per pastarąsias 30 dienų taip pat sumažėjo – nuo 5 proc. iki 2 proc.

Vilniaus m. 10 klasių mokinių, kurie per pastarąsias 30 dienų vartotojo nurodytą psichoaktyviąją medžiagą, dalis (proc.)

3 pav. Vilniaus miesto 10 klasių mokinių, nurodžiusių, kad per pastarąsias 30 dienų vartojo nurodytą psichoaktyviąją medžiagą, dalis (proc.). Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 m., 2022 m. ir 2024 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

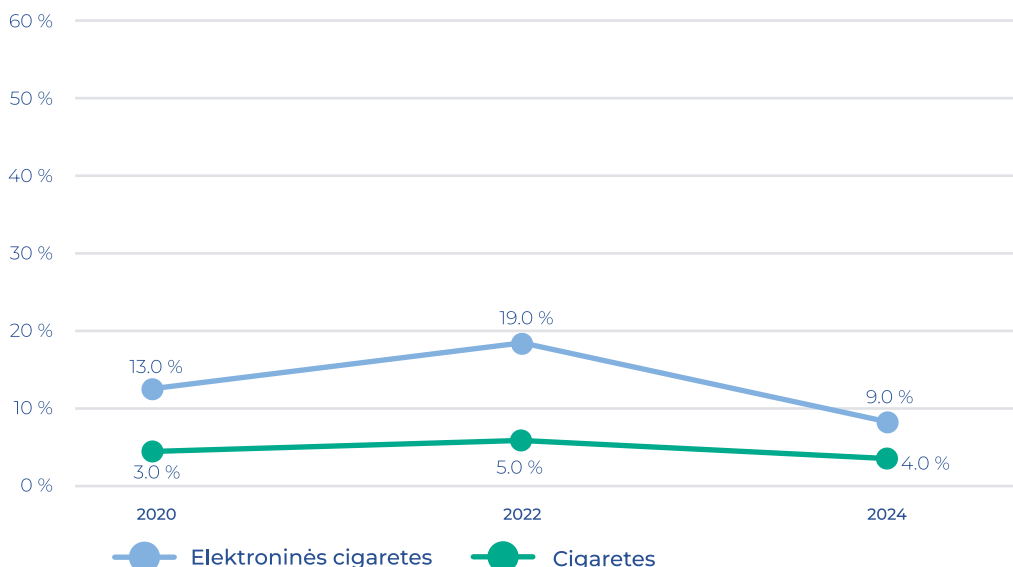
7 Guthold, Regina, et al. Global trends in insufficient physical activity among adolescents: a pooled analysis of 298 population-based surveys with 1.6 million participants. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 2020, t. 4, Nr. 1, p. 23–35, [https://doi.org/10.1016/S2352-4642\(19\)30323-2](https://doi.org/10.1016/S2352-4642(19)30323-2).

8 HBSC. Paauglių gyvensenos ir sveikatos stebėsenos tyrimas. 2023. Prieiga per internetą <https://data-browser.hbsc.org> [žiūrėta 2025–08–07].

9 Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. „Planet Youth“ modelio įgyvendinimas Vilniuje. Prieiga per internetą <https://www.vilniussveikiau.lt/planet-youth/> [žiūrėta 2025–08–07].

Gerokai sumažėjo kasdien elektronines cigaretetes rūkančių mokinių dalis. 2024 m. beveik kas dešimtas 10 klasės mokinys rūkė elektronines cigaretetes kasdien, o 2022 m. – beveik kas penktas. Kasdien rūkančių 10 klasės mokinių dalis sumažėjo nuo 5 proc. 2022 m. iki 4 proc. 2024 m.

Vilniaus m. 10 klasių mokinių, kasdien rūkančių (elektronines) cigaretetes, dalis (proc.)

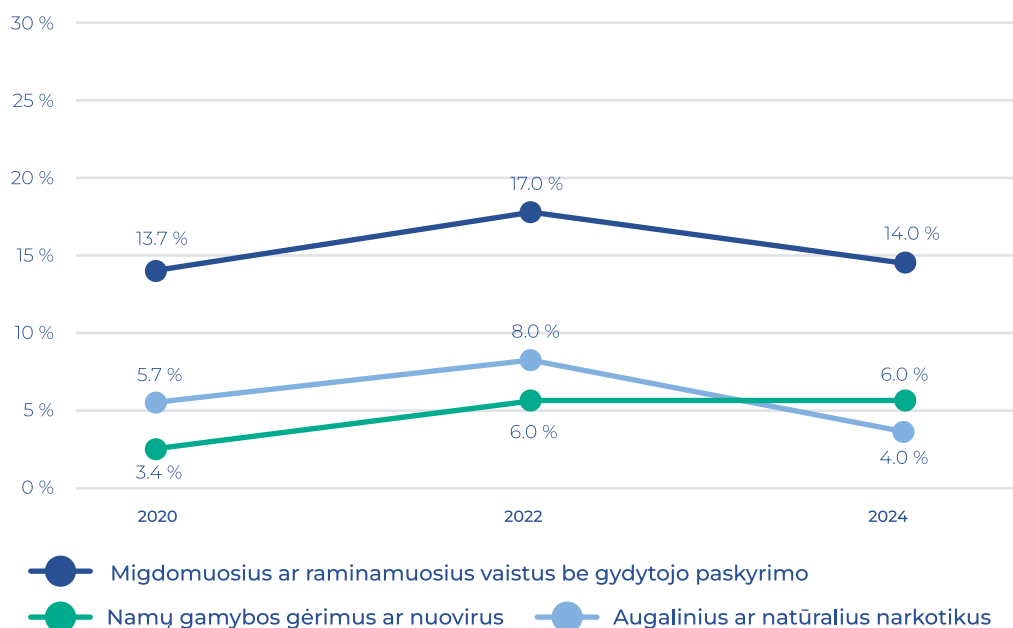

4 pav. Vilniaus miesto 10 klasių mokinių, nurodžiusių, kad kasdien rūkė cigaretetes arba elektronines cigaretetes, dalis (proc.). Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 m., 2022 m. ir 2024 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

Tarp kitų psichoaktyviųjų medžiagų mokiniai dažniausiai nurodė¹⁰ bandę migdomųjų ar raminamųjų vaistų be gydytojo paskyrimo (14 proc.), augalinių ar natūralių narkotikų (4 proc.), namų gamybos gėrimų ar nuovirų (6 proc.). Palyginti su 2022 m., visų minėtųjų medžiagų, išskyrus namų gamybos gėrimus, vartojimo paplitimas tarp 10 klasės mokinių sumažėjo.

10 Grafike nurodytos tik tos psichoaktyviosios medžiagos, kurių vartojimo paplitimas siekė bent 3 proc. apklaustų mokinių. Vilniaus visuomenės sveikatos biuro atliktoje apklausoje buvo įtrauktas platesnis psichoaktyviųjų medžiagų sąrašas.

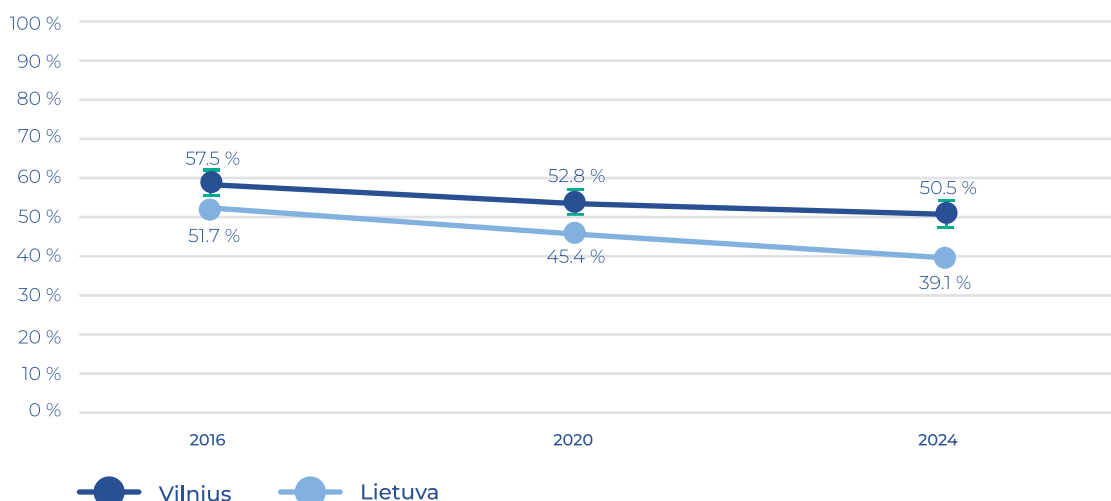
Vilniaus 10 klasių mokinių, nors kartą gyvenime vartojusių nurodytas nelegalias medžiagas, dalis (proc.)

5 pav. Vilniaus miesto 10 klasių mokinių, nurodžiusių, kad nors kartą gyvenime vartojo nurodytą psichoaktyviąją medžiagą, dalis (proc.). Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 m., 2022 m. ir 2024 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

Sostinės mokinių mitybos įpročiai 2024 m., palyginti su 2020 m., išliko nepakitę – maždaug kas antras 5, 7, 9 klasių mokinys kasdien valgo pusryčius. Lietuvoje tokių mokinių buvo 11 proc. mažiau, o per pastaruosius ketverius metus sumažėjo 6 proc. Tiek sostinėje, tiek Lietuvos mastu nežymiai didesnė dalis vaikinių kasdien valgo pusryčius (atitinkamai 5 ir 6 proc. punkto daugiau).

Mokyklinio amžiaus vaikų, kasdien valgančių pusryčius, dalis (proc.)

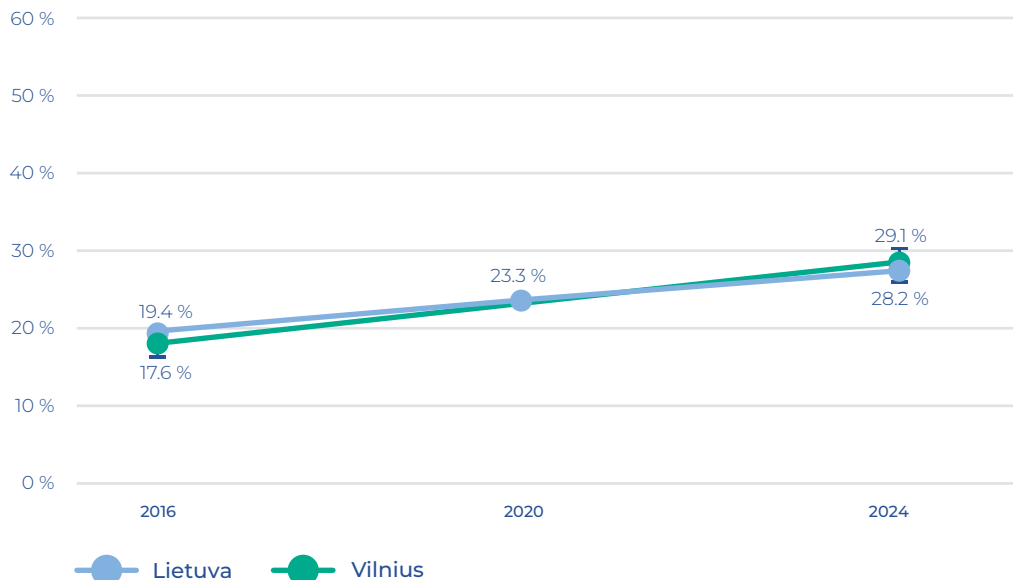
6 pav. Vilniaus miesto 5, 7, 9 klasių mokinių, kasdien valgančių pusryčius, dalis pagal lytį (proc.). Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2016 m., 2020 m. ir 2024 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

2024 m. nežymiai išaugo daržovių vartojimas – beveik 45 proc. sostinės mokinių daržoves valgo kasdien, o 2020 m. tokių mokinių buvo vos 41 proc. 2024 m. šalyje kasdien daržoves valgančių mokinių dalis siekė vos 33 proc. Vilniuje ir likusioje Lietuvoje didesnė merginų nei vaikų dalis kasdien valgo daržoves (atitinkamai 16 ir 8 proc. punkto daugiau).

Vaisių vartojimas išliko stabilus – maždaug du iš penkių Vilniaus mokinių kasdien valgė vaisius, o Lietuvoje tokių mokinių buvo trečdalis. Kaip ir daržoves, Vilniuje ir Lietuvoje vaikinai rečiau nei merginos valgo vaisius (atitinkamai 10 ir 6 proc. punkto mažiau).

Sostinėje saldumynų vartojimas išliko stabilus – daugiau nei kas penktas Vilniaus m. mokinys (22,3 proc.) kasdien valgė saldumynus. Pagal šį rodiklį sostinė maždaug 4 proc. punktais pranoko Lietuvos vidurkį. Tačiau mažesnė Vilniaus m. mokinių dalis kasdien gėrė gazuotus saldžiuosius gėrimus (5,8 proc., palyginti su 9,3 proc. Lietuvos mastu) ir bent kartą per savaitę gėrė energinius gėrimus (7,6 proc., palyginti su 15,4 proc. Lietuvos mastu).

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų, dalis (proc.)

7 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono), dalis (proc.). 2020 metų Vilniaus miesto duomenų nėra. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2016 m., 2020 m. ir 2024 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

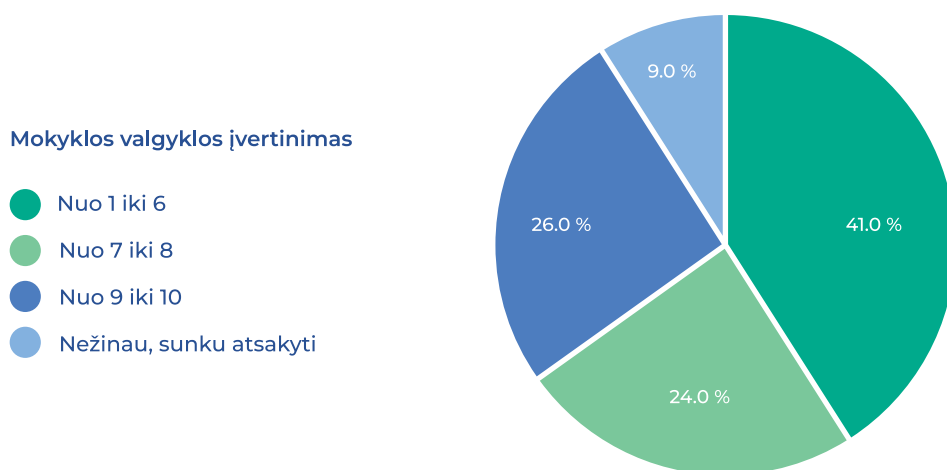
Mokyklinio amžiaus vaikų ekranų naudojimo laikas nuosekliai didėja tiek Vilniuje, tiek visoje šalyje. 2016 m. Vilniuje ir Lietuvoje maždaug penktadalis 5, 7 ir 9 klasių mokinių kasdien prie ekranų praleisdavo bent 4 valandas. 2024 m. šių mokinių dalis išaugo iki maždaug 30 proc. Lietuvoje ir sostinėje merginų, prie ekranų praleidžiančių bent 4 valandas per dieną, dalis buvo didesnė nei vaikų (atitinkamai 5 ir 7 proc. punkto). Reaguodama į mobiliųjų telefonų naudojimo keliamą žalą, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija yra įsipareigojusi iki 2025 m. rugsėjo mokykloms parengti rekomendacijas dėl mobiliųjų telefonų naudojimo.¹¹ 2024–2025 m. m. 83 proc. Vilniaus m. sav. mokyklų buvo pasirengusios telefonų naudojimo tvarką arba bendrus susitarimus.¹²

¹¹ Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (ŠMSM). Rekomendacijos dėl mobiliojo telefono naudojimo ugdymo įstaigose [interaktyvus]. 2025 m. birželio 8 d. Prieiga per internetą <https://smsm.lrv.lt/lt/naujienos-1/pranesimai-ziniasklaidai-1/bus-parengtos-rekomendacijos-visoms-mokykloms-del-mobiliuju-telefonu-naudojimo/> [žiūrėta 2025-08-07]

¹² 2025 m. Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo skyriaus atlikta mokyklų apklausa.

4.1.2. Mokyklų aplinkos pritaikymas sveikai gyvensenai

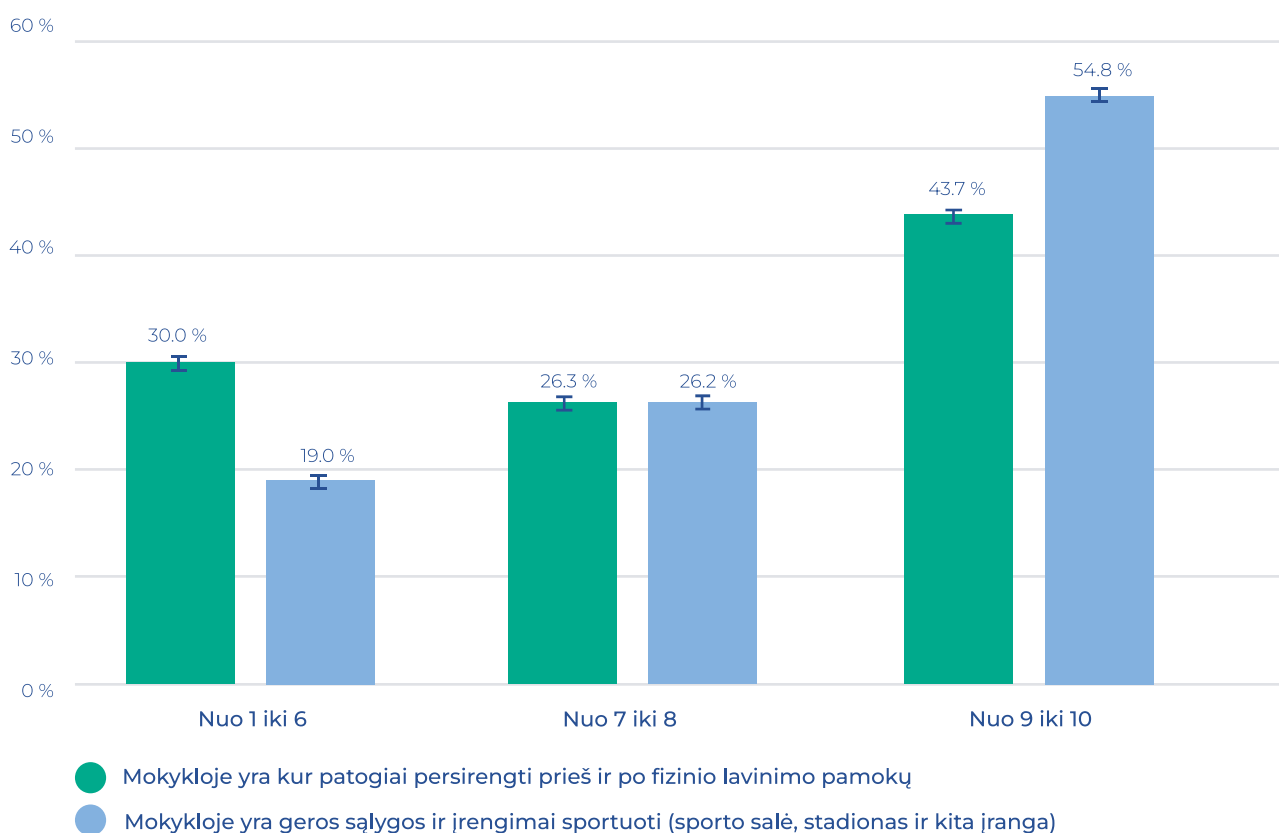
Vilniaus švietimo stebėsenos įrankio duomenys rodo neigiamą dalies mokinių požiūrį į mokyklų valgyklą. Net 41 proc. mokinių nesutiko su teiginiu, kad jų mokyklos valgykloje galima patogiai pavalgyti (įvertinimas nuo 1 iki 6 balų), o apie ketvirtadalis mokinių ją vertino vidutiniškai (7 arba 8 balais). Palyginti su 2023-2024 m. m., mokyklos valgyklos vertinimas nežymiai pablogėjo. Dažniausiai įvardijamos nepasitenkinimo priežastys yra didelis valgyklos užimtumas, maisto kokybė ir kaina.

8 pav. Mokyklos valgyklos vertinimo rodiklis apibrėžia procentinę dalį mokinių, įvertinusių teiginį „Mokyklos valgykloje galima patogiai pavalgyti“ skirtingais balais Likerto skalėje (1–10). Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024–2025 m. m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Kalbant apie mokyklos sporto aplinkos vertinimą, daugiau nei pusė mokinių teigiamai vertina mokyklos suteikiamas sąlygas sportuoti, o maždaug penktadalis mokinių ją vertina neigiamai. Persirengimo infrastruktūra įvertinta labiau neigiamai – 44 proc. mokinių ją vertino teigiamai, o beveik trečdalis galimybes persirengti prieš ir po fizinio lavinimo pamokų įvertino neigiamai. Lyginant su 2023–2024 m. m., bendras mokyklos sporto infrastruktūros vertinimas reikšmingai nepakito.

Sporto infrastruktūros vertinimas

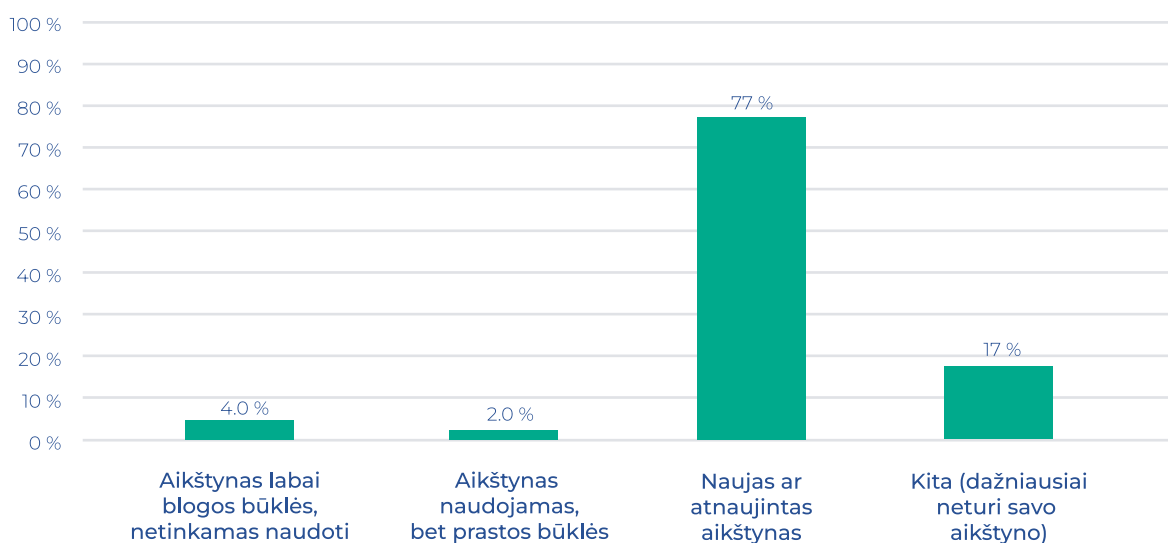
9 pav. Teiginių „Mokykloje yra kur patogiai persirengti prieš ir po fizinio ugdymo pamokų“ ir „Mokykloje yra geros sąlygos ir įrengimai sportuoti“ (sporto salė, stadionas ir kita įranga) vertinimo balų Likerto skalėje (1–10) pasiskirstymas. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024–2025 m. m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis Vilniaus m. sav. Sporto ir sveikatingumo skyriaus duomenimis, didžioji dalis (77 proc.) sostinės bendrojo ugdymo mokyklų turi naujus arba atnaujintus sporto aikštynus.

4 proc. mokyklų aikštynai yra netinkami naudoti dėl labai prastos būklės, o dar 2 proc. – naudojami, nors ir neatitinka tinkamos būklės reikalavimų. Vilniaus m. sav. yra numačiusi tęsti aikštynų tvarkymo darbus, kol visi sporto aikštynai bus atnaujinti.

Likusios 17 proc. mokyklų neturi aikštynų arba nėra perdavusios jų priežiūros Vilniaus savivaldybei.

Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų sporto aikštynų būklė

10 pav. Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų sporto aikštynų būklės rodiklis nurodo procentinę dalį Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių skirtingos būklės aikštynus (N=115). Apie mokyklas, patenkančias į kategoriją „kita“, tikslios informacijos nėra, tačiau nemaža jų dalis – suaugusiųjų mokymo centrai, kurie neturi savo aikštyno. Duomenų šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybės Sporto ir sveikatingumo skyrius, 2025 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

4.2 REKOMENDACIJOS

Norint paskatinti sąmoningą sveikos gyvensenos pasirinkimą, rekomenduojama:

1. Įgyvendinti politikos priemones, skirtas mokinių sveikatai ir fiziniam aktyvumui gerinti, ypatingą dėmesį skirti mergaičių sveikatai.
2. Vykdyti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją, plečiant dabartinių prevencinių programų apimtį. Ypatingą dėmesį skirti alkoholio, elektroninių cigarečių bei migdomųjų ar raminamųjų vaistų be gydytojo paskyrimo vartojimui mažinti. Daugiausia dėmesio skirti ankstyvajai prevencijai, nes psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas ankstyvoje paauglystėje didina vėlesnio vartojimo riziką.
3. Skatinti mokyklas riboti mokinių praleidžiamą laiką prie ekranų per pamokas, užtikrinti, kad visos mokyklos įgyvendintų susitarimus dėl mobiliųjų telefonų naudojimo.
4. Skatinti sveiką mitybą mokyklose, didinti valgyklų patrauklumą mokiniams. Priklausomai nuo situacijos konkrečioje mokykloje, dėmesį skirti mokinių srautams suvaldyti, maisto kokybei gerinti ir kainoms mažinti.
5. Tęsti sporto aikštynų atnaujinimo darbus, ypatingą dėmesį skirti vidaus sporto infrastruktūros (sporto salių, persirengimo kambarių) modernizavimui.

V TIKSLAS:
SUDARYTI SĄLYGAS
KIEKVIENAM VAIKUI
ĮGYTI PAPILDOMŲ
KOMPETENCIJŲ,
ĮTRAUKIANT JUOS
Į KOKYBIŠKĄ
IR PRIEINAMĄ
NEFORMALŲJĮ UGDYMĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie **uždaviniai**:

1. Organizuoti patrauklias ir vaikų poreikius atliepiančias neformalaus ugdymo veiklas.
2. Kurti gyvą mokyklą po pamokų besitobulinantiems mokiniams ir platesnei bendruomenei.
3. Ugdyti pilietiškus ir visuomeninėse veiklose aktyviai dalyvaujančius mokinius.
4. Skatinti mokinius aktyviai ir prasmingai įsitraukti į kultūrinės veiklas, ugdyti kūrybiškumą.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

	Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė	
Rodiklio pavadinimas	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
Neformalaus švietimo lėšas gaunančių vaikų dalis (proc.)* *Pastaba. Rodiklis parodo Vilniaus miesto vaikų, besimokančių pagal bendrojo ugdymo programą ir gaunančių neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) arba formalųjį švietimą papildančio ugdymo (FŠPU) neformalaus ugdymo krepšelį, procentinę dalį nuo visų vaikų, galinčių gauti neformalaus švietimo lėšas.	27	29	35	62	67
Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių dalis (proc.)	48	48,5	57,0	70	70

♦ Augant NVŠ finansavimui ir plečiantis veiklų pasiūlai, stebimas tiek neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) lėšas gaunančių Vilniaus m. sav. vaikų, tiek NVŠ veiklose dalyvaujančių mokinių dalies augimas. Šių rodiklių reikšmės 2024 m. artėjo prie 2025–2026 m. siektinų reikšmių. Prognozuojama, kad NVŠ veiklose dalyvaujančių mokinių dalies rodiklis gali būti beveik pasiektas, o NVŠ lėšas gaunančių mokinių dalies rodiklis – greičiausiai nebus pasiektas. Pažymėtina, kad šių abiejų rodiklių fiksavimas kelia sunkumų, todėl svarstytina galimybė tikslinti jų apskaičiavimo metodiką (pvz. įtraukiant ne vien nacionalines NVŠ lėšas) arba peržiūrėti siektinas reikšmes.

5.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

5.1.1. Vilniaus mieste siūlomos NVŠ veiklos

Vilniuje veikia 10 formalų švietimą papildančio ugdymo (FŠPU) mokyklų (muzikos, meno, dailės), kurių steigėja yra Vilniaus miesto savivaldybė. Šiose mokyklose 2024–2025 m. mokėsi 7643 mokiniai (apie 10 proc. visų Vilniaus miesto mokyklinio amžiaus vaikų). FŠPU įstaigose yra įsteigta 773,74 pedagogų etatų (661,99 mokytojų, 11 meno vadovų, 100,75 koncertmeisterių). Šioms mokykloms ir darbuotojams išlaikyti kasmet skiriama 26,2 mln. Eur.

2025 m. Vilniaus mieste veikia 145 savivaldybės pavaldumo ir privačių švietimo teikėjų¹ FŠPU programos² (iš jų 5 – privačių švietimo teikėjų), kurios atitinka nustatytus kriterijus ir gauna valstybės finansavimą. FŠPU programoms įgyvendinti 2025 m. skirta 2,2 mln. Eur.

Iki 2025 m. Vilniaus miesto savivaldybė yra akreditavusi 1259 NVŠ programas, kurias įgyvendina 269 švietimo teikėjai ir laisvieji mokytojai. Šių programų vykdytojai gali pasinaudoti NVŠ krepšeliu, kurio dydis siekia 25–50 Eur. Palyginti su ankstesniais metais, akredituotų NVŠ programų, švietimo teikėjų ir laisvųjų mokytojų skaičius išaugo penktadaliu (2024 m. – 1047 NVŠ programos, 224 švietimo teikėjai ir laisvieji mokytojai), o tai prisidėjo prie NVŠ pasiūlos plėtros Vilniuje.

Pasiūlos augimą lėmė ir NVŠ krepšeliui skiriamų lėšų didėjimas. Valstybės skiriamoms lėšoms augant, o nuo 2023 m. atsiradus papildomam NVŠ finansavimui iš Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto, gerokai padidėjo bendros NVŠ lėšos. 2025 m. Vilniaus m. sav. skiriamos lėšos NVŠ krepšeliui sudarė per 40 proc. viso NVŠ krepšelio finansavimo.

Pažymėtina, kad kai kurioms mokinių grupėms yra skiriami du NVŠ krepšeliai:

- mokiniams, turintiems vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų

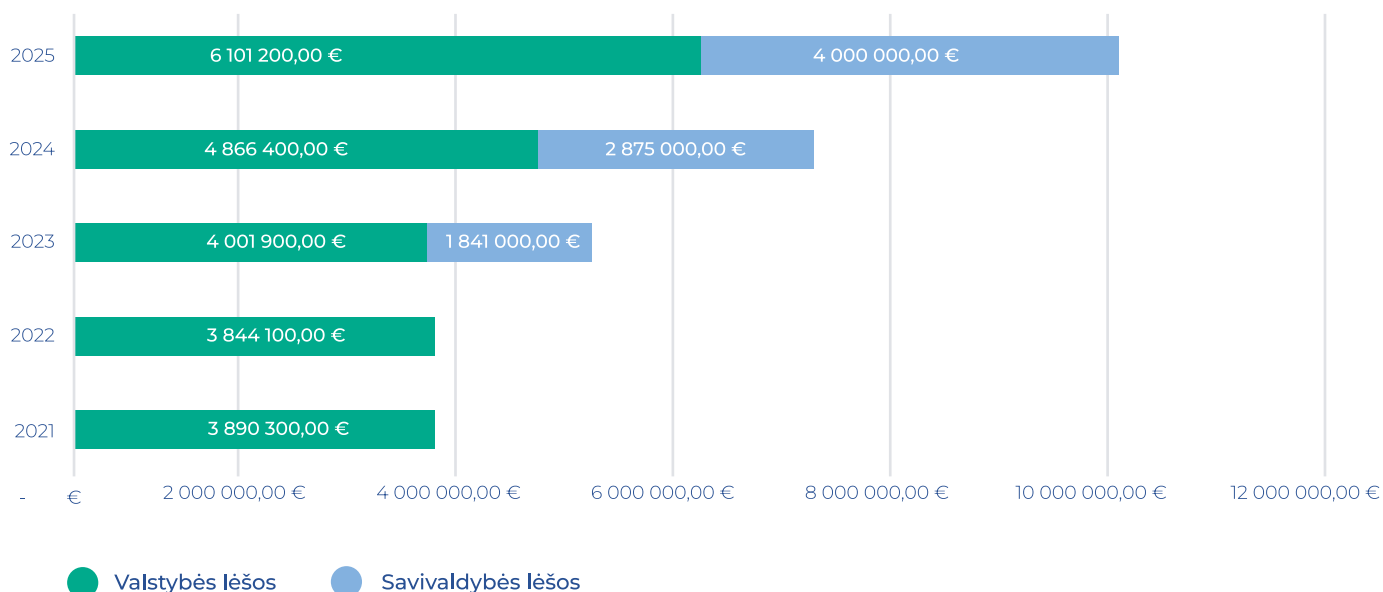
¹ FŠPU programų teikėjas – savivaldybės teritorijoje registruota sporto, muzikos, dailės ar kita menų mokykla, Lietuvos aukštoji mokykla, taip pat švietimo įstaiga, vykdanči veiklą pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą gamtamokslų, technologinio, inžinerinio, matematinio ugdymo atviros prieigos centro veiklos aprašą.

² FŠPU programos – formalųjį ugdymą papildančios meninio ar sportinio ugdymo programos.

ugdymosi poreikių;

- socialiai jautresnėje situacijoje esantiems mokiniams (gaunantiems nemokamą maitinimą arba lėšų mokinio reikmėms);
- mokiniams, lankantiems dronų valdymo, konstravimo būrelius;
- romų tautybės mokiniams (įgyvendinant romų integracijos į visuomenę priemonę).

NVŠ krepšeliui skirtos lėšos Vilniaus m. sav.

1 pav. NVŠ krepšeliui skirtos lėšos Vilniaus m. sav. Duomenų šaltinis: Vilniaus m. sav. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis Vilniaus miesto savivaldybės užsakymu atlikto neformaliojo švietimo (vaikų, jaunimo, suaugusių, senjorų) kokybės vertinimo Vilniaus mieste 2020–2023 m. rezultatais³, NVŠ pasiūla sostinėje pasiskirsčiusi netolygiai ir nepakankamai įvairiai pagal seniūnijas. Visose seniūnijose dominuoja sporto veiklos, jos yra pakankamai įvairios, tačiau dažniausiai organizuojamos privačių tiekėjų. Siūlomos menų veiklos dažniausiai apima šokių, dainavimą, grojimą muzikos instrumentais. Robotikos, STEAM, programavimo, sporto ir kovos menų užsiėmimai dažnai vyksta bendrojo ugdymo mokyklų patalpose. Dalis tokių veiklų prieinamos tik tos mokyklos mokiniams, taip ribojant

3 Garbauskaitė–Jakimovska J. et al. (2024). Neformaliojo (vaikų, jaunimo, suaugusių, senjorų) švietimo 2020–2023 metų situacijos identifikavimo ir neformaliojo ugdymo kokybės vertinimas Vilniaus mieste: tyrimo ataskaita. Vilniaus universitetas: Vilnius.

jų prieinamumą platesnei bendruomenei. Toliau nuo miesto centro esančiose seniūnijose NVŠ veiklų pasiūla yra skurdesnė, o sparčiai besiplečiančiose miesto dalyse – pasiūla nepakankama.

Iš Vilniaus miesto savivaldybei pavaldžių institucijų daugiausia NVŠ programų 2024 m. siūlė Sostinės vaikų ir jaunimo centras „Hobiverse“ (143 skirtingos programos). Nuo 21 iki 33 programų vykdė Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“, Vilniaus atviras jaunimo centras „Mes“, Vilniaus Naujosios Vilnios moksleivių kūrybos namai ir Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Klevas“. Dažniausiai siūlomos sportinės veiklos.

Mokyklose siūloma NVŠ veiklų įvairovė gana didelė, tačiau vyrauja keturios pagrindinės sritys: sportas, menai, užsienio kalbų mokymas ir robotikos užsiėmimai. Kitos sritys, tokios kaip emocinė sveikata, tvarumas, verslumas ir specializuoti STEM būreliai (išskyrus robotiką, siūlomą beveik visose mokyklose), yra nepakankamai išplėtotos. Mokyklose trūksta psichologinei sveikatai ir emociniam intelektui skirtų NVŠ veiklų.

Vertinimo ataskaitoje pažymima, kad šiuo metu Vilniuje nėra siūloma nuoseklių, visą vasaros laikotarpį apimančių programų vaikams ir jaunimui. Kaip alternatyva yra siūlomos savivaldybės lėšomis finansuojamos stovyklos, iš kurių populiariausios – dienos, truncančios nuo 5 iki 10 dienų. Vasaros stovyklų pasiūla apima sporto, meno, mokslo ir bendrojo pobūdžio veiklas, tačiau fiksuojamas STEAM krypties bei asmeninių, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymui skirtų stovyklų trūkumas. Dauguma stovyklų yra skirtos 7–14 metų amžiaus mokiniams, o pasiūla vyresnio amžiaus mokiniams yra nepakankama.

Nuo 2018 m. Vilniuje pradėta vykdyti visos dienos mokyklos (VDM) grupių veikla, finansuojama iš savivaldybės biudžeto. Šiuo metu VDM veiklą vykdo 81 mokykla, jose suformuotos 897 grupės. 5 mokyklos VDM grupių neturi. 2024–2025 m. m. VDM grupes lankė 20 928 mokiniai, tai sudaro 84,1 proc. pradinukų.

5.1.2. Vilniaus miesto mokinių dalyvavimas NVŠ veiklose

Remiantis ŠVIS duomenimis, NVŠ veiklose (veiklose, vykdomose mokykloje, neformaliojo vaikų švietimo mokyklose ir už mokyklos ribų) dalyvaujančių vaikų dalis Vilniaus m. sav. nuo praėjusių mokslo metų gerokai išaugo – nuo 48,5 proc. iki 57 proc. Vis dėlto šis rodiklis išlieka mažesnis nei šalies vidurkis, kuris 2024–2025 m. m. siekė 69,1 proc.

Svarbu paminėti, kad dalis mokinių Vilniaus mieste lanko privačius neformaliojo vaikų švietimo būrelius ir nesinaudoja neformaliojo švietimo lėšomis, moka visą paslaugos kainą. Ši statistika nėra fiksuojama, todėl tikrasis mokinių įtraukties į NVŠ veiklas mastas yra didesnis.

Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių dalis (proc.)

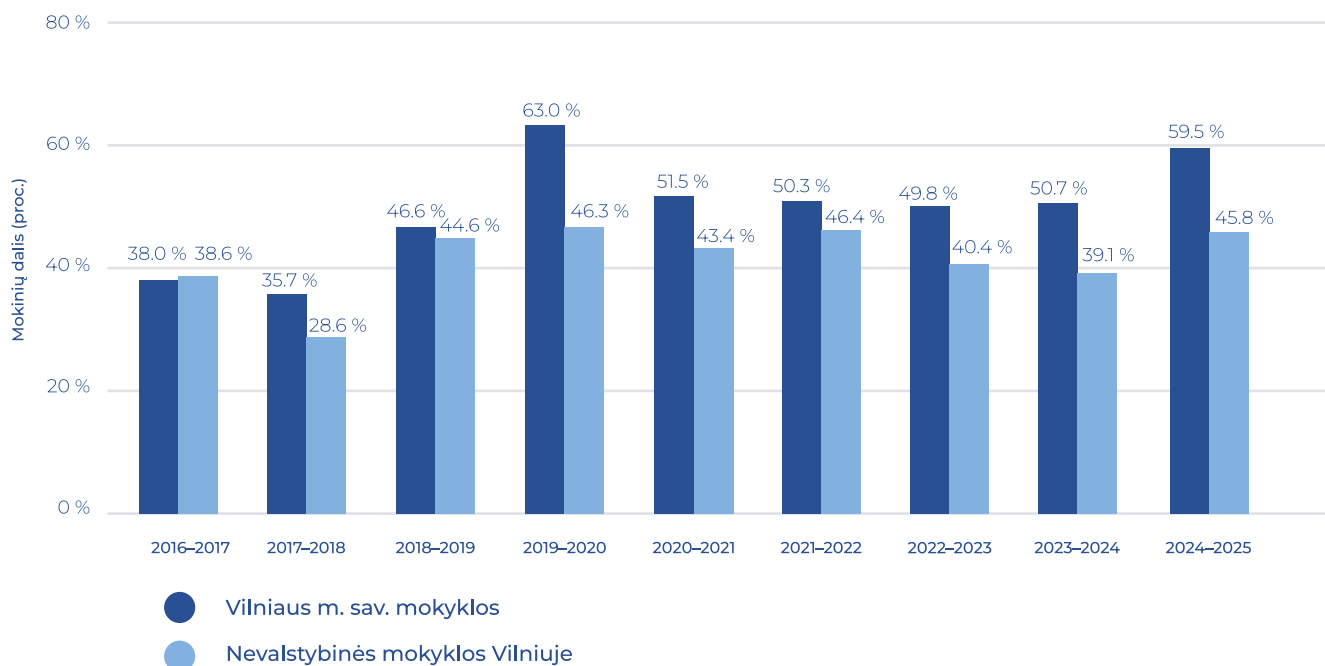

2 pav. Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių dalis šalyje ir Vilniuje (proc.).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Lyginant neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių dalį pagal mokyklų pavaldumą, matyti, kad į tokias veiklas aktyviau įsitraukia Vilniaus m. sav. mokyklų mokiniai nei mokiniai iš nevalstybinių mokyklų. Tikėtina, kad mokiniai iš nevalstybinių mokyklų dalyvauja veiklose, už kurias moka visą kainą, todėl jų dalyvavimas oficialioje

statistikoje neatsispindi. 2024–2025 m. m. neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių dalis Vilniaus m. sav. mokyklose siekė 59,5 proc., o nevalstybinėse – 45,8 proc. Lyginant su ankstesniais metais, abiejų tipų mokyklų šis rodiklis 2024–2025 m. m. paaugo.

Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių Vilniaus m. mokinių procentinė dalis pagal mokyklų pavaldumą

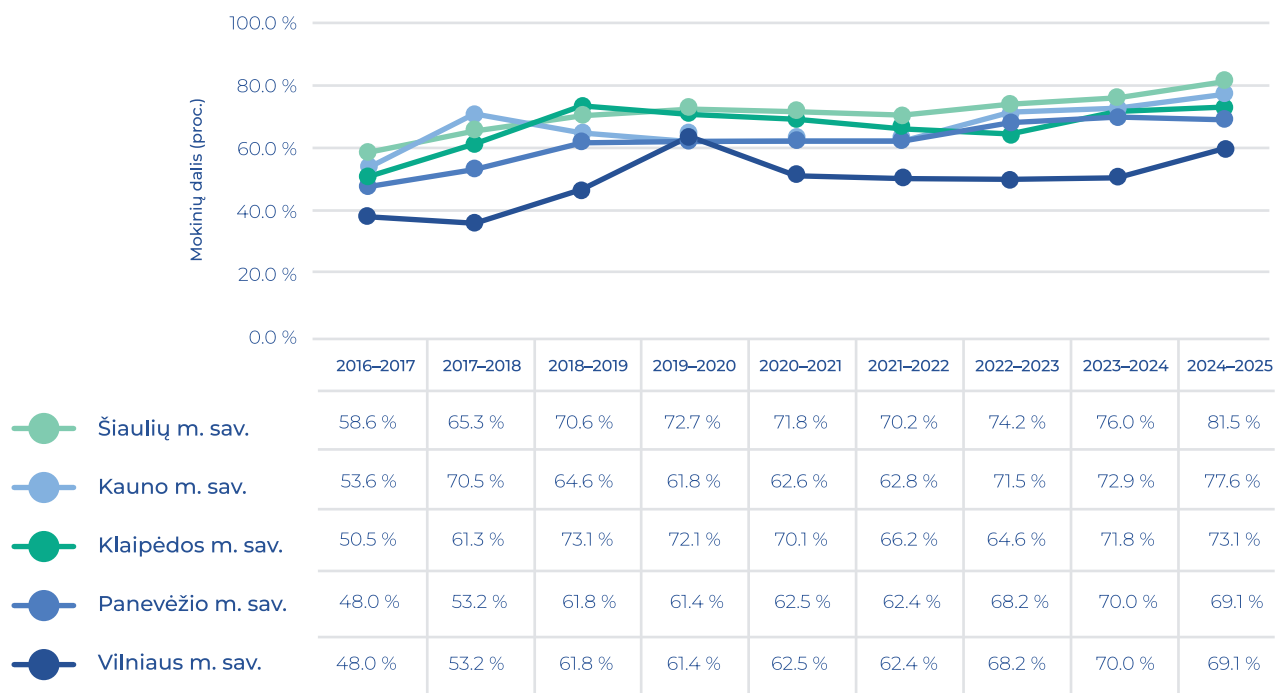

3 pav. Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių Vilniaus m. mokinių procentinė dalis pagal mokyklų pavaldumą. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Lyginant didžiųjų miestų savivaldybių pavaldumo mokyklas pagal mokinių dalyvavimą neformaliojo švietimo veiklose, Vilniaus m. sav. mokyklos išsiskiria žemiausiu mokinių aktyvumu. Ši tendencija laiko- si nuo 2020–2021 m. m.

Didžiausia NVŠ veiklose dalyvaujančių mokinių dalis kelerius metus iš eilės fiksuojama Šiaulių ir Kauno miesto savivaldybėse. 2024–2025 m. m. šiose savivaldybėse įtrauktumo rodiklis siekė 77,6–81,5 proc., o Vilniaus m. savivaldybėje – 59,5 proc.

Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių, besimokančių savivaldybės pavaldumo mokyklose, procentinė dalis didžiuosiuose miestuose

4 pav. Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių, besimokančių savivaldybės pavaldumo mokyklose, procentinė dalis didžiuosiuose miestuose. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Pagal ŠVIS skelbiamus duomenis, 2024–2025 m. m. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose NVŠ krepšeliu finansuojamose programose (t. y. gaunančiose NVŠ tikslinį finansavimą) dalyvavo 35,8 proc. mokinių. Šis rodiklis kelerius metus iš eilės nuosekliai augo.

Vilniaus miesto savivaldybės duomenimis, mokinių, besimokančių pagal bendrojo ugdymo programas, dalyvavimas NVŠ⁴ taip pat padidėjo. 2023 m. NVŠ krepšeliu naudojosi 2457 mokiniai daugiau nei 2022 m., tai sudaro beveik 3 papildomus proc. nuo bendro mokinių skaičiaus. 2023 m. Vilniaus mieste NVŠ krepšeliu bent vieną kartą pasinaudojo 38 517 mokinių (45,09 proc. nuo bendro mokinių skaičiaus). Tikėtina, kad bent kartą NVŠ veikloje dalyvavusių mokinių skaičius Vilniaus mieste yra kur kas didesnis, nei yra skelbiama ŠVIS (29,12 proc.).

Mokinių, dalyvaujančių NVŠ programose, kurių finansavimo šaltinis nėra tikslinis NVŠ finansavimas (t. y. finansavimo pobūdis nenurody-

4 Bendras NVŠ dalyvaujančių mokinių skaičius apima mokinius, lankančius veiklas tiek bendrojo ugdymo (toliau – BU) mokyklose, tiek už jų ribų.

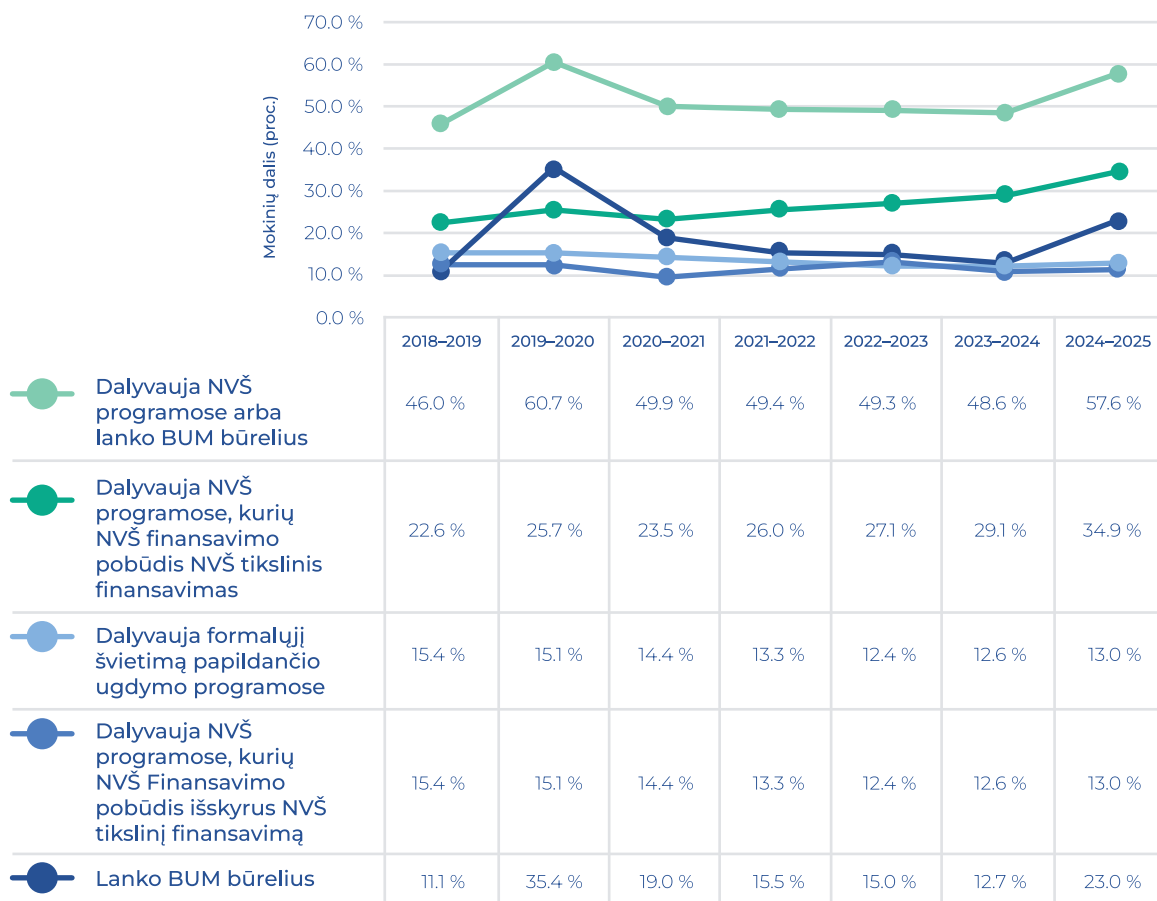
tas arba skiriamos savivaldybės, valstybės ar kitos lėšos), dalis 2018–2025 m. laikotarpiu svyravo. 2024–2025 m. m. šio rodiklio reikšmė, palyginti su ankstesniais metais, padidėjo ir siekė 13,1 proc.

Nuo 2018–2019 m. m. nuosaikiai mažėjusi mokinių, lankančių bendrojo ugdymo mokyklų (BUM) būrelius savo mokykloje, dalis⁵ 2024–2025 m. m. reikšmingai išaugo ir pasiekė 26,9 proc.

Mokinių, dalyvaujančių bent vienoje NVŠ programoje arba lankančių bent vieną BUM būrelį savo mokykloje, dalis 2020–2024 m. m. svyravo nuo 50,3 proc. iki 51,4 proc., o 2024–2025 m. m. šio rodiklio reikšmė padidėjo iki 60,2 proc.

5 Tai mokiniai, dalyvaujantys NVŠ arba FŠPU programose už BU mokyklos ribų (nepriklausomai nuo finansavimo pobūdžio) arba lankantys būrelius toje BU mokykloje, kurioje mokosi.

Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų mokinių dalyvavimas NVŠ veikloje

5 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų mokinių dalyvavimas NVŠ veikloje.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

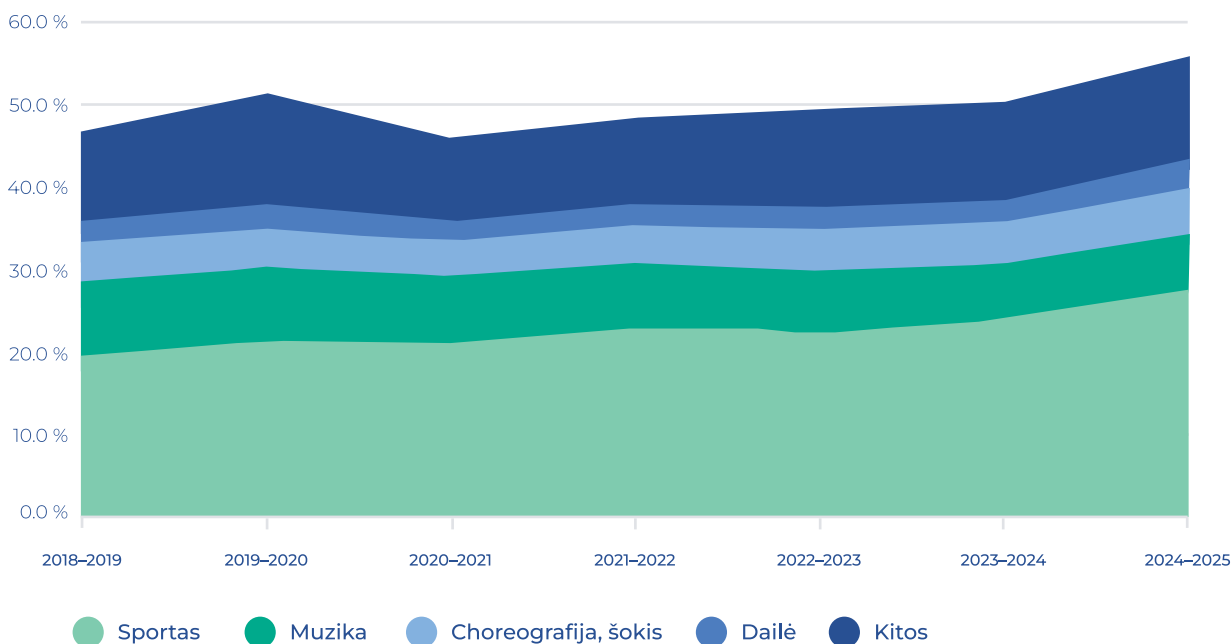
Pagal ŠVIS pateikiamą ilgalaikę statistiką⁶ apie Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių lankomas neformaliojo vaikų švietimo programas už mokyklos ribų pagal kryptis, Vilniuje ilgą laiką populiariausios išlieka sporto krypties NVŠ programos. Mokinių, besirenkančių šios krypties programas, dalis 2018–2025 m. m. nuosekliai augo ir 2024–2025 m. m. pasiekė 28,5 proc. nuo visų Vilniaus m. sav. mokyklas lankančių mokinių.

6 Jeigu mokinys lankė kelių krypčių NVŠ programas, jis priskiriamas prie kiekvienos krypties, kurią lankė.

Pakankamai stabilų populiarumą išlaiko muzikos, choreografijos ir šokio, dailės krypčių NVŠ programos, kuriose 2024–2025 m. m. dalyvavo 3,6–7 proc. mokinių.

Svarbu pažymėti, kad stabiliai auga mokinių susidomėjimas informacinių technologijų krypties NVŠ programomis: 2024–2025 m. m. jose dalyvavo 3,1 proc. mokinių (2018–2019 m. m. 0,9 proc.).

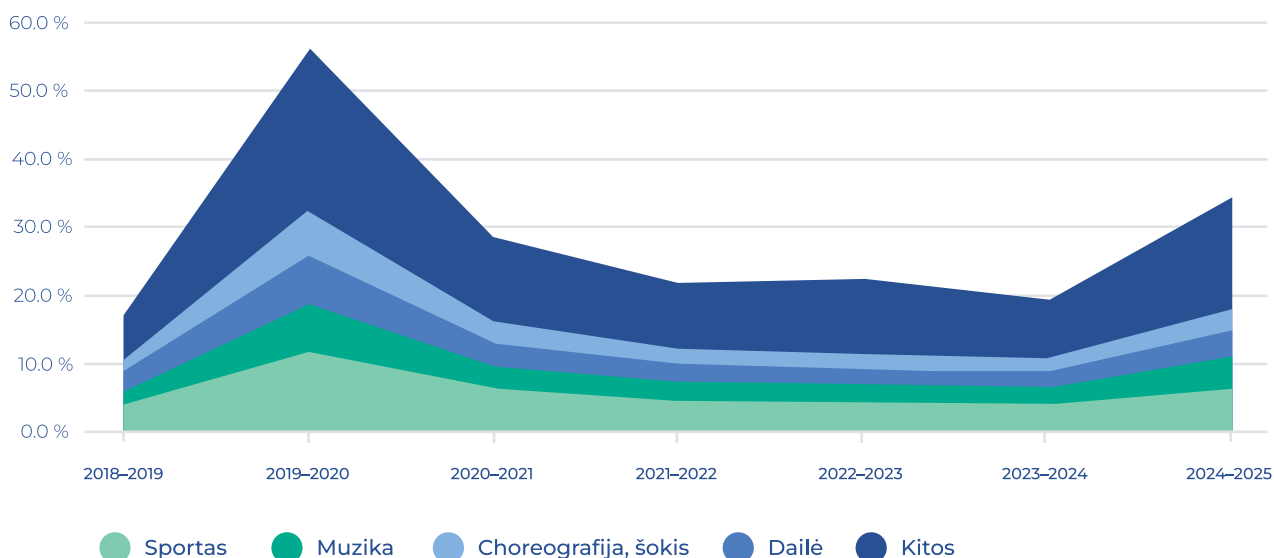
Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių, lankančių NVŠ programos už mokyklos ribų, procentinė dalis pagal kryptis

6 pav. Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių, lankančių NVŠ programos už mokyklos ribų, procentinė dalis pagal kryptis. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Ilgalaikė Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių statistika apie jų lankomus būrelius mokykloje pagal kryptis rodo panašią tendenciją kaip ir NŠV programų atveju. Populiariausi išlieka sporto krypties būreliai (2024–2025 m. m. juos lankė 6,4 proc. mokinių), tačiau atotrūkis nuo kitų krypčių būrelių nėra didelis. Kitų populiarių būrelių – muzikos, dailės, choreografijos ir šokio bei kitų – lankomumas mokyklose 2024–2025 m. m. siekė 3,1–4,9 proc.

Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių, lankančių būrelius mokykloje, procentinė dalis pagal kryptis

7 pav. Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių, lankančių būrelius mokykloje, procentinė dalis pagal kryptis.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

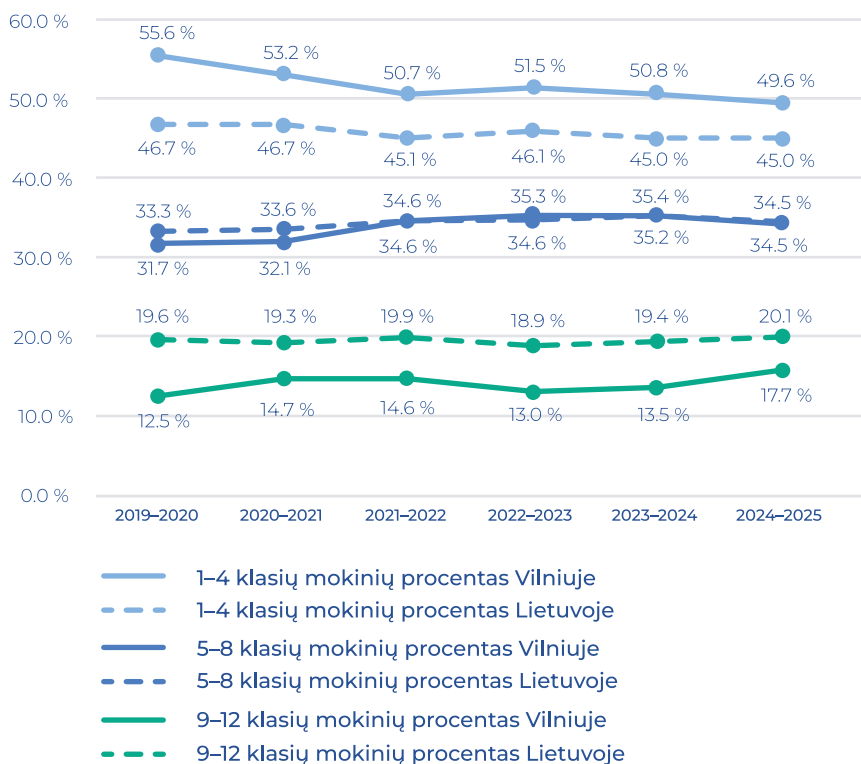
Vilniaus m. sav. NVŠ ir FŠPU programose daugiausia dalyvauja 1–4 klasių mokiniai, kiek mažiau – 5–8 klasių mokiniai, o mažiausiai – gimnazijos klasių mokiniai.

2024–2025 m. m. 1–4 klasių mokinių grupėje Vilniaus m. sav. rodiklis ir toliau išliko aukštesnis nei šalies vidurkis (Vilniuje – 49,6 proc., šalyje – 45 proc.). 5–8 klasių mokinių grupėje NVŠ ir FŠPU programose dalyvaujančių mokinių dalis buvo panaši į šalies rodiklį ir siekė 34,5 proc.

9–12 (gimn. I–IV) klasių mokinių grupėje NVŠ ir FŠPU programose dalyvaujančių mokinių dalis Vilniaus m. sav. išlieka nedidelė. Nors 2024–

2025 m. m. šis rodiklis paaugo iki 15,7 proc., tačiau šalies rodiklis buvo aukštesnis (20,1 proc.).

NVŠ ir FŠPU programose dalyvaujančių mokinių procentinė dalis (visos mokyklos)

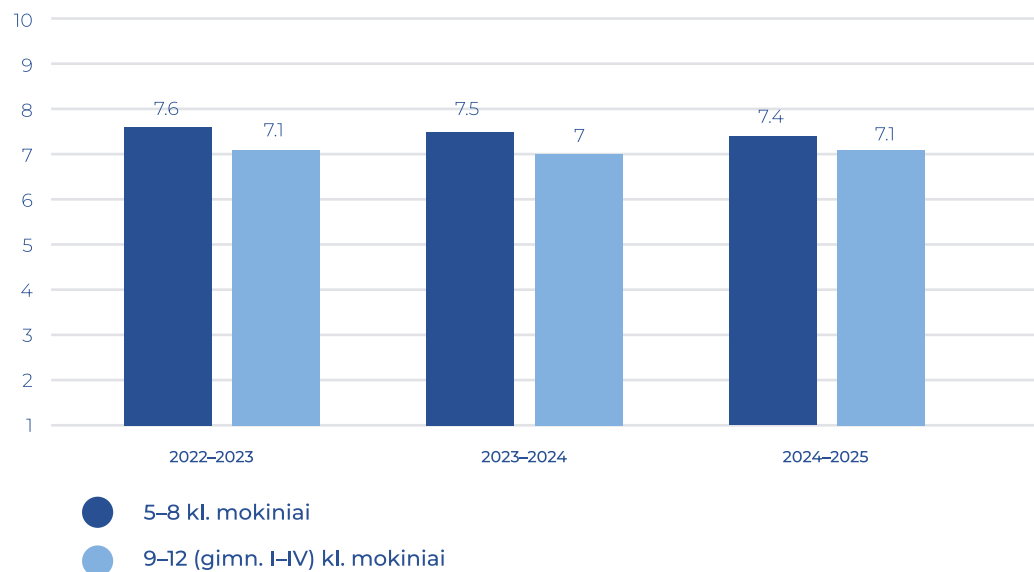

8 pav. NVŠ ir FŠPU programose dalyvaujančių mokinių procentinė dalis (visos mokyklos).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis Vilniaus švietimo stebėsenos įrankio duomenimis, palankiausiai popamokines veiklas mokykloje vertina 5–8 kl. mokiniai: 2024–2025 m. m. šias veiklas jie vidutiniškai įvertino 7,4 balo. Lyginant su ankstesniais metais, šis rodiklis nežymiai sumažėjo.

9–12 (gimn. I–IV) kl. mokiniai yra mažiau patenkinti popamokinėmis veiklomis savo mokyklose: 2024–2025 m. m. jas vidutiniškai įvertino 7,1 balo. Šis rodiklis nepakito nuo 2022–2023 m. m.

Vilniaus mokinių pasitenkinimas popamokine veikla mokykloje

9 pav. Vilniaus m. mokinių pasitenkinimas popamokine veikla mokykloje – vidutinis teiginio „Tave tenkina popamokinės veiklos pasirinkimas ir organizavimas mokykloje (įvairūs būreliai ir kt.)“ vertinimas Likerto skalėje (1–10). Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2022–2025 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. toliau auga specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) mokinių, dalyvaujančių NVŠ ir FŠPU programose, dalis. 2024–2025 m. m. šiose programose dalyvavo 42 proc. SUP mokinių. Ši palanki tendencija rodo augančią įtrauktį neformaliajame ugdyme ir išlaiko spartesnį augimo tempą nei šalies mastu.

SUP mokinių, dalyvaujančių NVŠ ir FŠPU programose, procentinė dalis (visos mokyklos)

10 pav. SUP mokinių, dalyvaujančių NVŠ ir FŠPU programose, procentinė dalis einamųjų kalendorinių metų pabaigoje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis Vilniaus miesto savivaldybės pateiktais duomenimis apie NVŠ krepšelio lėšas gaunančius mokinius, 2024 m. dviejų NVŠ krepšelių lėšas dažniausiai gavo specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) turintys mokiniai, rečiau – socialiai jautresnėje situacijoje esantys mokiniai (gaunantys nemokamą maitinimą arba lėšas mokinio reikmėms). 2024 m. Vilniuje tarp NVŠ krepšelio lėšomis besinaudojančių mokinių 7 proc. buvo SUP turintys mokiniai, beveik 3 proc. – socialiai jautresnėje situacijoje esantys mokiniai. NVŠ krepšelio naudojimas yra susijęs su mokslo metų ciklu – vasaros atostogų metu (liepą ir rugpjūtį) lėšos nenaudojamos.

Analizuojant 2022–2024 m. duomenis matyti, kad nuo 2022–2023 m. m. pradžios reikšmingai padidėjo SUP mokinių dalis tarp NVŠ krepše-

lio lėšas gaunančių mokinių ir ši dalis nuosekliai augo (išskyrus vasarą) – nuo 1 proc iki 7,3 proc. Šį augimą lėmė padidintas NVŠ krepšelio dydis SUP mokiniams.

Didėjanti SUP mokinių, besinaudojančių NVŠ krepšelio lėšomis, dalis atspindi bendrą sostinės tendenciją – augantį NVŠ finansavimą, kuris sudaro daugiau galimybių mokiniams įsitraukti į neformaliojo ugdymo veiklas.

5.2. REKOMENDACIJOS

Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti papildomų kompetencijų, mokinius įtraukti į kokybišką ir prieinamą neformalųjį ugdymą, rekomenduojama:

1. Toliau skirti papildomą finansavimą neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) plėtrai Vilniaus mieste, atsižvelgiant į akivaizdžią šios priemonės naudą. Kartu peržiūrėti, inicijuoti ir remti mokinių poreikius atitinkančių neformalaus švietimo veiklų plėtojimą:

- ◆ ypatingą dėmesį skirti gimnazijų ir ilgųjų gimnazijų mokiniams;
- ◆ siūlyti įvairesnę ir šiuolaikiškesnę užsiėmimų tematiką (pvz., emocinė sveikata, tvarumas, verslumas, specializuoti STEM būreliai);
- ◆ didinti NVŠ veiklų prieinamumą atokiau nuo Vilniaus m. centro esančiose seniūnijose ir arčiau mokinio gyvenamosios vietos, sudarant galimybes būrelius lankyti ir ne tos mokyklos mokiniams.

2. Atsižvelgiant į tai, kad ŠVIS skelbiami duomenys apie mokinių dalyvavimą NVŠ veiklose neatspindi visos situacijos ir tikrosios dalyvavimo apimties (neįtraukiami nevalstybinius, privačius NVŠ būrelius lankantys mokiniai), inicijuoti išsamesnį dalyvavimo NVŠ veiklose tyrimą.

3. Siūlytina persvarstyti strateginiame plane numatytų rodiklių siekiamas reikšmes, įvertinant jų pasiekimo realistiškumą, arba peržiūrėti skaičiavimo metodiką.

Vilniaus miesto švietimo pažangos 2025 m. duomenis ir informaciją analizavo bei ataskaitą parengė „Edu Vilnius“ komanda: Dr. Pranas Gudynas, Unė Kaunaitė, Rūta Mazgelytė, Mykolas Steponavičius.

Informaciją ataskaitai teikė: Vilniaus miesto savivaldybės Bendrojo ugdymo, Ikmokyklinio ugdymo, Švietimo aplinkos, Sporto ir sveikatingumo, Jaunimo skyriai, „Edu Vilnius“, Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba, „Vilnius sveikiau“, Nacionalinė švietimo agentūra.

Ataskaitos rengėjai dėkoja kolegoms už bendradarbiavimą.

